

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Sieradzu

Sieradz, czerwiec 2014 r.

Obszar ewaluacji:

Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej.

Wymaganie I.2.: Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.

Cel ewaluacji:

Sprawdzenie procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci w aspekcie podnoszenia efektywności tych procesów.

Wymaganie VI.5.: Respektowane są normy społeczne

Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.

Cel ewaluacji:

Diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do subiektywnego poczucia bezpieczeństwa wszystkich uczestników życia szkoły, skuteczności podejmowanych działań w zakresie profilaktyki, wychowania, opieki, edukacji, terapeutyzacji i resocjalizacji. Sprawdzenie procesów i planów działania mających realne odzwierciedlenie w problematyce szkoły podnoszących poziom bezpieczeństwa oraz tworzenie przyjaznego klimatu nauki i pracy. Sprawdzenie czy podejmuje się działania wychowawcze w celu eliminowania zagrożeń oraz wzmacniania właściwych postaw, czy podlegają one monitorowaniu i modyfikacji. Ocena czy wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki.

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Sieradzu w roku szkolnym 2013/2014.

Podstawa prawna przeprowadzenia ewaluacji: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego. Badania przeprowadził zespół ds. ewaluacji w składzie: Aneta Bąk- Pierzakowska, Katarzyna Dawid- Jędrysiak, Lilianna Krystkiewicz, Anna Mikołajczyk, Marzena Szczuko we współpracy z p. Agnieszką Przybylak. Zespół zapoznał się z przedmiotem ewaluacji, podstawami prawnymi, kryteriami przeprowadzania ewaluacji wewnętrznej. Opracowano plan i harmonogram ewaluacji w placówce, dobrano metody i próby badawcze, stworzono narzędzia badawcze. Badaniem ankietowym objęto uczniów, rodziców (opiekunów prawnych), nauczycieli. W trakcie badań (ewaluacji) zastosowano zasadę triangulacji danych, zebrano informacje pochodzące z różnych źródeł: od dyrektora szkoły, kierownictwa placówki, na podstawie analizy dokumentacji szkolnej. Zróżnicowanie źródeł danych pozwoliło na zebranie wyników o dużej wiarygodności. Na podstawie zebranych danych sporządzono raport.

Przedmiotem ewaluacji był obszar: **Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej** oraz wymagania:

Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. Wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.

Celem ewaluacji w wyżej wymienionym zakresie było sprawdzenie procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci w aspekcie podnoszenia efektywności tych procesów.

Kryterium badawczym (jakością w obszarze) była zgodność z przepisami prawa oświatowego, indywidualizacja oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych, monitorowanie formułowanie i wdrażanie wniosków, powszechność, dostępność, atrakcyjność realizacji. Próba badawcza to nauczyciele, uczniowie, rodzice (opiekunowie prawni). W grupach tych przeprowadzono w zależności od potrzeb PAC Gunzburg, ankiety, analizę dokumentacji (dzienniki zajęć, orzeczenia PPP, IPET), rozmowy, konsultacje.

Respektowane są normy społeczne. Działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.

Celem ewaluacji w tym zakresie była diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do subiektywnego poczucia bezpieczeństwa wszystkich uczestników życia szkoły, skuteczności podejmowanych działań w zakresie profilaktyki, wychowania, opieki, edukacji, terapii i resocjalizacji. Sprawdzenie procesów i planów działania mających realne odzwierciedlenie w problematyce szkoły podnoszących poziom bezpieczeństwa oraz tworzenie przyjaznego klimatu nauki i pracy. Sprawdzenie czy podejmuje się działania wychowawcze w celu eliminowania zagrożeń oraz wzmocnienia właściwych postaw, czy podlegają one monitorowaniu i modyfikacji. Ocena czy wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki. Kryterium badawczym (jakością w obszarze) była zgodność z przepisami prawa oświatowego, znajomość prawa wewnątrzszkolnego, powszechność, dostępność, jawność wymagań, przestrzeganie, monitorowanie formułowanie i wdrażanie wniosków, użyteczność. Próba badawcza to nauczyciele, uczniowie, rodzice (opiekunowie prawni). Stosowano jak najwięcej metod w celu jak najdokładniejszej diagnozy, przeprowadzono ankiety, podjęto indywidualne rozmowy, przeanalizowano dzienniki zajęć, programy profilaktyczne i wychowawcze szkoły, regulaminy, IPET, dokonano obserwacji

zachowania uczniów, dokonano analizy działań w obszarze bezpieczeństwa podejmowanych w szkole, podjęto wywiad z dyrektorem, zespołem kierowniczym, nauczycielami, zespołami przedmiotowymi, zespołem pomocy psychologiczno- pedagogicznej.

Wyniki ewaluacji

W zakresie wymagania **Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się**- wspieranie rozwoju dziecka młodszego w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego, w opracowanych narzędziach podjęto następujące pytania kluczowe:

1. W jaki sposób prowadzona jest dokumentacja?
2. Czy każdy uczeń realizuje program wychowania przedszkolnego dostosowany do jego potrzeb i możliwości?
3. Jaka jest znajomość wśród rodziców/opiekunów prawnych organizacji pracy przedszkola związanej z realizacją programu wychowania przedszkolnego?
4. Kto i kiedy zapoznaje z ofertą edukacyjną przedszkola?
5. Gdzie jest dostępna oferta edukacyjna przedszkola?
6. Czy rodzice / opiekunowie prawni są informowani o formach i metodach realizacji programu wychowania przedszkolnego?
7. Czy współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi wpływa korzystnie na wspomaganie rozwoju edukacyjnego dzieci?
8. Na jakie trudności napotykają nauczyciele w zakresie realizacji programu wychowania przedszkolnego?
9. W jaki sposób rozwiązują te trudności?
10. Czy uczeń jest motywowany do osiągania, jak najlepszych wyników, w miarę swoich możliwości?
11. Czy nauczyciele stosują metody pracy dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci?
12. Czy w przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci?
13. Czy procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są planowane?

14. W jaki sposób prowadzone jest monitorowanie realizacji procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci?
 15. Czy wnioski z monitorowania są wdrażane?

Próba badawcza – nauczyciele, wychowawcy zajęć przedszkolnych

- W badaniu uczestniczyło 4 nauczycieli zajęć przedszkolnych.
- Jedna osoba z ankietowanych prowadzi zajęcia dla grupy młodszej wiekowo (4-7), pozostałe 3 osoby dla grup starszych (7 – 10lat).
- Wszystkie osoby ankietowane pracują z podopiecznymi opóźnionymi w rozwoju psychoruchowym w stopniu znacznym i umiarkowanym lub ze zdiagnozowanym autyzmem.
- Poniżej przedstawiono rozkład pytań ankietowych oraz otrzymane odpowiedzi:

1. W jaki sposób dokumentowany jest przebieg zajęć przedszkolnych?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• dzienniki zajęć	• 4 osoby
• miesięczne plany pracy	• 3 osoby
• dzienny rozkład zajęć	• 3 osoby

2. W jaki sposób dokumentowany jest przebieg rozwoju wychowanka?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• Inwentarz Gunzburga	• 4 osoby
• Profil Psychoedukacyjny PEPR	• 4 osoby

3. W jaki sposób dokumentowana jest współpraca z rodzicami?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca odbywa się według „Planu pracy z rodzicami w przedszkolu na dany rok szkolny”	<ul style="list-style-type: none"> • 4 osoby

4. Czy każdy uczeń realizuje program wychowania przedszkolnego dostosowany do jego potrzeb i możliwości?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • TAK	<ul style="list-style-type: none"> • 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • NIE	<ul style="list-style-type: none"> • 0 osób

5. W jaki sposób dostosowuje się program wychowania przedszkolnego?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • dostosowany jest do indywidualnych potrzeb dziecka	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnione są wyniki diagnozy / bieżący poziom funkcjonowania dziecka	<ul style="list-style-type: none"> • 3 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia się sferę najbliższego rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba

6. W jakim zakresie najczęściej należy dostosowywać program w odniesieniu do Pani wychowanków?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • w zakresie czynności samoobsługowych	<ul style="list-style-type: none"> • 3 osoby

7. W jaki sposób kontaktuje się Pani z rodzicami?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • spotkania informacyjne i ewaluacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • codzienne rozmowy podczas przyprowadzania i odbierania dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • telefonicznie 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania integracyjne / uroczystości 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba

8. Czego dotyczą te kontakty z rodzicami?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • aktualnego poziomu funkcjonowania dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> • uwagi / niepokoje dotyczące głównie stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • przekazanie informacji z pobytu dziecka w przedszkolu 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> • instruktażu / sposobu reagowania na zachowania trudne 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> • informacji o metodach pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> • informacji o organizowanych uroczystościach i zebraniach 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba

9. W jaki sposób przekazuje Pani rodzicom informacje o organizacji pracy przedszkola wynikającej z realizacji programu wychowania przedszkolnego?:

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• prezentacja nagrań wideo z zajęć przedszkolnych	• 3 osoby
• prezentacja multimedialna	• 3 osoby
• zajęcia otwarte	• 1 osoba
• karteczki z informacją pisemną	• 1 osoba
• Rozmowa	• 3 osoby

10. Kto i kiedy zapoznaje rodziców z ofertą edukacyjną przedszkola?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• Nauczyciele zajęć przedszkolnych na początku i na końcu każdego roku szkolnego	• 4 osoby

11. Gdzie jest dostępna oferta edukacyjna przedszkola?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• na stronie internetowej placówki	• 4 osoby
• w gablotach informacyjnych	• 2 osoby

12. Czy rodzice / opiekunowie prawni są informowani o formach i metodach realizacji programu wychowania przedszkolnego?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• TAK	• 4 osoby

• NIE	• 0 osób
-------	----------

13. Jak rodzice / opiekunowie prawni są informowani o formach i metodach realizacji programu wychowania przedszkolnego?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• podczas przedstawiania IPWiKR	• 2 osoby
• podczas zajęć otwartych	• 1 osoba
• podczas indywidualnych spotkań	• 1 osoba
• Podczas spotkań organizacyjnych	• 1 osoba

14. Czy współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi wpływa korzystnie na wspomaganie rozwoju edukacyjnego dzieci?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• TAK	• 4 osoby
• NIE	• 0 osób

15. Jak współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi wpływa korzystnie na wspomaganie rozwoju edukacyjnego dzieci?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• kontynuacja oddziaływań terapeutycznych w środowisku rodzinnym	• 3 osoby
• wypracowanie wspólnych metod pracy	• 1 osoba

Uwaga: Ankietowani nie odpowiedzieli zgodnie z intencją formułującego pytanie / ewentualnie pytanie niewłaściwie sformułowane – nie uwzględnia się do dalszej analizy!

16. Na jakie trudności napotykają Panie w zakresie realizacji programu wychowania przedszkolnego?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> dłuższa nieobecność dziecka	<ul style="list-style-type: none"> 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> Problemy zdrowotne	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba

17. W jaki sposób rozwiązywane są te trudności?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> rozmowa z rodzicami nt.: poprawy odporności dziecka i optymalnego leczenia	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> indywidualnie w zależności od problemu	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba

18. Czy uczeń jest motywowany do osiągnięcia, jak najlepszych wyników, w miarę swoich możliwości?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> TAK	<ul style="list-style-type: none"> 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> NIE	<ul style="list-style-type: none"> 0 osób

19. Jak uczeń jest motywowany do osiągnięcia, jak najlepszych wyników, w miarę swoich możliwości?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
----------------------------	------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> ustalany jest indywidualnie system wzmocnień (żetony, nagrody, wzmocnienia społeczne, 	<ul style="list-style-type: none"> 4 osoby
---	---

20. Czy nauczyciele stosują metody pracy dostosowane do potrzeb i możliwości dzieci?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> TAK 	<ul style="list-style-type: none"> 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> NIE 	<ul style="list-style-type: none"> 0 osób

21. Jakie są to metody?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> Indywidualizacji oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Stopniowania trudności 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Metoda Dobrego Startu 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Metoda w. Scherbourne 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Terapia karmienia 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Metoda malowania palcami 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Trening czystości 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Metoda oddziaływań polisensorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba
<ul style="list-style-type: none"> Metoda Knilla 	<ul style="list-style-type: none"> 1 osoba

22. Czy w przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> TAK 	<ul style="list-style-type: none"> 4 osoby

• NIE	• 0 osób
-------	----------

23. Jakie są to metody?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• Metoda behawioralna	• 2 osoby
• Terapia rozwoju kompetencji społecznych	• 2 osoby
• Metoda werbo – tonalna	• 1 osoba

24. Czy procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• TAK	• 4 osoby
• NIE	• 0 osób

25. W jaki sposób planuje się proces wspomaganie rozwoju?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• wyznaczając sferę najbliższego rozwoju	• 2 osoby
• cele zapisane są w indywidualnych programach wspierania i korygowania rozwoju (IPWiKR)	• 2 osoby

26. W jaki sposób prowadzone jest monitorowanie realizacji procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
• poprzez badanie diagnostyczne na	• 2 osoba

początku i na końcu roku szkolnego	
<ul style="list-style-type: none"> • analizując stopień realizacji celów zawartych w IPWiKR 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 osoba

27. Czy wnioski z monitorowania są wdrażane?

Uzyskana odpowiedź:	Liczba ankietowanych:
<ul style="list-style-type: none"> • TAK 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 osoby
<ul style="list-style-type: none"> • NIE 	<ul style="list-style-type: none"> • 0 osób

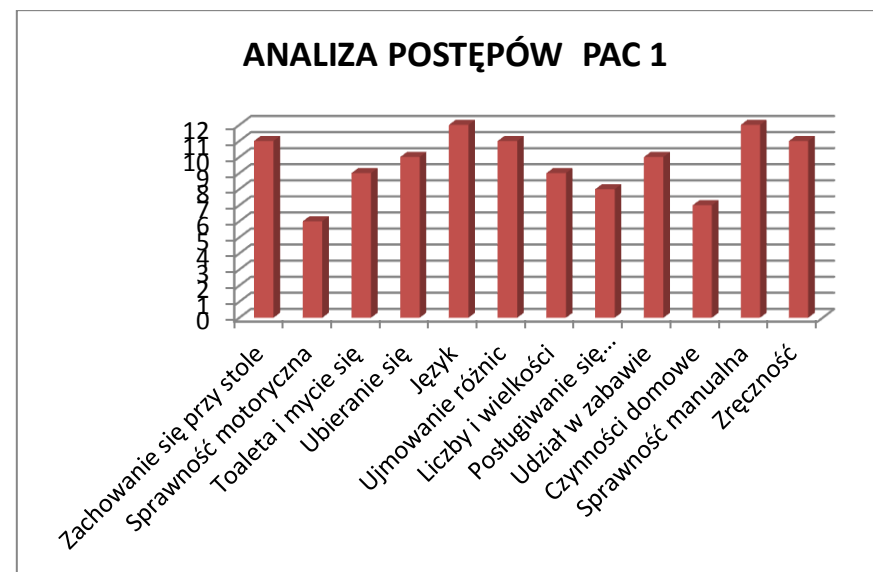
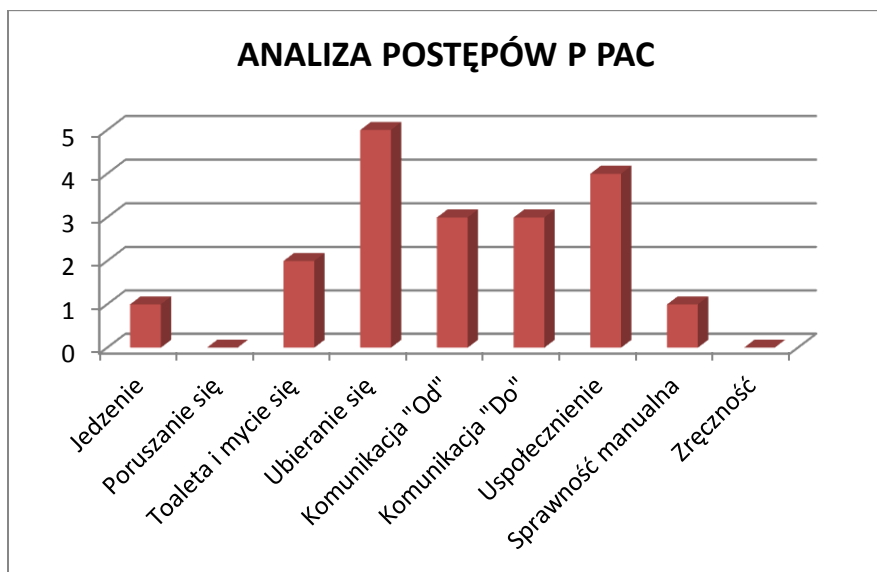
28. Uwagi:

- brak

Próba badawcza podopieczni Przedszkola Specjalnego w SOSW

- Do badania wykorzystano Inwentarz PAC Gunzburga
- Uwzględniając wiek i poziom funkcjonowania intelektualnego posłużono się skalą P PAC – dla osób których poziom funkcjonowania nie przekracza umiejętności właściwych dla 3 roku życia oraz PAC 1 dla osób z upośledzeniem w stopniu umiarkowanym i znacznym i o poziomie funkcjonalnym właściwym dla 4 – 7 roku życia.
- Dla potrzeb ewaluacji oparto się na analizie postępów u 20 podopiecznych Przedszkola w SOSW, w tym u 7 dzieci posłużono się skalą P PAC (Grupa 1) a u 13 wykonano badanie PAC 1 (Grupa 2).
- We wrześniu 2013 roku dokonano diagnozy wstępnej, która posłużyła do opracowania Indywidualnych Programów Wspierania i Korygowania Rozwoju.
- Diagnozy sprawdzającej poczynione postępy dokonano w czerwcu 2014 - po 10 miesiącach pracy terapeutycznej z dzieckiem.

- Poniższe diagramy ukazują wartość liczbową osiągniętych postępów u analizowanych podopiecznych

- Dokonano porównania funkcjonalnego skal:

Obszar	P PAC	PAC 1
Obsługiwanie siebie	Jedzenie	Zachowanie się przy stole

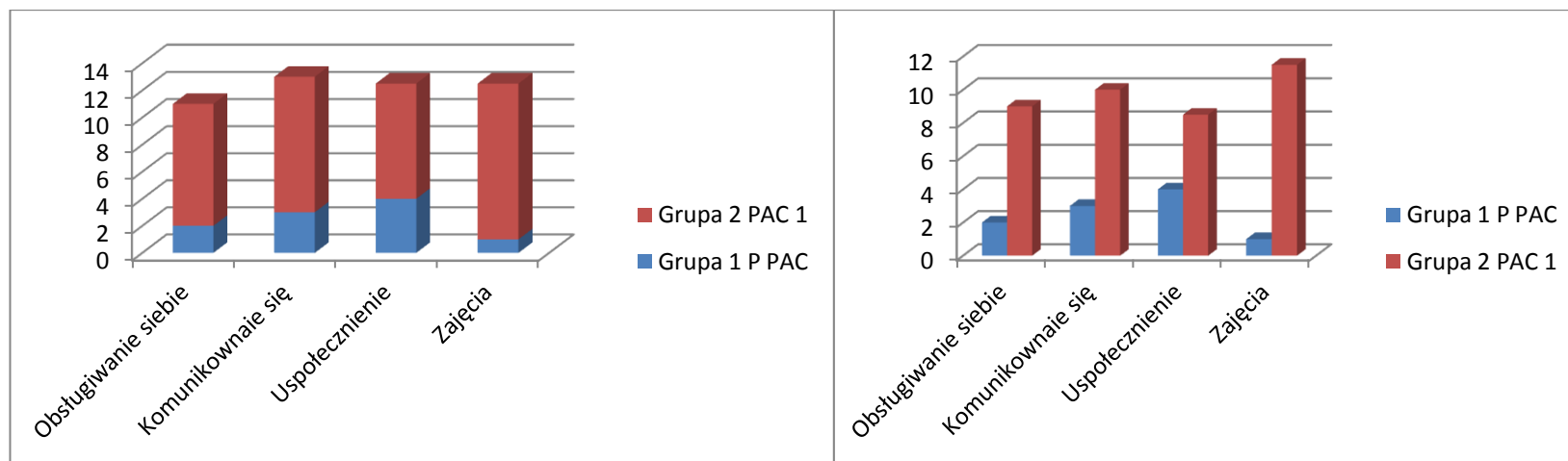

	Poruszanie się	Sprawność motoryczna
	Toaleta i mycie się	Toaleta i mycie się
	Ubieranie się	Ubieranie się
Komunikowanie się	Komunikowanie się „Od”	Język
	Komunikowanie się „DO”	Ujmowanie różnic
		Liczby i wielkości
		Posługiwanie się ołówkiem
Uspołecznienie	Uspołecznienie	Udział w zabawie
		Czynności domowe
Zajęcia	Sprawność manualna	Sprawność manualna
	Zręczność	Zręczność

Uwzględniając podobieństwo funkcjonalne skal ukazano częstotliwość zmian w poszczególnych obszarach:

Próba badawcza – rodzice

Przeprowadzono 10 rozmów z rodzicami (odnotowano w dzienniku pracy psychologa) m.in. na temat wspierania rozwoju dziecka i przygotowania go do realizacji obowiązku szkolnego. Rodzice wskazują, że są zapoznawani z indywidualnym programem terapeutycznym opracowanym dla potrzeb ich dziecka. W programach tych ujęte są potrzeby indywidualnych podopiecznych, min.: zaburzenia koncentracji uwagi, nadruchliwość psychoruchowa, ograniczenia sprawności motorycznej, zaburzenia funkcji wzrokowych i słuchowych. Rodzice uczestniczący w spotkaniu organizacyjnym (wrzesień 2013) zostali zapoznani z założeniami Programu Wychowania Przedszkolnego. O wydarzeniach z bieżącego życia przedszkola rodzice dowiadują się: bezpośrednio od wychowawcy grupy oraz z informacji na tablicach ogłoszeń. Każdy rodzic miał możliwość uczestniczenia w zajęciach otwartych podczas których zapoznany był z formami i metodami pracy terapeutycznej. Ponadto odbywały się grupy wsparcia dla rodziców, spotkania indywidualne i rozmowy na

temat bieżącego funkcjonowania psychoruchowego dziecka. Rodzice dzieci objętych obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym otrzymują na koniec roku pisemną Informację o Gotowości Szkolnej. Rodzice podkreślają, że zbyt późno otrzymują informację o funkcjonowaniu dziecka i jest im trudno podjąć właściwą decyzję co do dalszych losów edukacyjnych. Ponadto 40% rodziców zgłasza potrzebę większej integracji ze środowiskiem lokalnym i większy udział w życiu społecznym (min.: imprezy kulturalno – oświatowe).

Wnioski:

1. Proces edukacji i wspierania rozwoju podopiecznych przedszkola jest dokumentowany w: dziennikach zajęć, tygodniowych i miesięcznych planach pracy oraz Indywidualnych Programach Wspierania i Korygowania Rozwoju opracowanych dla każdego uczestnika zajęć przedszkolnych.
2. Każdy uczeń realizuje program wychowania przedszkolnego dostosowany do jego potrzeb i możliwości i w oparciu o podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Programy opracowywane są w odniesieniu do bieżącego poziomu funkcjonowania psychoruchowego dziecka ocenianego za pomocą Inwentarza PAC Gunzburga oraz uwzględniają specyficzne potrzeby rozwojowe wychowanka.
3. W największym stopniu Programy są modyfikowane i dostosowywane do potrzeb wychowanków w sferze czynności samoobsługowych.
4. O celach i założeniach pracy terapeutycznej zawartych w IPWiKR poinformowany jest każdy z rodziców podopiecznych przedszkola osobiście przez wychowawcę. Rodzice uczestniczą w wyznaczaniu sfery najbliższego rozwoju informując wychowawcę o swoich priorytetach w pracy terapeutycznej. Zgodę na realizację Programu rodzic wyraża w formie pisemnej (akceptacja programu, podpis).
5. Nauczyciele są w stałym kontakcie z rodzicami swoich podopiecznych, min. poprzez: codzienne rozmowy przy odbieraniu i przyprowadzaniu dziecka, zajęcia otwarte, spotkania informacyjne i ewaluacyjne, uroczystości, rozmowy telefoniczne.
6. Rodzicom przekazywane są przede wszystkim bieżące informacje na temat funkcjonowania ich dziecka, pojawiających się trudności, postępów dydaktycznych, stanu zdrowia, instruktáže. Informacje te często są wzbogacane o materiał filmowy i zdjęciowy z zajęć codziennych, przekazywany rodzicom na spotkaniach ewaluacyjnych podsumowujących pracę w poszczególnych grupach przedszkolnych.

7. Ponadto przekazaniu informacji o metodach i formach realizacji programu wychowania przedszkolnego służą spotkania informacyjne organizowane corocznie wraz z rozpoczęciem roku szkolnego.
8. Rodzice uczestniczą w realizacji programów terapeutycznych. W IPWiKR jest zawarta informacja nt. sposobów w jaki rodzice będą kontynuować oddziaływania terapeutycznie i edukacyjne ze swoim dzieckiem na terenie domu.
9. Oferta edukacyjna przedszkola zawarta jest na stronie internetowej placówki oraz w gablocie informacyjnej.
10. Zdaniem wychowawców największą trudnością uniemożliwiającą realizację indywidualnych programów jest częsta i długotrwała nieobecność dziecka lub pogarszający się jego stan zdrowia. Wychowawcy prowadzą z rodzicami rozmowy na temat właściwego leczenia i systematycznego kontrolowania stanu zdrowia dziecka.
11. Nauczyciele za pomocą odpowiedniego, indywidualnie dobranego systemu wzmoceń (system nagród i kar, gospodarka żetonowa) wpływają na właściwy poziom motywacji swoich wychowanków.
12. Dostosowując metodykę pracy do potrzeb podopiecznych przedszkola nauczyciele wykorzystują następujące metody terapeutyczne: metoda dobrego startu, metoda W. Scherbourne, metoda malowania palcami, metoda oddziaływań polisensorycznych, metoda Knilla. Ponadto korzystają z nowatorskich metod pracy, takich jak: terapia behawioralna, metoda werbo – tonalna, terapia rozwijająca kompetencje społeczne.
13. Wspieranie rozwoju i edukacji jest procesem planowanym, opartym o diagnozę bieżącego poziomu funkcjonowania (Inwentarz PAC Gunzburga) i monitorowanym (diagnoza kontrolna na zakończenie roku szkolnego oraz naniesienie zaobserwowanych zmian na diagram). Ponadto psycholog monitoruje postępy podopiecznych wykorzystując dane uzyskiwane w oparciu o badanie Profilem Psychoedukacyjnym. Każda zmiana w funkcjonowaniu dziecka jest odnotowywana w IPWiKR oraz analizowana pod kątem ewentualnej zmiany lub modyfikacji zakładanych celów. Analizie i modyfikacji służą zebrania zespołu WWR czyli spotkania wychowawców, nauczycieli i specjalistów, którzy pracują z podopiecznymi zajęć przedszkolnych.
14. Diagnoza kontrolna wykazała postęp rozwojowy u każdego podopiecznego przedszkola.
15. Największą częstotliwość i ilość zmian odnotowano w Grupie 2 (diagnozowanej PAC 1). Jest to prawidłowość wynikająca ze specyfiki zaburzeń. Obie z diagnozowanych grup są w tym samym

przedziale wiekowym . Grupa 2 to podopieczni z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym o dużo większych możliwościach rozwojowych niż diagnozowani z Grupy 1 (funkcjonalnie i umiejętnościami nie przekraczają 3 roku życia oraz bardziej obciążeni zdrowotnie, tzn.: są wśród nich podopieczni, u których obserwuje się silne i częste ataki epilepsji, jeden uczeń był długotrwale nieobecny z powodu hospitalizacji).

16. Uwzględniając całą grupę odnotowano największy postęp rozwojowy w obszarze komunikacji a najniższy w obszarze obsługiwanie siebie.
17. Podopieczni nisko funkcjonujący najmocniej rozwinęli swoje umiejętności w obszarze społecznosci.
18. Wychowankowie przedszkola funkcjonujący na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu znacznym i umiarkowanym największy postęp osiągnęli w obszarze zajęć (sprawność manualna i zręczność).

Mocne strony:

- Każdy podopieczny przedszkola ma opracowany indywidualny program terapeutyczny w oparciu o dane uzyskane w procesie diagnostycznym.
- Wszystkim przedszkolakom wykonuje się diagnozę rozwoju psychoruchowego w oparciu o wystandaryzowane narzędzie – Inwentarz Pac Gunzburga
- Wykazany w diagnozie kontrolnej postęp w rozwoju u każdego podopiecznego jest wynikiem min. indywidualizacji i spójności oddziaływań terapeutycznych.

Słabe strony:

- Informacja o gotowości szkolnej dziecka jest przekazywana rodzicom w dniu zakończenia roku szkolnego, co utrudnia podjęcie właściwej decyzji w związku dalszą edukacją dziecka.
- Mały udział w życiu społecznym i kulturalno – oświatowym podopiecznych przedszkola i zbyt mała integracja ze środowiskiem lokalnym.

W zakresie wymagania **Respektowane są normy społeczne** - działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów w próbie badawczej podjęto następujące pytania kluczowe:

1. Czy uczniowie znają prawo wewnątrzszkolne, regulaminy, procedury?
2. Czy uczniowie respektują prawo wewnątrzszkolne?
3. Jakie działania profilaktyczne i wychowawcze podejmuje szkoła?
4. W jaki sposób monitoruje się i wpływa na zachowania uczniów?
5. Czy monitoruje się i określa skuteczność działań profilaktycznych i wychowawczych?
6. Czy ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu kolejnych działań?
7. Czy szkoła zapewnia bezpieczeństwo uczniom?
8. W jaki sposób uczniowie dbają o bezpieczeństwo swoje i innych?
9. W jaki sposób rodzice oceniają poziom bezpieczeństwa w szkole?
10. Czy zagadnienia związane z bezpieczeństwem są poruszane w szkole na zajęciach z uczniami?

Zastosowano następujące metody i narzędzia badawcze: analiza dzienników zajęć, programów profilaktycznych i wychowawczego szkoły, regulaminów, Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych uczniów, podjęto indywidualne rozmowy z rodzicami i nauczycielami, wywiad z dyrektorem, przeprowadzono ankiety dla nauczycieli, rodziców/opiekunów prawnych, uczniów.

Z **analizy szkolnej dokumentacji** wynika, że:

Działanie placówki regulują przepisy prawa oświatowego, Statut Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sieradzu. **W Statucie SOSW znajdują się treści dotyczące działań na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.**

W placówce istnieje **plan rozwoju** Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Sieradzu opracowany na lata 2011/2012- 2016/2017. **Uwzględnia on obszar- opieka i wychowanie.** Plan rozwoju placówki zakłada, iż:

1. W ośrodku funkcjonuje program wychowawczy dostosowany do potrzeb dziecka i jego integracji ze środowiskiem.

- Rodzice (opiekunowie prawni) zapoznani zostali z zadaniami szkolnego programu wychowawczego (rozmowy z wychowawcami, notatki w dzienniku zajęć lekcyjnych),

- Realizacja zadań programu wychowawczego przygotowuje dziecko do samodzielnego funkcjonowania w środowisku na miarę jego możliwości,

2. W ośrodku opracowane są plany pracy pedagogicznej.

- w ośrodku funkcjonuje program wychowawczy placówki oraz programy profilaktyczne, terapeutyczne i socjoterapeutyczne na dany rok szkolny,

- w oparciu o te plany opracowane są plany pracy wychowawców, pedagoga, psychologa, bibliotekarza, itp.

3. Współpraca ze środowiskiem.

- placówka współpracuje z instytucjami wspomagającymi (szkoły i placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej, Sądy, Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne, Komenda Powiatowa Policji, Specjalistyczne Poradnie Lekarskie itp.)

- organizowane jest dożywianie uczniów dzięki dofinansowaniu przez placówki pomocy społecznej,

- nawiązana jest współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w zakresie diagnozy oraz wymiany doświadczeń,

- nawiązana jest współpraca z instytucjami w zakresie profilaktyki niedostosowania, bezpieczeństwa i zdrowia uczniów.

4. Ośrodek współpracuje z rodzinami dzieci i środowiskiem.

- w ośrodku funkcjonuje komitet rodzicielski,

- organizowane są indywidualne konsultacje i ogólnoszkolne zebrania dla rodziców,

- nauczyciele zapoznają się z sytuacją rodzinną dziecka poprzez wywiady środowiskowe,

- rodzice aktywnie uczestniczą w życiu placówki.

5. Ośrodek przygotowuje dziecko do czynnego uczestnictwa w życiu społecznym na miarę jego indywidualnych możliwości.

- w programie wychowawczym i planie pracy placówki ujęta jest współpraca ze środowiskiem dziecka,

- w pracy dydaktyczno- wychowawczej i opiekuńczej realizuje się zadania z zakresu samoobsługi, zachowania w miejscach publicznych, korzystania z punktów usługowych, korzystania ze środków masowego przekazu, nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzyludzkich,
- ośrodek organizuje spotkania integracyjne o charakterze artystycznym, sportowym, kulturalnym,
- uczniowie włączani są w uroczystości o charakterze lokalnym i środowiskowym,
- w ośrodku działa samorząd uczniowski i samorząd internacki,
- dziecko uczestniczy w pracach społeczno- użytecznych na rzecz szkoły i środowiska,
- szkoła zapewnia właściwą i atrakcyjną organizację spędzania wolnego czasu ucznia.

W placówce funkcjonują **regulaminy, instrukcje, procedury** tj.

- regulamin organizowania wycieczek szkolnych dla SOSW w Sieradzu- w regulaminie tym ujęte są przepisy dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, zgody przedstawicieli ustawowych, karty wycieczki, uwzględnienia stanu zdrowotnego ucznia, obowiązków kierownika wycieczki, obowiązków opiekuna, dokumentacji wycieczki, zasad bezpieczeństwa, załączników.
- instrukcję postępowania w czasie ogłoszenia alarmu- zawiera procedury ewakuacji w sytuacji zaobserwowania niebezpieczeństwa zagrażającego życiu lub zdrowiu.
- procedury postępowania nauczycieli Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Sieradzu w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją- zawiera procedury podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole:
  - w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji,
  - w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
  - w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk,
  - w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk,

w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

Opisane są tutaj zasady postępowania wobec ucznia- sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa, wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Określone są kategorie przestępstw w Kodeksie Karnym ścigane z urzędu.

- Procedury postępowania w sytuacji zagrożenia samobójstwem- zawierają działania profilaktyczne i interwencyjne podejmowane w obliczu zagrożenia próbą samobójczą ucznia, zawiera również praktyczne wskazówki dla nauczycieli w pracy z uczniem depresyjnym.
- Zasady interwencji profilaktycznej- zawiera schemat postępowania pedagoga, wychowawcy w sytuacjach trudnych w szkole oraz wzory umów i kontraktów pomiędzy rodzicami, uczniem, nauczycielem.
- Regulamin szkolny- jest dokumentem regulującym funkcjonowanie uczniów w szkole,
- Regulamin internatu- jest dokumentem regulującym funkcjonowanie wychowanków w internacie, zawiera obowiązki i prawa mieszkańca internatu, informacje na temat podawania środków farmakologicznych wychowankom, nagrody, kary.
- Regulamin przekazywania uczniów na zajęcia szkolne i do internatu.
- Procedura postępowania w przypadku samodzielnego wyjścia wychowanka internatu SOSW w Sieradzu poza teren ośrodka.
- Procedura postępowania w przypadku ucieczki wychowanka z internatu SOSW w Sieradzu.
- Procedura wyjazdu wychowanków do domów rodzinnych.
- Procedura wyjazdu do domów chorych wychowanków.
- Regulamin wycieczek szkolnych: wycieczki przedmiotowej bliższej, wyjazdu do kina, teatru, zoo, wyjazdu na basen wycieczki rowerowej, imprez krajoznawczo- turystycznych, rajdów, biwaków, imprez wyjazdowych, turnusów rehabilitacyjnych.
- Regulamin świetlicy szkolnej.
- Regulamin pełnienia dyżurów śródlekcyjnych.
- Procedury organizacji pracy zespołu zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju małego dziecka- zawierają standardy pierwszego kontaktu z rodzicami, zadania terapeutów realizujących zajęcia,

zasady dokumentowania pracy z dzieckiem, etapy pracy, formy współpracy rodzicami i instytucjami.

Ponadto **wpracowana jest dokumentacja** np. zgody na wycieczki, wzory kontraktów, notatki służbowej, arkusz wizyt środowiskowych itp. W ramach poprawy bezpieczeństwa w bieżącym roku szkolnym opracowano formularz dla rodziców dotyczący pozwolenia na samodzielny wyjazd do domu, samodzielne wyjście do miasta, badania stanu higieny.

Ważne dla społeczności szkolnej instrukcje, procedury postępowania wywieszono w pokoju nauczycielskim oraz dostępne w bibliotece szkolnej.

Nauczyciele SOSW w Sieradzu przypomnieli sobie instrukcje, procedury postępowania na posiedzeniu Rady Pedagogicznej, w bieżącym roku szkolnym przeprowadzono **szkolenie Rady Pedagogicznej nt. Zapewnić uczniom bezpieczeństwo...- wybrane aspekty bezpieczeństwa w szkole.**

W budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Sieradzu znajduje się program ewakuacji placówki, plan ewakuacji szkoły, internatu, instrukcja przeciwpożarowa szkoły, plan obrony cywilnej placówki. Oznaczone są wyjścia ewakuacyjne. Ostatnio próbna ewakuacja w placówce odbyła się w 2011r. (na podstawie wywiadu ze specjalistą bhp, z nauczycielem edukacji dla bezpieczeństwa).

Realizowane są programy dotyczące bezpieczeństwa w szerokim zakresie:

- **Rządowy Program „Bezpieczna i przyjazna szkoła”**- głównym jego celem jest angażowanie wszystkich przedstawicieli społeczności szkolnej i władz lokalnych w budowanie przyjaznego, wspierającego i bezpiecznego środowiska w szkole. Cele szczegółowe wytyczone są dla uczniów, rodziców, nauczycieli.
- **Plan działań profilaktycznych**- zawiera zadania z zakresu diagnozy środowiska uczniowskiego, poszerzania wiedzy uczniów dotyczącej zagrożeń wynikających z uzależnień, sekt, subkultur, przemocy, AIDS, molestowania seksualnego, budowania pozytywnych relacji koleżeńskich, poczucia odpowiedzialności w zakresie niesienia pomocy osobom zagrożonym, ograniczania

przemocy i agresji wśród uczniów, działań naprawczych wobec uczniów z przejawami niedostosowania społecznego, propagowania alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

- **Plan działań profilaktycznych** dotyczący kształtowania i wzmacniania postaw społecznych zgodnych z uniwersalnymi wartościami, normami i zasadami, uwrażliwiania na wszelkie formy przemocy wobec dzieci
- **Program naprawczy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym**- określa działania naprawcze i procedury rozwiązywania konfliktów w szkole
- **Program profilaktyczno- terapeutyczny „Unikam zagrożeń”**- celem programu jest uwrażliwienie na specyfikę problemu współczesnych zagrożeń,
- **Program „Bezpieczny w domu, w szkole i na ulicy”**- program porusza problem cyberprzemocy, korzystania ze środków masowego przekazu, zwiększa poczucie bezpieczeństwa poprzez wyeliminowanie relacji opartych na wrogości, kształtuje właściwe reakcje w sytuacji zagrożenia.
- **Program profilaktyczno- wychowawczy „Mój wygląd świadczy o mnie”**- wdraża wychowanków do aktywnego spędzania wolnego czasu, dbałości o higienę i urodę.
- **Program profilaktyczny „Zły dotyk”**- program dla dzieci porusza tematykę akceptowanych i nieakceptowanych zachowań społecznych, naruszania nietykalności cielesnej, wykorzystania seksualnego, radzenia sobie w takich sytuacjach.
- **Program profilaktyczny „Fakty i mity na temat uzależnień”**- program profilaktyczny zapoznaje z problematyką uzależnień, wskazuje na zmianę sposobu myślenia dotyczącego środków psychoaktywnych, wpływa na opóźnienie wieku inicjacji i utrwalenie zachowań abstynenckich, kreuje właściwe wzorce zachowania, kształtuje umiejętność asertywności
- **„Program przeciwdziałania agresji”**- dotyczy budowania u uczniów poczucia własnej wartości, rozumienia siebie i innych, rozpoznawania i nazywania emocji, sposobów przewycięzania złości i agresji, pokojowego rozwiązywania konfliktów. Jego celem jest ograniczenie przemocy i agresji w szkole i poza nią, integrowanie uczniów szkoły.
- **Program pedagogizacji rodziców „Wychowujemy razem”**- celem programu jest pomoc rodzicom w ich oddziaływaniach wychowawczych poprzez wzbogacenie świadomości wychowawczej, refleksyjności, stworzenie jednolitych oddziaływań przeciw patologiom, ujednoczenie kierunku

wychowania dziecka w szkole i w domu, uświadomienie konieczności reprezentowania w działaniu systemu wartości, który chcemy dziecku wpoić.

Adresatami tych programów jest cała społeczność szkolna: uczestnicy wczesnego wspomaganie rozwoju małego dziecka, uczestnicy zajęć przedszkolnych, uczniowie szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej w różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej, a także rodzice i nauczyciele. Szkolny Zestaw Programów Profilaktycznych opracowany jest z podziałem na poziomy kształcenia i dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów. Obejmuje wszystkie możliwe treści i działania o charakterze profilaktycznym. Tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i programem wychowawczym szkoły.

Placówka w zakresie poprawy bezpieczeństwa, klimatu społecznego szkoły, **współpracuje z wieloma instytucjami**- Komendą Powiatową Policji, Strażą Pożarną, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego MARK-MED, Sądem Rejonowym, Rodzinnymi Ośrodkami Diagnostyczno-Konsultacyjnymi, kuratorami, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi MOPS, GOPS, PEFRON, PCPR.

Uczniowie w bieżącym roku szkolnym brali udział w spotkaniach, warsztatach z przedstawicielami tych instytucji na temat:

- Odpowiedzialność karna nieletnich,
- Przeciwdziałanie agresji,
- Profilaktyka alkoholizmu i życie w rodzinie z problemem alkoholowym,
- Bezpieczna droga do szkoły,
- Bezpieczne ferie zimowe,
- Bezpieczne wakacje,
- cykl spotkań – Nikotyna, narkotyki, dopalacze,
- cykl spotkań - Co musisz wiedzieć zanim zostaniesz rodzicem,
- w internacie przeprowadzono spotkania z terapeutą uzależnień.

Zapobiega się popełnianiu przestępstw i wykroczeń, zapobiega się zjawiskom kryminogennym poprzez udział uczniów w pogadankach z przedstawicielami KPP na temat odpowiedzialności karnej, spotkania indywidualne uczniów z ww. funkcjonariuszami oraz przez spójne, bezpośrednie reagowanie nauczycieli, wychowawców na sytuacje trudne.

Rodzice uczestniczyli w spotkaniach na temat: Realizacja obowiązku szkolnego, Odpowiedzialność rodziców, postawy rodzicielskie. Zorganizowano również spotkanie dla rodziców nt. pozyskiwania środków na likwidację barier architektonicznych, pomocy ortopedycznych itp. ze środków PEFRON we współpracy z REH-MED.

W poprzednich latach SOSW w Sieradzu realizował ogólnopolską kampanię społeczną skierowaną do dzieci i młodzieży pod hasłem **Zachowaj Trzeźwy Umysł**. Uzyskano na ten cel wsparcie finansowe z Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W bieżącym roku szkolnym Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Sieradzu realizował zadania wynikające z **konkursu pod patronatem MEN „BEZPIECZNA SZKOŁA- BEZPIECZNY UCZEŃ 2014”**.

W prace konkursowe zaangażowało się wielu nauczycieli i wychowawców internatu. Przeprowadzono :

- debatę uczniowską nt. Państwo, prawo, społeczeństwo, obywatel. Przeprowadzonych debat- 4, liczba uczestników debat- 40 uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.
- szkolny konkurs nt. Co powinno się zmienić w Twojej szkole, rodzinie, otoczeniu, by poprawić relacje między ludźmi (uczniowie młodsi brali udział w konkursie plastycznym zorganizowanym przez wychowawczynie internatu, uczniowie starsi przystąpili do konkursu literackiego zorganizowanego przez nauczycieli w szkole). Uczniowie uczestniczyli również w zajęciach z psychologiem nt. rozpoznawania, nazywania emocji. Uczestnicy zajęć przedszkolnych nauczyli się zasad bezpiecznego zachowania się wobec osób dorosłych. Liczba uczestników konkursu- ZSZ-9, gimnazjum-3, wychowankowie internatu- 8.
- spotkania uczniów z przedstawicielami KPP, Straży Pożarnej nt. Bezpieczne zachowanie w szkole, domu, na ulicy; zagrożenia, udzielanie pomocy, obrona konieczna- liczba spotkań- 6. Spotkanie w zakresie ratownictwa medycznego, udzielania pierwszej pomocy przeprowadziły nauczycielki przeszkolone przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

- konwersatoria nt. Tytoń, narkotyki, dopalacze- jak się przed tym bronić przeprowadzone przez pracownika PPP w Sieradzu. Liczba konwersatoriów- 4, liczba uczestników gimnazjum- 10, ZSZ- 40, internat- 30.

- konwersatoria nt. Kibole, blokery, grupy podwórkowe- co robić, jeśli rozpoznasz zagrożenie, jak się bronić przed wciągnięciem do paczki. Liczba przeprowadzonych konwersatoriów- 2, liczba uczestników- SP-9, gimnazjum- 31, ZSZ- 40.

- konwersatoria pod hasłem Mój przyjaciel jest inwalidą- jak kształtować postawy kształtujące niepełnosprawność. Liczba konwersatoriów- 5. Liczba uczestników- SP-9, gimnazjum- 11, ZSZ- 40.

- konwersatoria nt. przestrzeganie prawa to obowiązek każdego, także ucznia...- prezentacja nt. prawa cywilnego i karnego, tematyki przestępczości nieletnich i wykonywania kar orzeczonych przez sądy dla nieletnich oraz sądy powszechne (z udziałem przedstawicieli KPP w Sieradzu). Liczba konwersatoriów- 3. Liczba uczestników- SP-9, przedszkole-25, gimnazjum- 31, ZSZ-40, SPP- 25, nauczyciele-20.

- konwersatoria nt. Nie jesteś sam. Jak monitorować sytuację osób z otoczenia szkolnego lub środowiskowego, które znalazły się w biedzie, chorobie, stanie sieroctwa społecznego lub euro sieroctwa. Gdzie szukać pomocy- przeprowadzone przez pracowników MOPS . W ramach tego działania uczniowie SPP brali udział w wycieczce do MOPS, warsztatów terapii zajęciowej, gdzie mieli możliwość poznania pracy tej placówki pobytu dziennego. Liczba konwersatoriów- 2, liczba uczestników- ZSZ-40, SPP- 25.

- uczniowie uczestniczyli w spotkaniu autorskim z członkami Stowarzyszenia Arka Noego. Temat spotkania: „I Ty możesz zmienić swoje życie. Stop alkoholizmowi, narkomanii, przemocy”. Uczniowie na przykładzie historii życia prelegentów poznali zgubne skutki uzależnień, brutalną prawdę.

Zadania konkursowe realizowane były przy współpracy uczniów, rodziców, pracowników szkoły oraz przedstawicieli instytucji, które literalnie odpowiedzialne są za bezpieczeństwo, opiekę nad rodziną, wspierają osoby niepełnosprawne lub doświadczające przemocy. Część z wymienionych działań kontynuowana będzie w kolejnym roku szkolnym w ramach działań profilaktycznych. Opracowano wnioski z przeprowadzonych zadań.

Obecnie placówka jest w trakcie realizacji **akcji pod patronatem MEN pn. Bezpieczne Wakacje**. Celem ogólnopolskiej akcji Bezpieczne Wakacje jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież, dorosłych, promowanie bezpiecznych zachowań we współpracy z instytucjami

realizującymi funkcje publiczne. W ramach tej akcji uczniowie uczestniczyli w spotkaniu z policjantem pod hasłem Bezpieczne Wakacje 2014 oraz biorą udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym na ten temat. Placówka brała udział w **projekcie pod patronatem MEN "Jestem bezpieczny", „Ja i Ty- bezpieczni w szkole. Projekty edukacyjne wzmacniające bezpieczeństwo w szkole oraz placówce poprzez poprawę relacji interpersonalnych i klimatu społecznego.** W ramach projektu zrealizowano zajęcia psychopedagogiczne, profilaktyczne, warsztaty dyskusyjne, rozwijające samorządność, z wychowania komunikacyjnego. Odbyły się warsztaty teatralne, taneczno- sportowe, kreatywne, informatyczno- komputerowe, ekspresyjno- muzyczne, kulinarne oraz logopedia, psychostymulacja AVS, alternatywne metody porozumiewania się. Uczniowie uczyli się samorządności, odpowiedzialności, odwagi cywilnej, współpracy. Integrowano grupy, ćwiczono umiejętności współpracy. Zapoznano uczestników z zasadami zdrowego żywienia i przygotowania zdrowych posiłków. Odbył się konkurs plastyczny o zasięgu regionalnym, w którym uczestniczyli również uczniowie z innych szkół.

Praca psychologów i pedagoga w bieżącym roku szkolnym przebiegała zgodnie z przyjętym planem pracy, w działaniach skupiono się na zapewnieniu bezpieczeństwa uczniom placówki. W celu rozpoznawania indywidualnych potrzeb uczniów, **diagnozowania przyczyn trudności wychowawczych** wykonywało się badania psychologiczne- 197 diagnoz i opinii psychologicznych (analiza dzienników psychologa, dokumentacji osobowej uczniów), podejmowało się wywiady z rodzicami dotyczące historii choroby i rozwoju psychoruchowego dziecka, sytuacji rodzinnej- 5 (analiza dzienników psychologa, zgromadzonej dokumentacji). Uczniowie szczególnie ujawniający zaburzenia w zachowaniu, z przejawami demoralizacji, objęci nadzorem kuratora sądowego oraz z poważnymi deficytami i zaburzeniami rozwojowymi zarówno w sferze poznawczej jak i emocjonalnej objęci byli stałymi formami pomocy psychologiczno- pedagogicznej- 30 uczniów (na podstawie analizy dzienników psychologa, pedagoga, dzienników socjoterapii). Systematycznie, raz w tygodniu odbywały się **spotkania zespołu**, na których odbywała się wymiana informacji, analiza aktualnej sytuacji wychowawczej w szkole, określanie planu postępowania wobec uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze- 37 spotkań zespołu. Na **bieżąco monitorowany był stan psychiczny uczniów pod kątem występowania ostrych kryzysów psychicznych**, utrzymującego się przez dłuższy czas stresu, stanów depresyjnych. Organizowano w takich przypadkach specjalistyczną opiekę

medyczną i udzielano wsparcia. Na bieżąco rozpoznawane były warunki środowiskowe, rodzinne uczniów celem ustalenia czy doświadczają oni przemocy, nadużyć seksualnych czy innej traumy. W bieżącym roku szkolnym w ramach pracy psychologa, pedagoga odbyło się 10 **wizyt domowych**. Współpracowano z rodzicami. **Rodzicom udzielano porad** dotyczących problemów rodzinnych, informacji, wyjaśnień, omawiano wyniki badań kontrolnych. Przeprowadzane były **rozmowy o charakterze interwencyjnym i terapeutycznym**. Kilkanaście razy w tygodniu podejmowano **interwencje** wobec uczniów, podejmowano oddziaływania wychowawcze we współpracy z nauczycielami. W bieżącym roku szkolnym podpisano 25 kontraktów uczniowskich (na podstawie analizy dokumentacji). Podejmowano **indywidualną pracę z uczniami z trudnościami wychowawczymi**. Praca ta przebiegała w formie rozmów terapeutyczno – diagnostycznych dotyczących trudności w funkcjonowaniu szkolnym, problemów osobistych oraz aktualnych problemów i sytuacji rodzinnej, rozmów dotyczących umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, relacji z rówieśnikami i nauczycielami, udzielania pomocy w nauce i pokonywaniu trudności szkolnych, udzielania pomocy rzeczowej i finansowej – przy współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, poradnictwa indywidualnego oraz rozmów diagnostyczno – interwencyjnych i oddziaływań psychokorekcyjnych wobec dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, szczególnie zagrożonych uzależnieniem, sprawców i ofiar przemocy uczniowskiej, uczniów z przejawami niedostosowania społecznego i uczniów, rodziny objętych nadzorem kuratorskim -16. Na podstawie wywiadu z zespołem psychologiczno-pedagogicznym stwierdza się, że jakość współpracy placówki z kuratorami sądowymi jest niewystarczająca. Zespół nie zawsze posiada pełną informację na temat rodzin, uczniów objętych nadzorem kuratorskim.

Organizowano opiekę i pomoc materialną dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej we współpracy z MOPS, GOPS, PCPR, PKPS i innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Opracowano 5 opinii do PCPR w sprawie postępów w nauce i sprawowania opieki nad uczniami. 39 uczniów skorzystało z dofinansowania do podręczników szkolnych z programu „**Wyprawka szkolna**”. Współpracowano z Sądem Rodzinnym, kuratorami, opiniowano w sprawach uczniów- 7 pism do Sądu Rodzinnego i Nieletnich, (analiza zapisów w dziennikach psychologa, pedagoga, analiza dokumentacji osobowej uczniów). Współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Sieradzu- organizowano spotkania uczniów z przedstawicielami KPP, prelekcje na temat odpowiedzialności karnej nieletnich. Uczestniczono w działaniach interwencyjnych KPP podjętych wobec uczniów placówki (na podstawie dziennika zajęć psychologa, pedagoga). Współpracowano z lekarzami

specjalistami z Poradni Zdrowia Psychicznego w Sieradzu, z Poradni Neurologicznej (na podstawie analizy dziennika psychologa, pedagoga). Współpracowano z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną konsultując sprawy dotyczące rozwoju i wychowania uczniów placówki (na podstawie dziennika zajęć psychologa). Psycholog uczestniczył w bieżącym roku w **szkoleniach dotyczących bezpieczeństwa** tj. Bezpieczna Szkoła 2014; Przemoc w rodzinie, a dziecko niepełnosprawne.

W szkole powołany jest szkolny koordynator ds. bezpieczeństwa.

Nauczyciele w szkole **realizują plan pracy wychowawczej spójny z planem wychowawczym** Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego. W planach tych **zawarte są treści związane z bezpieczeństwem**. W rozkładach materiału zawarte są i realizowane treści dotyczące bezpieczeństwa: wychowania komunikacyjnego, prozdrowotnego itp. Tematyka ta realizowana jest na lekcjach.

Nauczyciele **zapisują pozytywne i negatywne informacje na temat zachowania uczniów w dziennikach zajęć lekcyjnych** poszczególnych klas. Deklarują, że na bieżąco, na godzinach wychowawczych, podejmują z uczniami temat zachowania i analizują to, co wydarzyło się w ostatnim tygodniu. Zachowanie ucznia podlega ocenie punktowej, ocena semestralna i końcoworoczna z zachowania ustalana jest na podstawie **punktowych kryteriów**. Ocena ta nie jest ustalana wspólnie z wychowawcami wychowanków internatu.

W szkole działa **światlica szkolna**. W zajęciach świetlicowych uczestniczyło w bieżącym roku szkolnym 43 uczniów. Uczestniczyli oni w zajęciach relaksacyjnych, ruchowych, plastyczno- technicznych, integracyjnych, organizowane były gry, zabawy dydaktyczne rozwijające zdolności intelektualne oraz utrwalające zdobytą wiedzę. Pomagano uczniom w odrabianiu prac domowych. Wdrażano uczniów do przestrzegania przyjętych zasad i norm zachowania się w świetlicy i na terenie szkoły. Nauczyciele świetlicy podają, iż zauważają potrzebę wyznaczenia pomieszczenia na świetlicę szkolną spełniającą warunki do optymalnego wypoczynku i zajęć świetlicowych dla małych dzieci.

Wychowawcy internatu realizują plany pracy opiekuńczo- wychowawczej spójne z planem wychowawczym internatu i Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego. W planach tych (na podstawie analizy 4 planów opiekuńczo- wychowawczych) znajdują się treści dotyczące wzmacniania

poczucia bezpieczeństwa uczniów w szerokim zakresie. Omawiane są zasady bezpieczeństwa podczas przejazdów do domu i do internatu, zasady bezpieczeństwa na terenie Ośrodka, wychowankowie zapoznawani są z regulaminem internatu, kształtowane są postawy i zachowania prozdrowotne, normy i zasady współżycia w grupie. Podejmowane są kontakty z rodziną wychowanka- 59 zapisów z kontaktów z rodziną, zapisywane są treści kontaktów osobistych, rozmów telefonicznych, ustalenia (na podstawie 4 dzienników zajęć wychowawczych).

Wychowawcy internatu rozpoznają środowisko rodzinne ucznia. Realizują **wizyty domowe** – 5 (na podstawie dzienników zajęć wychowawczych) u wychowanków nowo przybyłych do internatu oraz u innych wychowanków w przypadku zaobserwowania niepokojących zachowań, pozyskania niepokojących informacji na temat funkcjonowania dziecka, rodziny.

Ważne informacje dotyczące wychowanków zapisywane są w **zeszycie uwag wychowawców internatu**. W bieżącym roku szkolnym dokonano 105 zapisów w tym zeszycie. Dotyczą one głównie opisu negatywnych zachowań wychowanków. W niektórych opisach znajdują się podjęte przez wychowawców działania, skutki i konsekwencje wynikające dla wychowanka. Podejmowane są działania we współpracy z Komendą Powiatową Policji, terapeutami uzależnień itp. we współpracy z psychologiem, pedagogiem, nauczycielami. W zeszycie informacyjnym znajdują się również pozytywne informacje na temat zachowań prospołecznych, akceptowanych społecznie, choć jest ich niewiele.

Ważnym aspektem zapewnienia bezpieczeństwa wychowanków **jest możliwość uczestnictwa w różnych formach aktywności dodatkowej** na terenie internatu. Na terenie internatu w bieżącym roku szkolnym działało koło artystyczno- ruchowe, plastyczne, muzyczne, sportowe, kulinarne. Odbywały się wycieczki rowerowe, gry i zabawy ruchowe, aerobic, zajęcia piłki nożnej, spacerzy Nordic Walking, zajęcia na siłowni, pływalni.

Wychowawcy internatu w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wychowanków dostrzegają potrzebę uczestniczenia w szkoleniu wewnątrzspołowym nt. Jak radzić sobie z wychowankiem prowokującym? oraz rady szkoleniowej nt. Jak pracować z uczniem trudnym i niedostosowanym społecznie? (analiza sprawozdania z pracy zespołu opiekuńczo- wychowawczego).

Nauczyciele zatrudnieni w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym w celu zapewnienia uczniom poczucia bezpieczeństwa **realizują dyżury śródlekcyjne**. Dyżury odbywają się na każdej przerwie śródlekcyjnej w godz. 7.45- 15.05 w miejscach tj. korytarze szkolne- prawa strona, lewa strona, centrum, zielona sala. Na podstawie wywiadu z kierownikiem szkolenia praktycznego stwierdza się, iż dyżury śródlekcyjne prowadzone są przez nauczycieli prawidłowo.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa uczniów w drugim semestrze bieżącego roku szkolnego **zamknięte zostało wejście główne do szkoły**. Uczniowie mogą w trakcie przerwy wyjść na dwór, na teren zielonej sali, uniemożliwione zostało bezpośrednio wyjście uczniów w pobliże ulicy.

W szkole działa monitoring, nie obejmuje on jednak zasięgiem wszystkich miejsc w szkole i na jej terenie.

Uczniowie, wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki. W szkole działa Samorząd Uczniowski, w internacie działa Samorząd Internatu. Podstawą działania Samorządu Uczniowskiego, Samorządu Internatu jest prawo uczniów, wychowanków do aktywności w szkole i środowisku lokalnym. Uczniowie, wychowankowie mają wpływ na realizację działań podejmowanych na terenie szkoły, internatu.

Pomimo wszystkich opisanych wyżej oddziaływań w bieżącym roku szkolnym występowały wśród uczniów zachowania problemowe o charakterze palenia papierosów, agresji i przemocy, spożywania alkoholu.

Dwukrotnie zdarzyło się zażycie dopalaczy przez uczniów. Podjęto wówczas działania zgodne z procedurami postępowania w takich sytuacjach. Zawiadomiono KPP w Sieradzu, poinformowano rodziców uczniów, uczniowie ci otrzymali konsekwencje zgodne ze statutem placówki, uruchomiono profesjonalną pomoc dla uczniów i ich rodzin – uczniowie podjęli terapię uzależnień w specjalistycznej placówce zdrowotnej. Objęto tych uczniów wzmożoną pomocą psychologiczno- pedagogiczną. W szkolnym zestawie programów profilaktycznych ujęte były treści dotyczące dopalaczy, zorganizowano dodatkowe spotkanie wszystkich wychowanków z terapeutą uzależnień, w szkole pracownik Poradni Psychologicznej przeprowadził z uczniami zajęcia nt. dopalaczy.

Dostępność mediów elektronicznych jest powszechna, 90% uczniów korzysta z komputera, Internetu. 13% uczniów (na podstawie wywiadu z 40 uczniami) deklaruje, że przeglądają strony internetowe zabronione przez rodziców, na zabronione treści napotykają przypadkiem. 100% uczniów najczęściej korzysta z portali społecznościowych- z facebooka. Wobec postępu **technologii informacyjnej i zagrożeń internetowych**, SOSW w ramach programów profilaktycznych zorganizował, przeprowadził dla uczniów spotkanie nt. Stop cyberprzemocy- nt. zagrożeń płynących z niewłaściwego użytkowania Internetu, telefonu, ochrony danych osobowych, wizerunku, zabezpieczenia dostępu do kont internetowych, kont na portalach społecznościowych.

Nauczyciele pracujący z małym dzieckiem- **nauczyciele przedszkola, wczesnego wspomaganie rozwoju małego dziecka** wskazują na konieczność doprecyzowania w przyszłym roku szkolnym procedur przy prowadzenia i odbierania dzieci na zajęcia przedszkolne i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka- w zakresie odpowiedzialnych za odbiór dziecka z zajęć świetlicowych na ww.zajęcia, ogrodzenia placu zabaw dla dzieci znajdującego się na terenie zielonym szkoły, zakupu zabawek na plac zabaw dostosowanych do potrzeb małego dziecka (na podstawie sprawozdań z pracy zespołów za bieżący rok szkolny).

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Sieradzu działa na podstawie dokumentu **Polityka Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych**. Administratorem danych osobowych jest p. dyr. Iwona Górka, administratorem bezpieczeństwa informacji jest osoba wyznaczona przez dyrektora placówki nadzorująca przestrzeganie zasad ochrony danych osobowych. Ww. dokument respektowany jest przez wszystkich pracowników SOSW (na podstawie wywiadu z administratorem bezpieczeństwa informacji). Znajdują się w nim informacje na temat sposobu przechowywania, przekazywania, zabezpieczania danych osobowych. Ponadto należy stwierdzić, że systematycznie przeprowadzane są kontrole oprogramowania na komputerach pod kątem legalności oprogramowania i zabezpieczeń danych (harmonogram przeprowadzania kontroli). Administrator bezpieczeństwa informacji przeprowadza cyklicznie zmianę haseł, aktualizacje oprogramowania, mającego na celu zabezpieczenie przed atakami hakerów i wirusami. Ponadto, w celu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w sieci, SOSW korzysta z programu Benjamin, Arcavir. Na sieć internetową bezprzewodową założone są hasła, zmieniane są one systematycznie, w trakcie roku szkolnego. Znajomość tych haseł jest w domenie administratora.

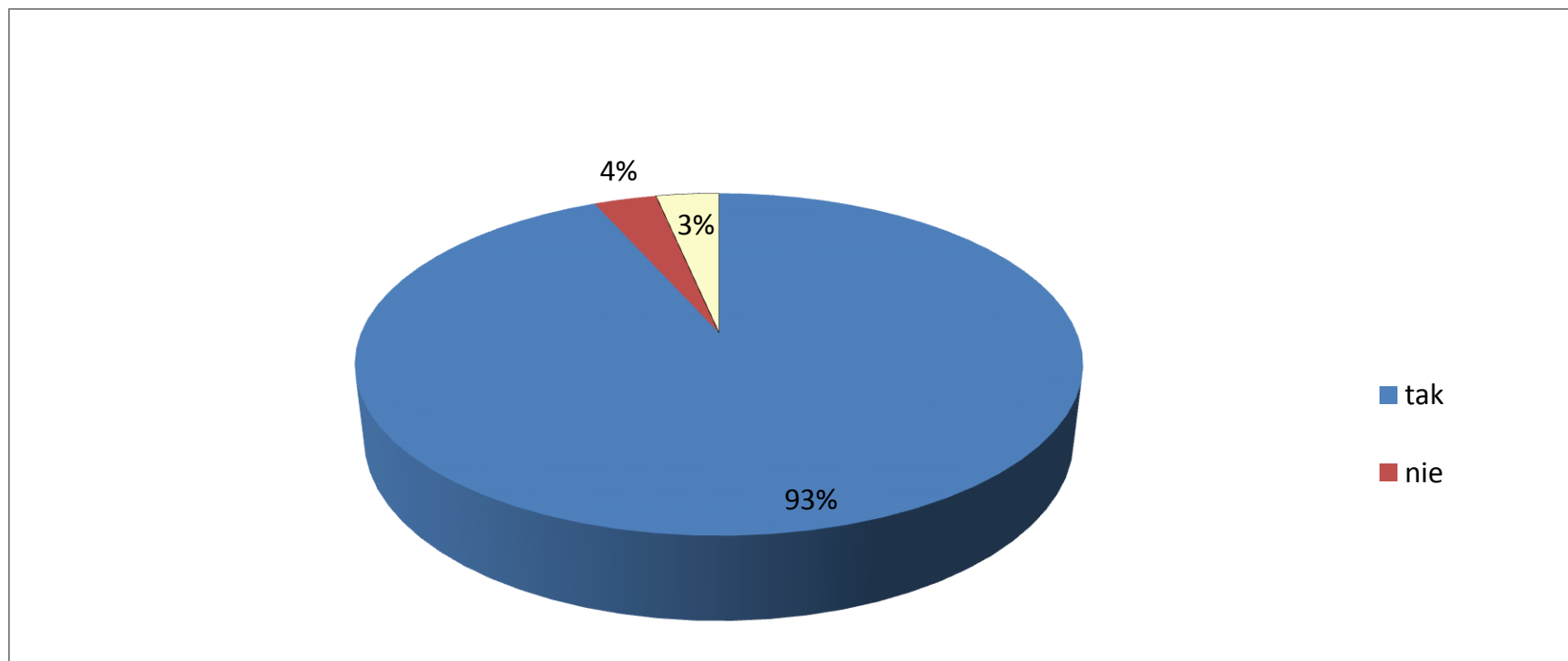
Podjęto również działania w postaci **współpracy ze środowiskiem lokalnym i regionalnym**- Szkołą Podstawową nr 4 w Sieradzu, Gimnazjum nr 1 w Sieradzu, Zespołem Szkół Katolickich w Sieradzu, Ośrodkiem Adaptacyjnym w Sieradzu, Zespołem Szkół Specjalnych w Warcie, Zespołem Szkół Specjalnych w Rafałówce, ZSS nr 2 w Wieruszowie, ZSS w Zduńskiej Woli, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Gromadzicach, Stowarzyszeniem Rodziców i Opiekunów Chorych z Zespołem Downa w Łodzi. Współpracowano z RCPS w Łodzi (udział w konkursie „Połączeni Pasją”- w ramach kampanii społeczno- informacyjnej ”Niepełnosprawni- myśl pozytywnie”), Stowarzyszeniem „Dary Losu”, Stowarzyszeniem Wspierania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „AB OVO”. Współpracowano w ramach projektu Comenius ze Szkołą Podstawową w Gruszczycach, Szkołą Podstawową nr 10 w Sieradzu, Gimnazjum nr 2 W Sieradzu, Zespołem Szkół Publicznych w Rossoszycy, Ośrodkiem Adaptacyjnym w Sieradzu, również z takimi instytucjami jak Powiatowa Biblioteka Publiczna, Biblioteka Pedagogiczna, Centrum Informacji Kulturalnej w Sieradzu. Wzmacnianie wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną ma wymiar nie **tylko lokalny i regionalny**, ale również **międzynarodowy** dzięki realizowanym w Specjalnym Ośrodku Szkolno- Wychowawczym projektom unijnym Comenius i Zagraniczna Mobilność Szkolnej Kadry Edukacyjnej. W ramach tych projektów SOSW współpracuje z nauczycielami i uczniami z Hiszpanii, Turcji, Cypru, Luxemburga, Portugalii, Łotwy, Grecji, Włoch, Szwecji, Węgier, Rumunii. Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Sieradzu był współorganizatorem obchodów Europejskiego Dnia Godności Osoby z Upośledzeniem Umysłowym. W trakcie przemarszu pochodu osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich opiekunów, nauczycieli wręczono władzom miasta petycję zawierającą postulaty mające na celu poprawę jakości życia tych osób (w tym również bezpieczeństwa). Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Sieradzu w bieżącym roku szkolnym zorganizował również dla swoich podopiecznych profesjonalną sesję fotograficzną i wydał kalendarz. **Głównym celem tych działań jest zmiana wizerunku osoby z niepełnosprawnością intelektualną w społeczeństwie.**

Na potrzeby ewaluacji wewnętrznej przeprowadzono ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli. Uczestnicy badań ankietowych: nauczyciele- 17, uczniowie- 30 , rodzice- 15. Próba badawcza została dobrana zgodnie z zasadami metodologii badań.

Ankieta dla uczniów - została przeprowadzona wśród uczniów szkoły podstawowej, gimnazjum, zasadniczej szkoły zawodowej z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Badaniem objęto 30 uczniów, co stanowi 22 % ogółu populacji uczniów. Dobór próby badawczej wynikał z możliwości intelektualnych i komunikacyjnych uczniów.

Wyniki ankiety dla uczniów przedstawiają się następująco:

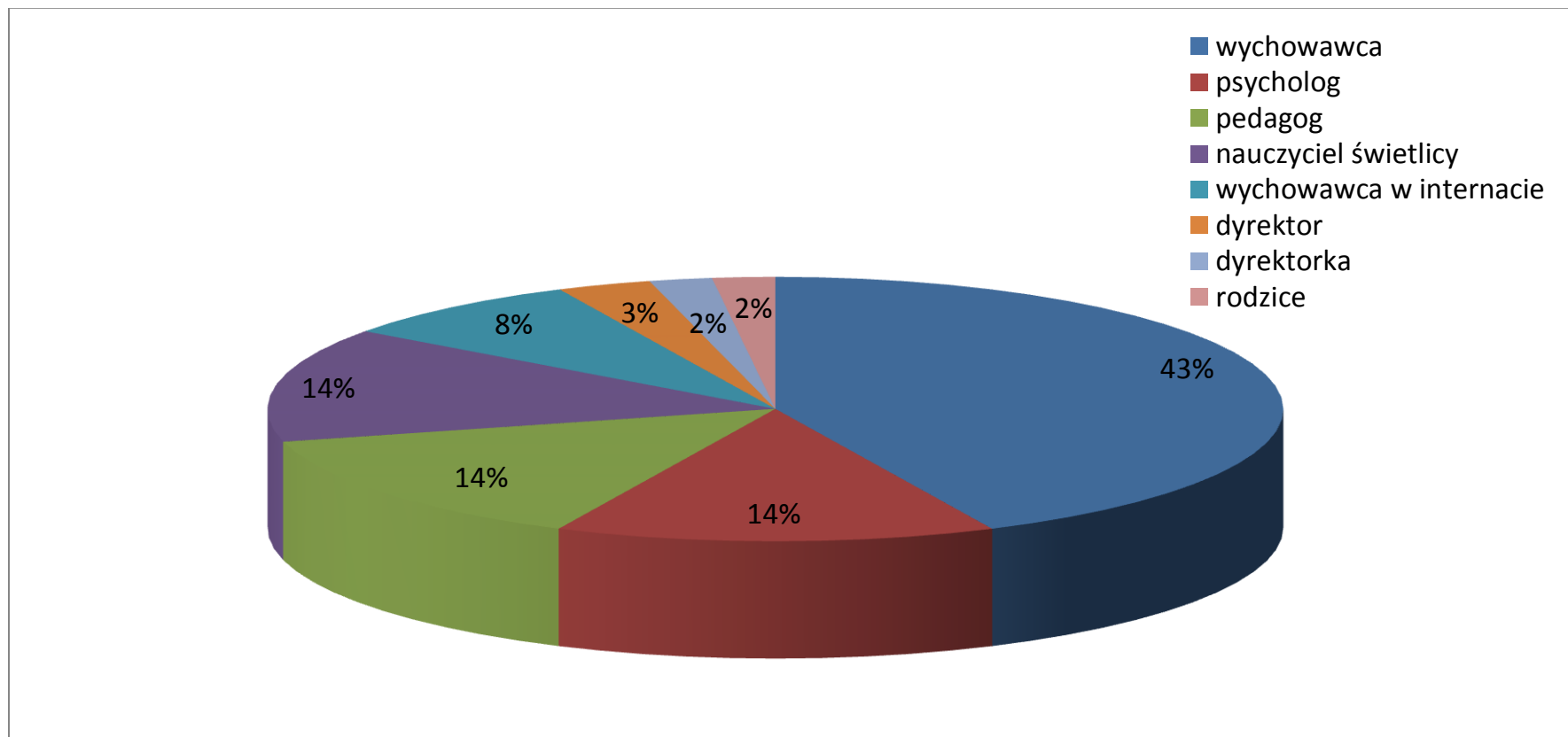
1. Czy znasz regulaminy szkolne i zasady postępowania dotyczące bezpieczeństwa ?
  - tak - 28
  - nie - 1
  - brak odpowiedzi - 1

2. Kto zapoznał Cię z regulaminami szkolnymi i zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa ?

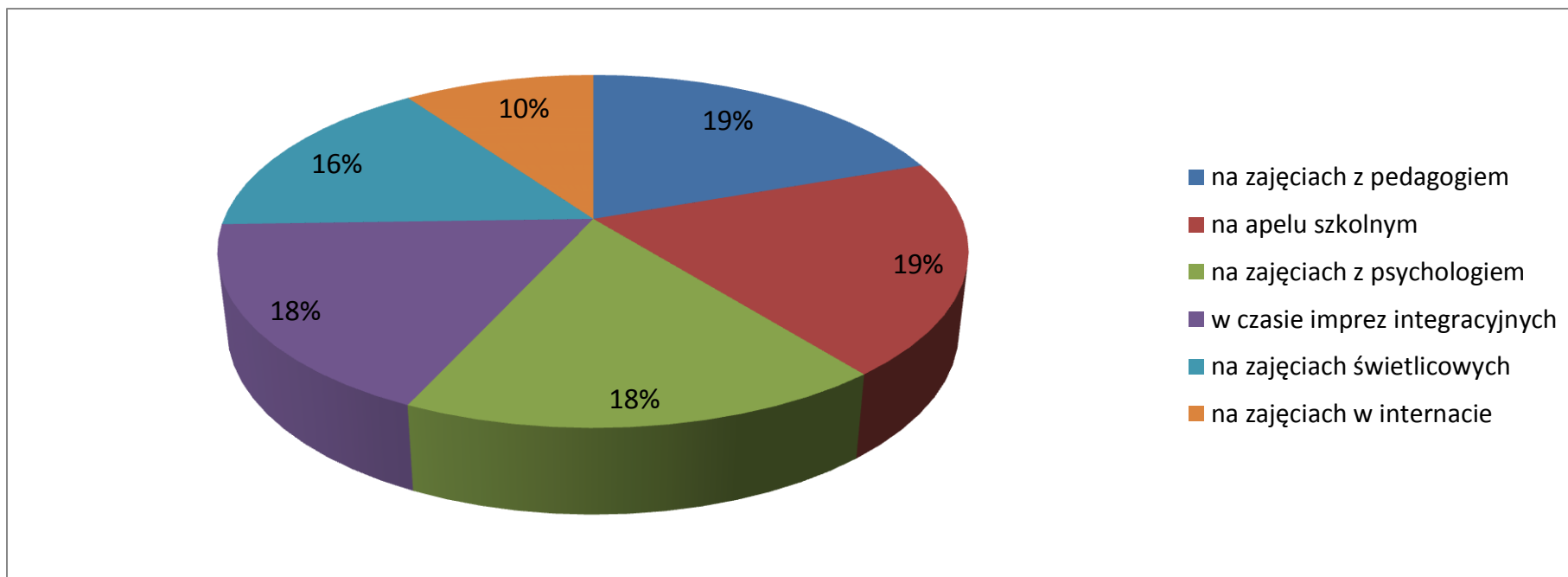
- wychowawca - 27
- nauczyciel świetlicy szkolnej - 9
- psycholog szkolny - 9
- pedagog szkolny - 9
- wychowawca w internacie - 5

□ wypowiedź otwarta- dyrektor - 2, dyrektorka - 1, rodzice - 1

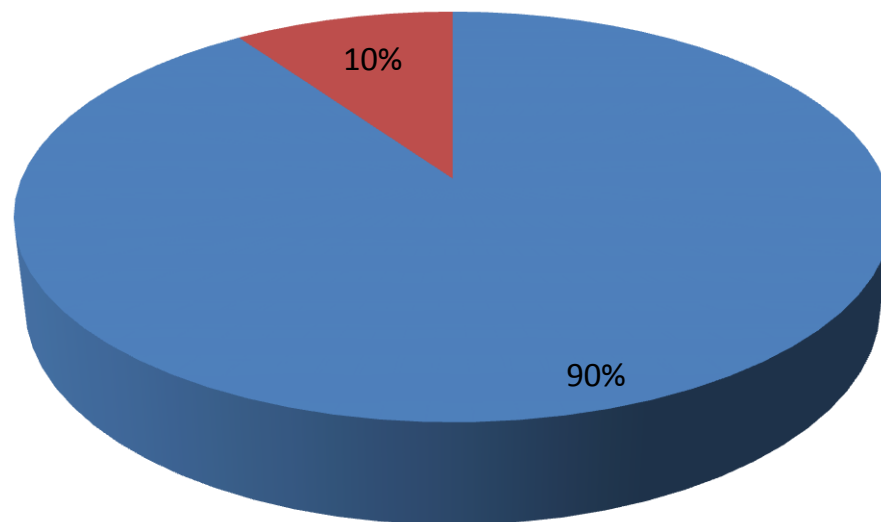
3. Kiedy zostałeś zapoznany z regulaminami szkolnymi i zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa?
- na lekcji wychowawczej - 28
  - na zajęciach z pedagogiem szkolnym - 10
  - na apelu szkolnym - 10
  - w czasie imprez integracyjnych - 9
  - na zajęciach z psychologiem szkolnym - 9
  - na zajęciach świetlicowych - 8
  - na zajęciach wychowawczych w internacie - 5

4. Czy wiesz, jakie konsekwencje ponosi uczeń, który nie stosuje się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole ?

tak - 27

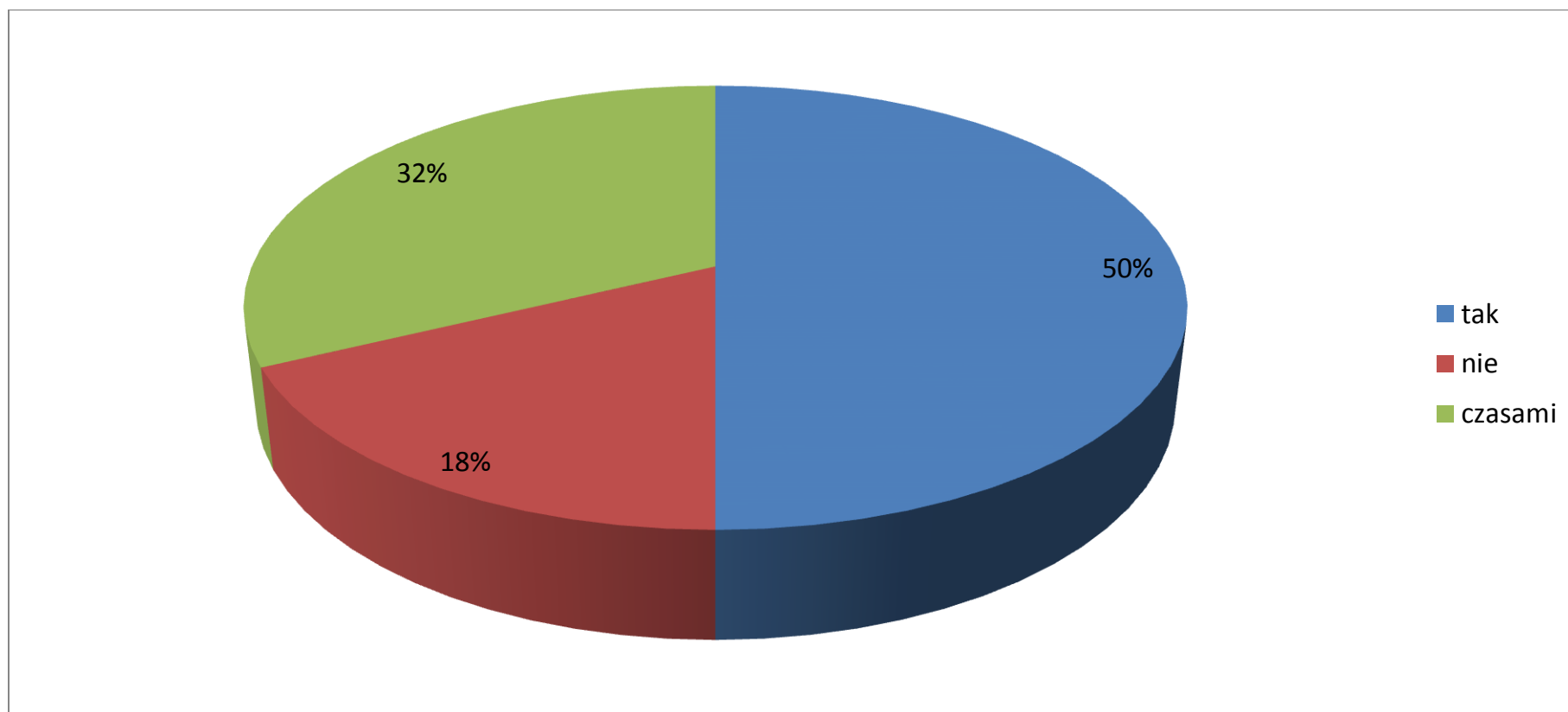
nie - 3

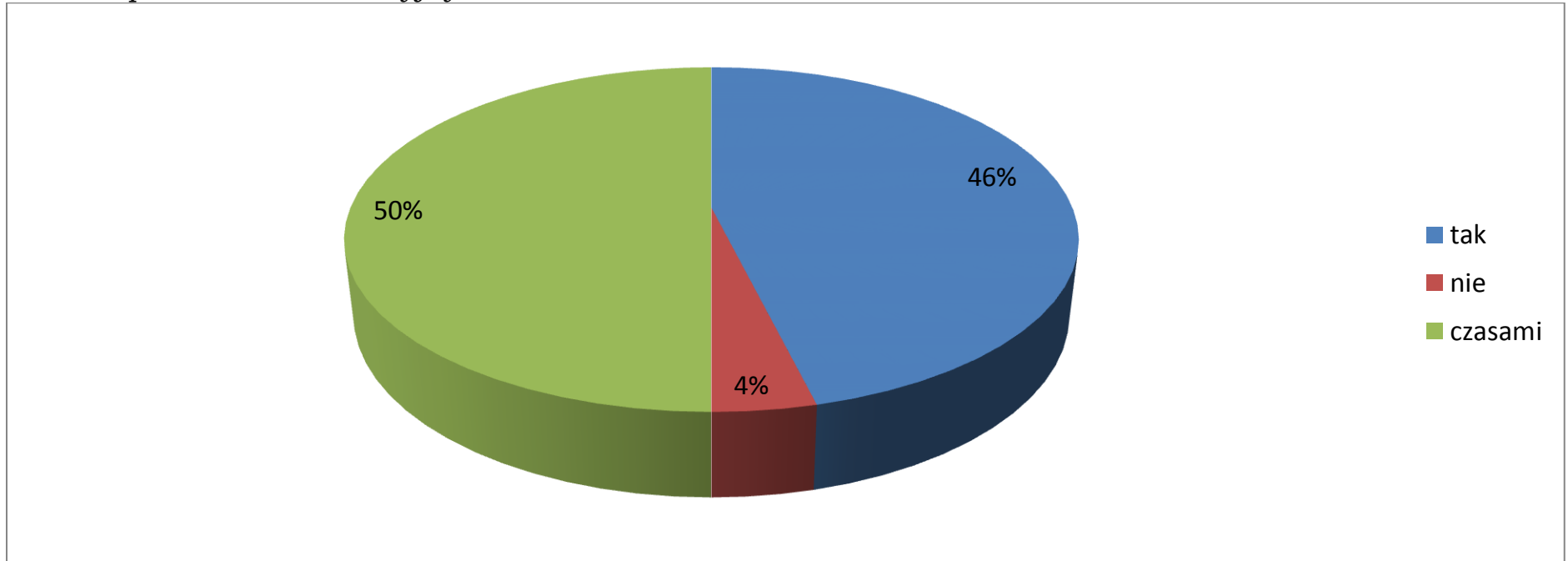
■ tak ■ nie

5. Czy stosujesz się do regulaminów i zasad, obowiązujących:

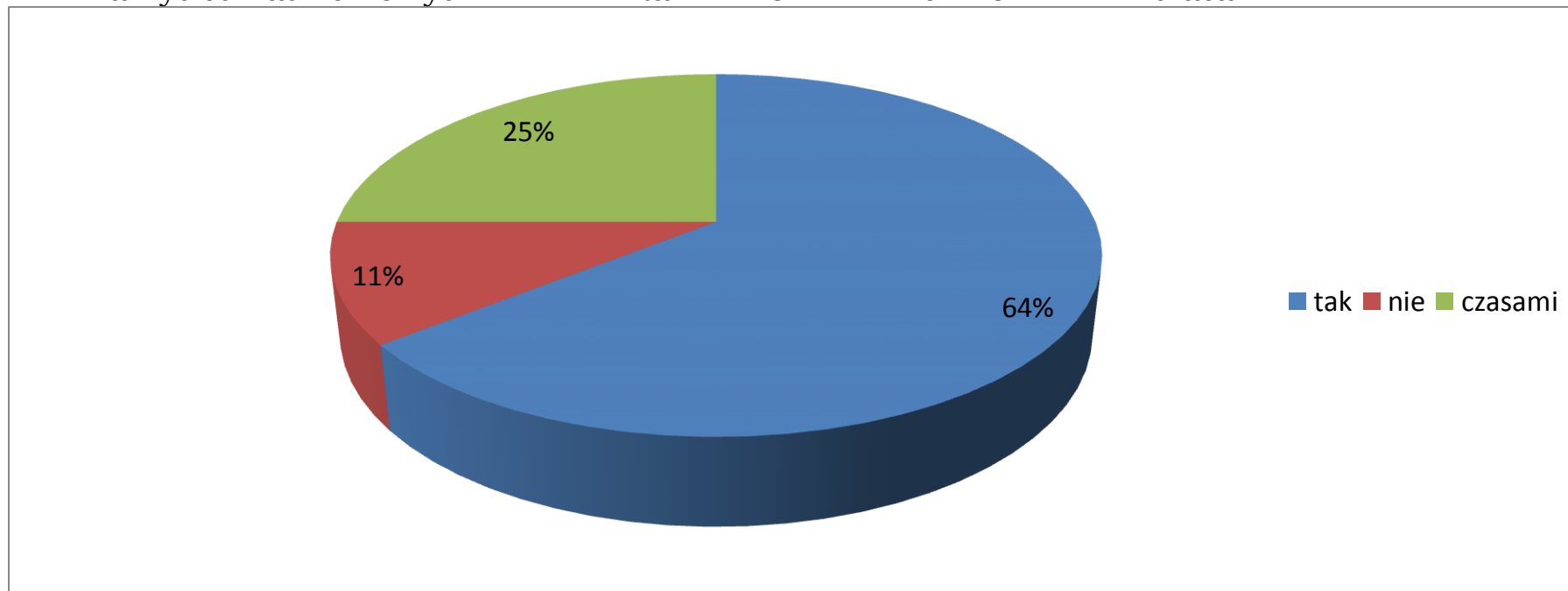
- na zajęciach lekcyjnych   □ tak - 14   □ nie - 5   □ czasami - 9

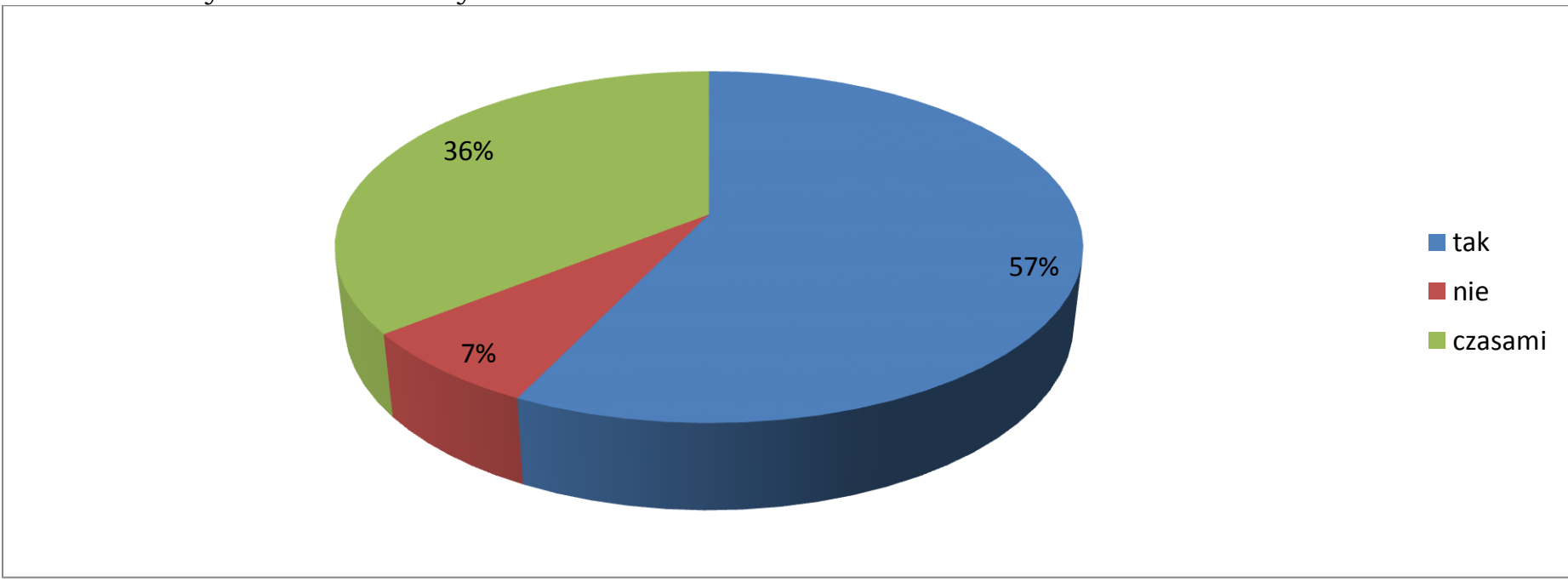
• na przerwach śródlekcyjnych   □ tak - 12   □ nie - 1   □ czasami - 13

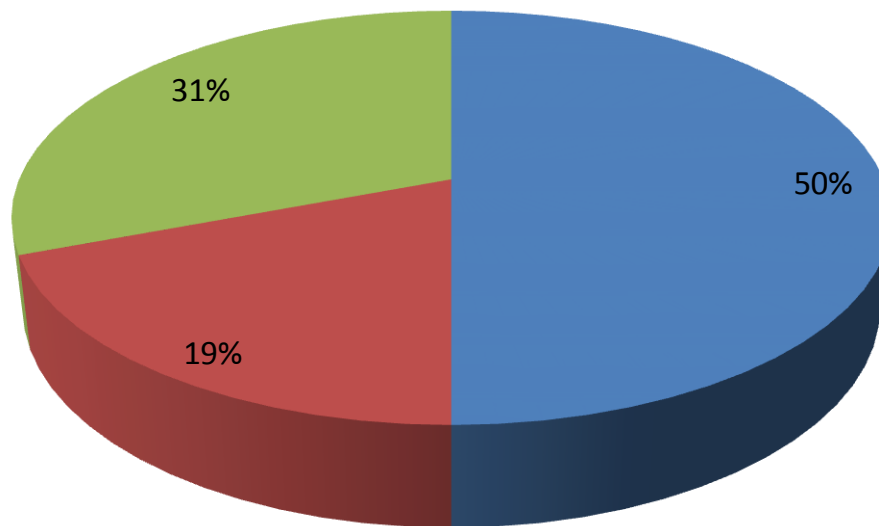
- na wycieczkach szkolnych   □ tak - 18   □ nie - 3   □ czasami - 7

• na uroczystościach szkolnych   □ tak - 16   □ nie - 2   □ czasami - 10

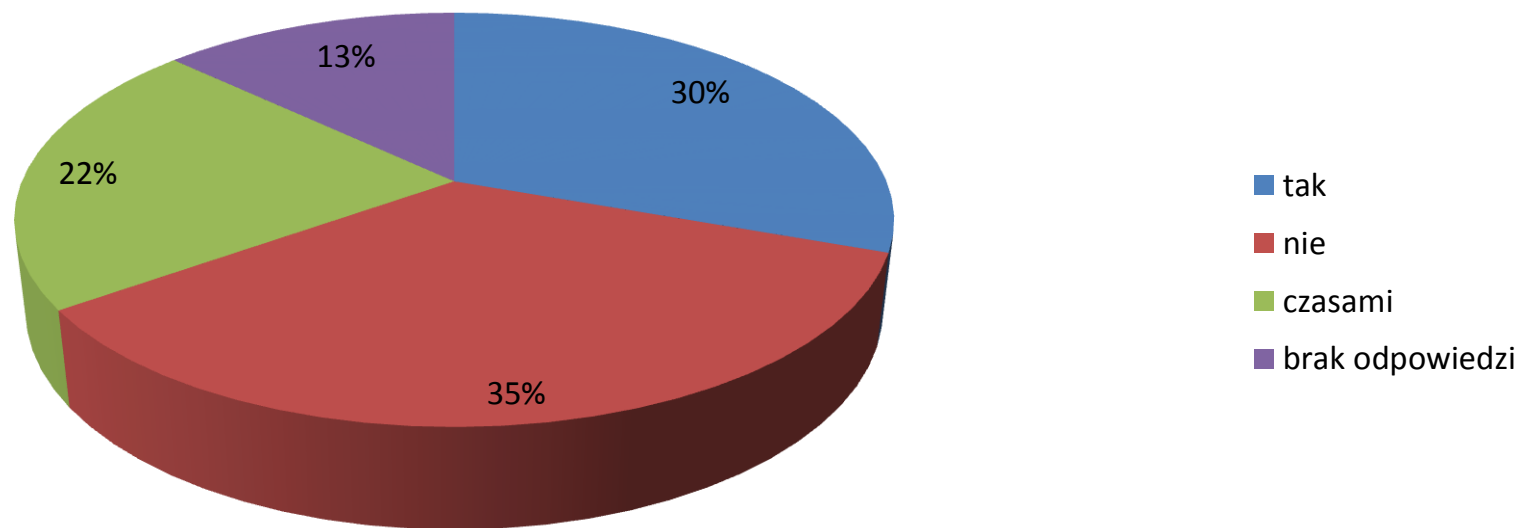
- na zajęciach świetlicy szkolnej □ tak - 13 □ nie - 5 □ czasami - 8

■ tak
■ nie
■ czasami

- na zajęciach w internacie □ tak - 7 □ nie - 8 □ czasami - 5 □ brak odp. - 3

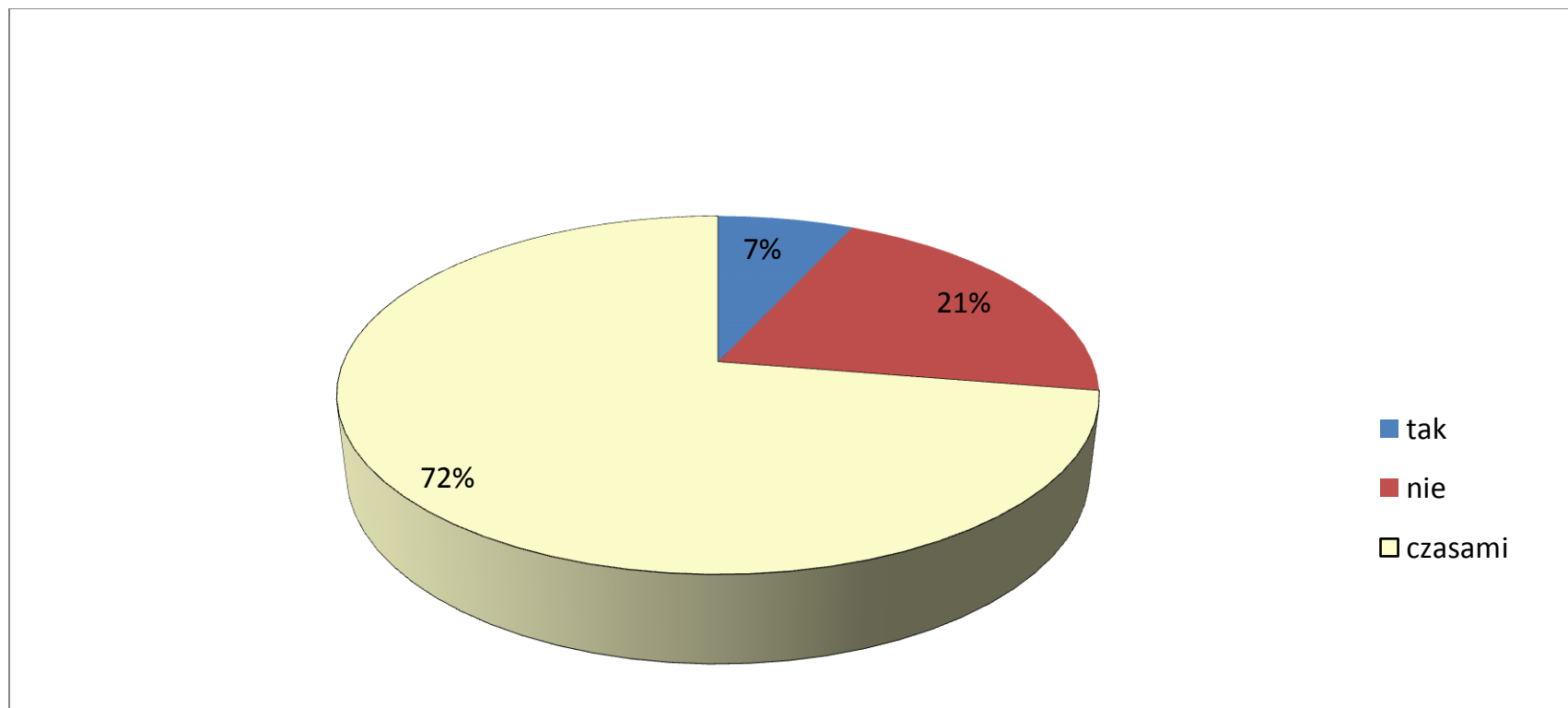

6. Czy, Twoim zdaniem, inni uczniowie stosują się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole?

tak - 2

nie - 6

czasami - 21

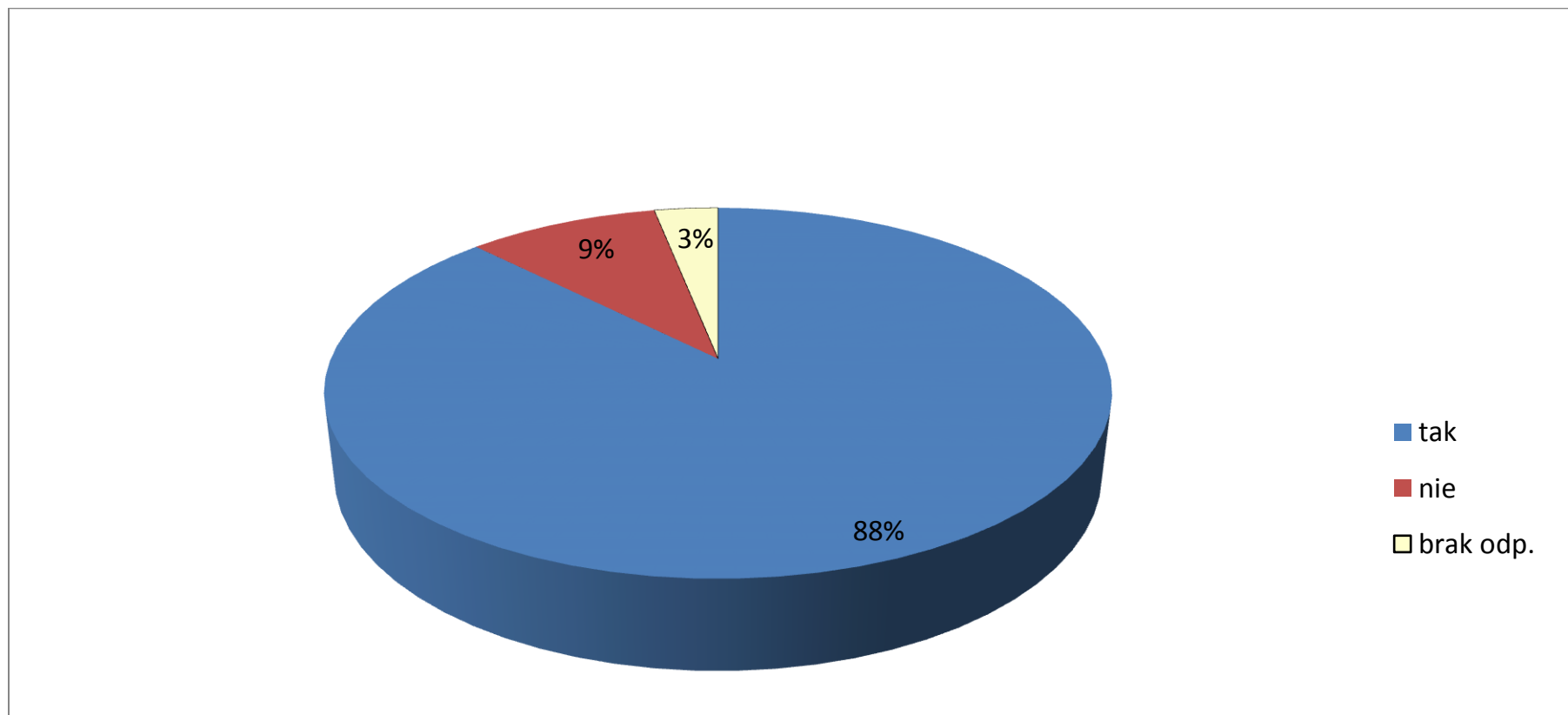

7. Czy w szkole uczysz się, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

tak - 25

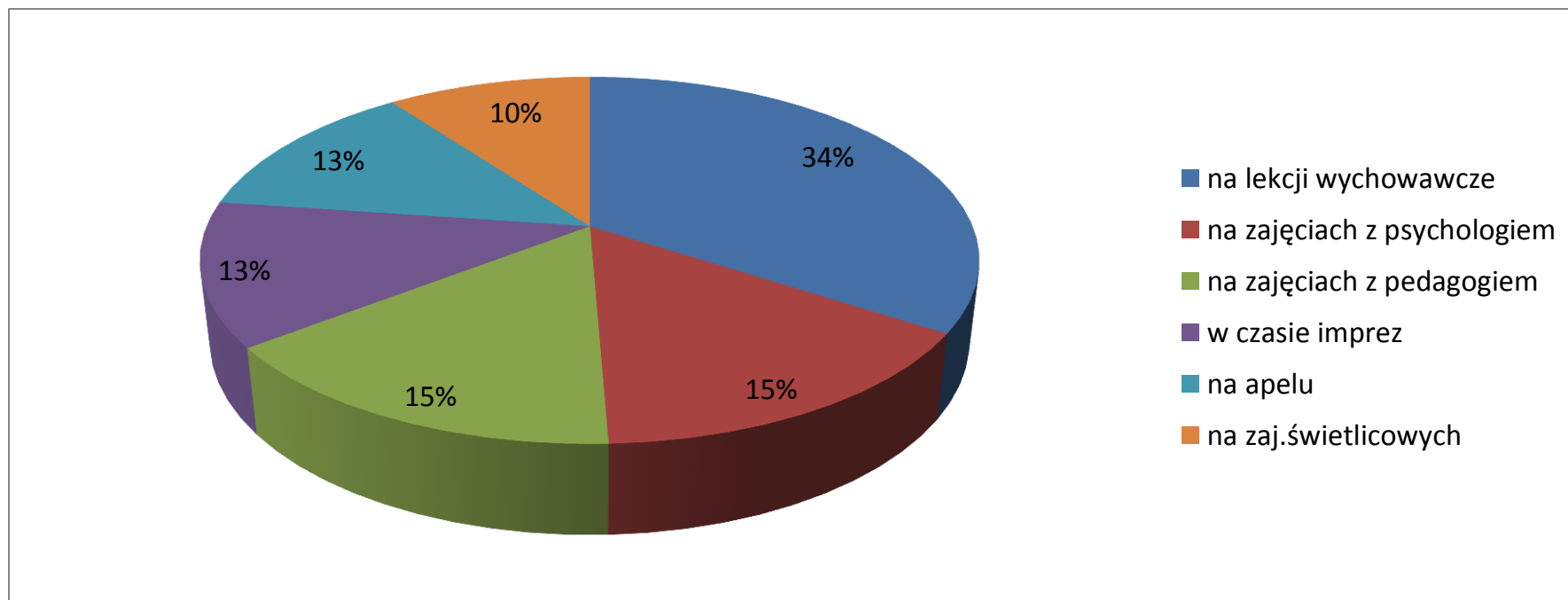
nie - 3

brak odpowiedzi - 1

8. Na jakich zajęciach szkolnych uczysz się, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

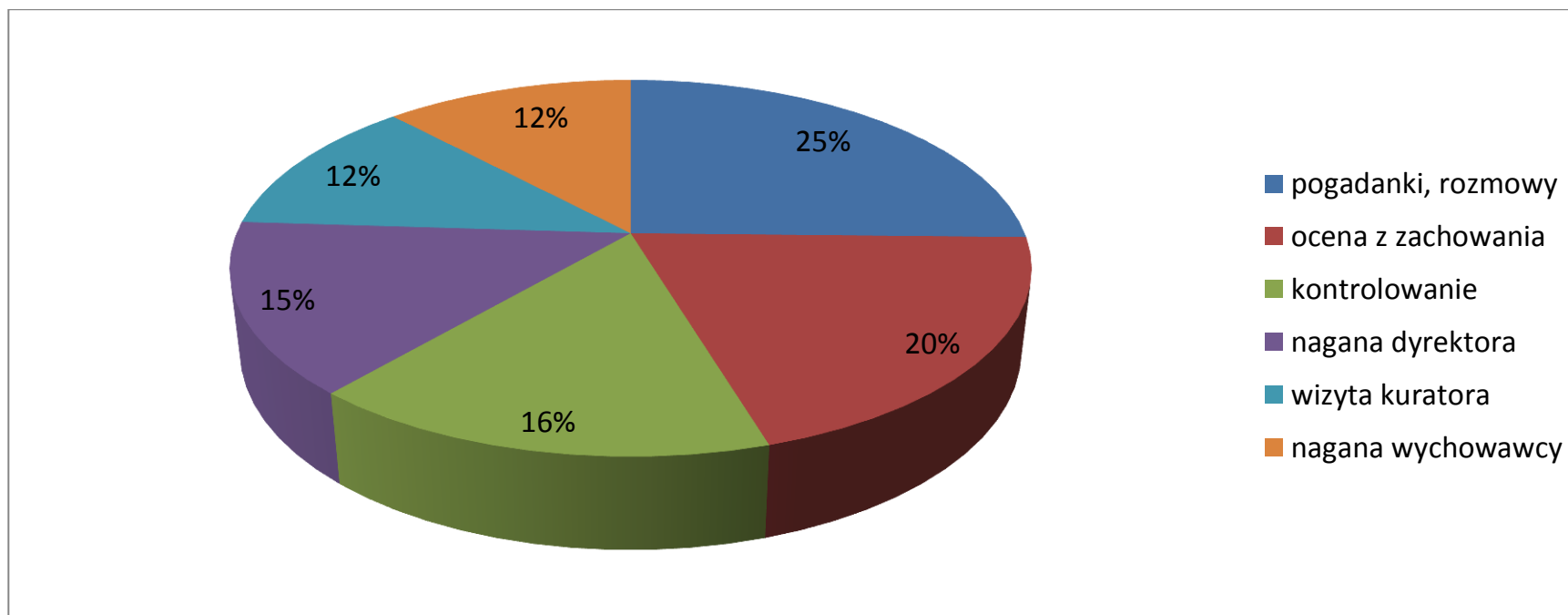
- na lekcji wychowawczej - 27
- na zajęciach z psychologiem szkolnym - 12
- na zajęciach z pedagogiem szkolnym - 12
- w czasie imprez integracyjnych - 10
- na apelu szkolnym - 10
- na zajęciach świetlicowych - 8
- na zajęciach wychowawczych w internacie - 5

9. Co mobilizuje Cię do właściwego zachowania?

- działania podejmowane przez wychowawcę klasy /pogadanki, rozmowy.../ - 19
- ocena z zachowania - 15
- kontrolowanie Twoich zachowań - 12
- nagana dyrektora szkoły - 11

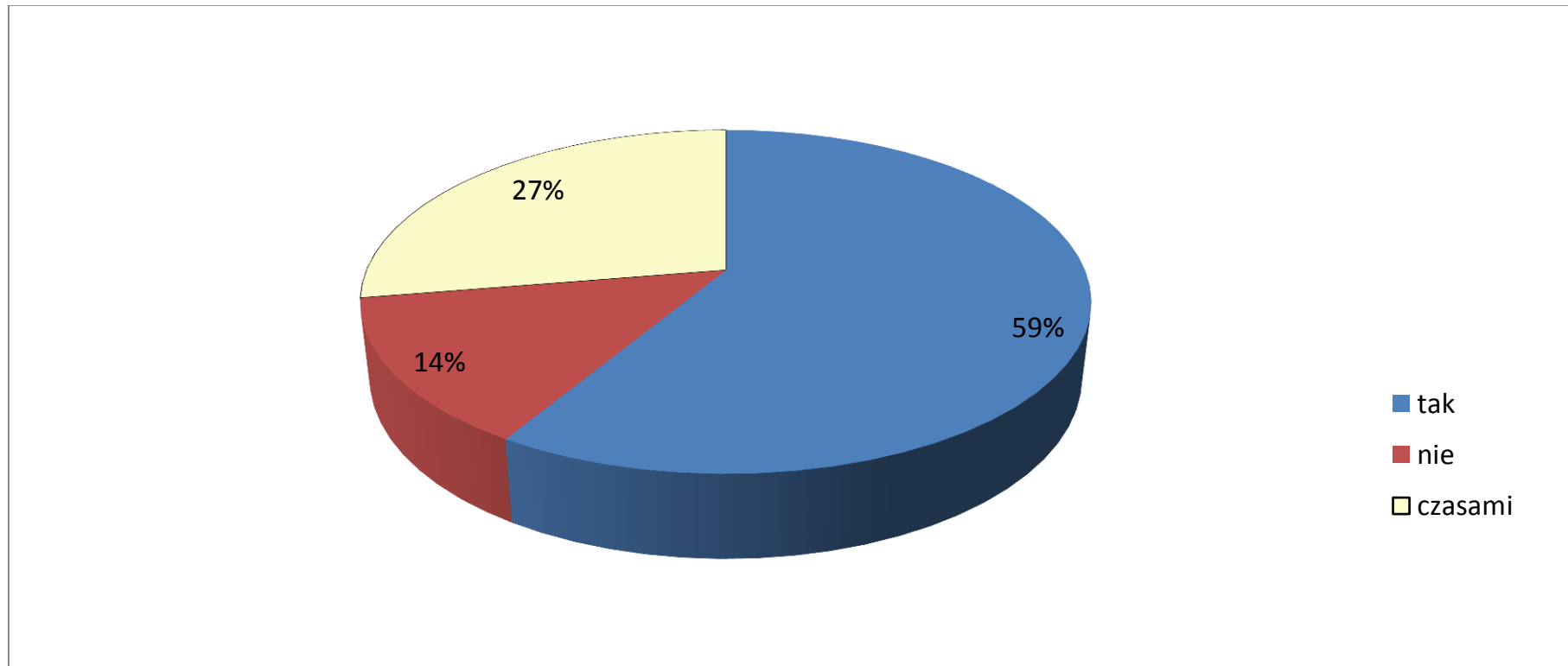
- wizyta i zainteresowanie kuratora - 9
- naganna wychowawcy - 9
- reakcji rówieśników - 8

10. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

- tak - 17
- nie - 4

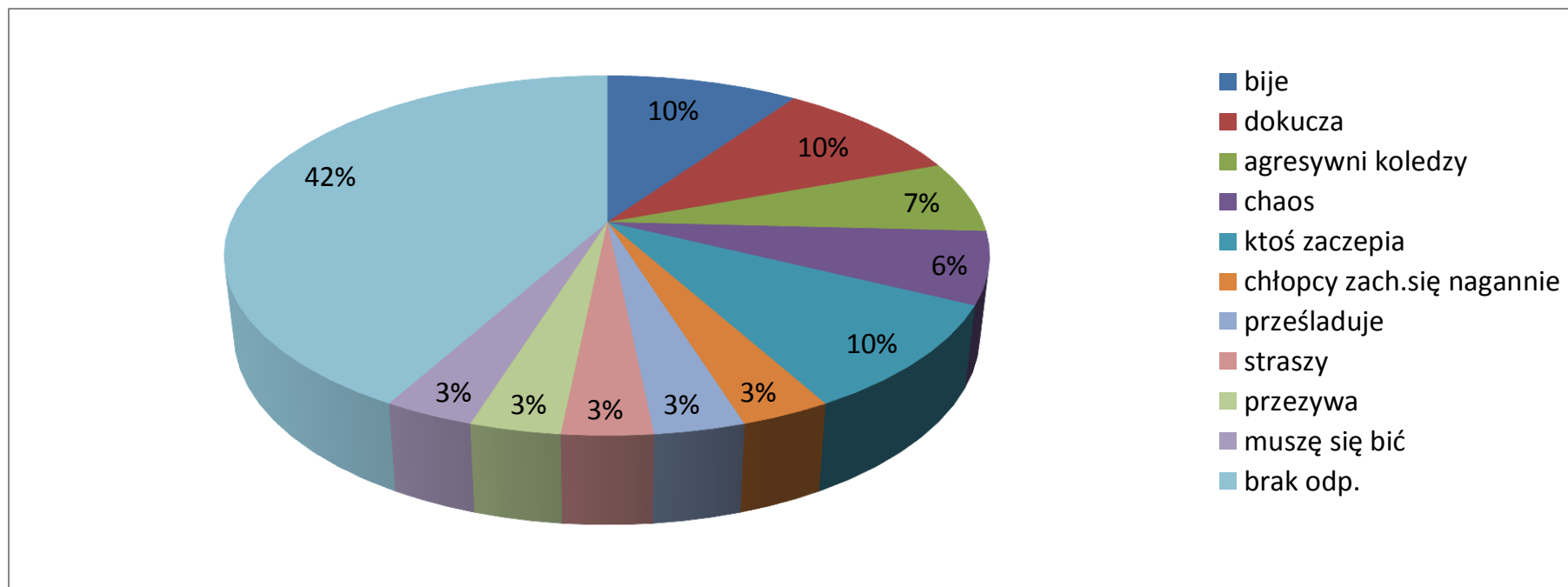
□ czasami - 8

11. Jeżeli w szkole nie czujesz się bezpiecznie, to dlaczego?

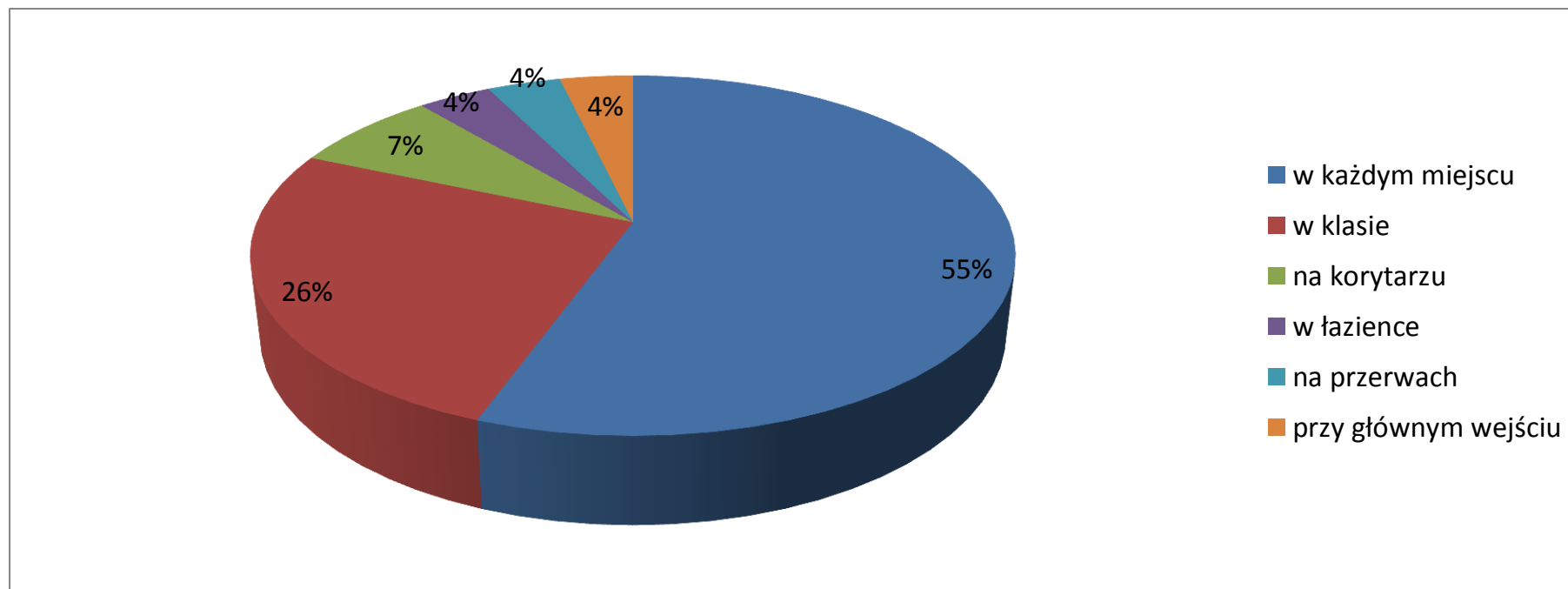
- ktoś mnie bije – 3
- ktoś mi dokucza – 3
- boje się agresywnych kolegów – 2
- kiedy panuje chaos – 2
- ktoś mnie zaczepia – 3
- nie wiem – 1
- kiedy chłopcy zachowują się nagannie – 1
- czuję, że ktoś, mnie prześladowa -1
- ktoś mnie straszy – 1
- ktoś mnie przezywa - 1
- w łazience - 1
- ponieważ muszę bić – 1
- brak odpowiedzi - 13

12. W jakich miejscach, w szkole czujesz się bezpiecznie?

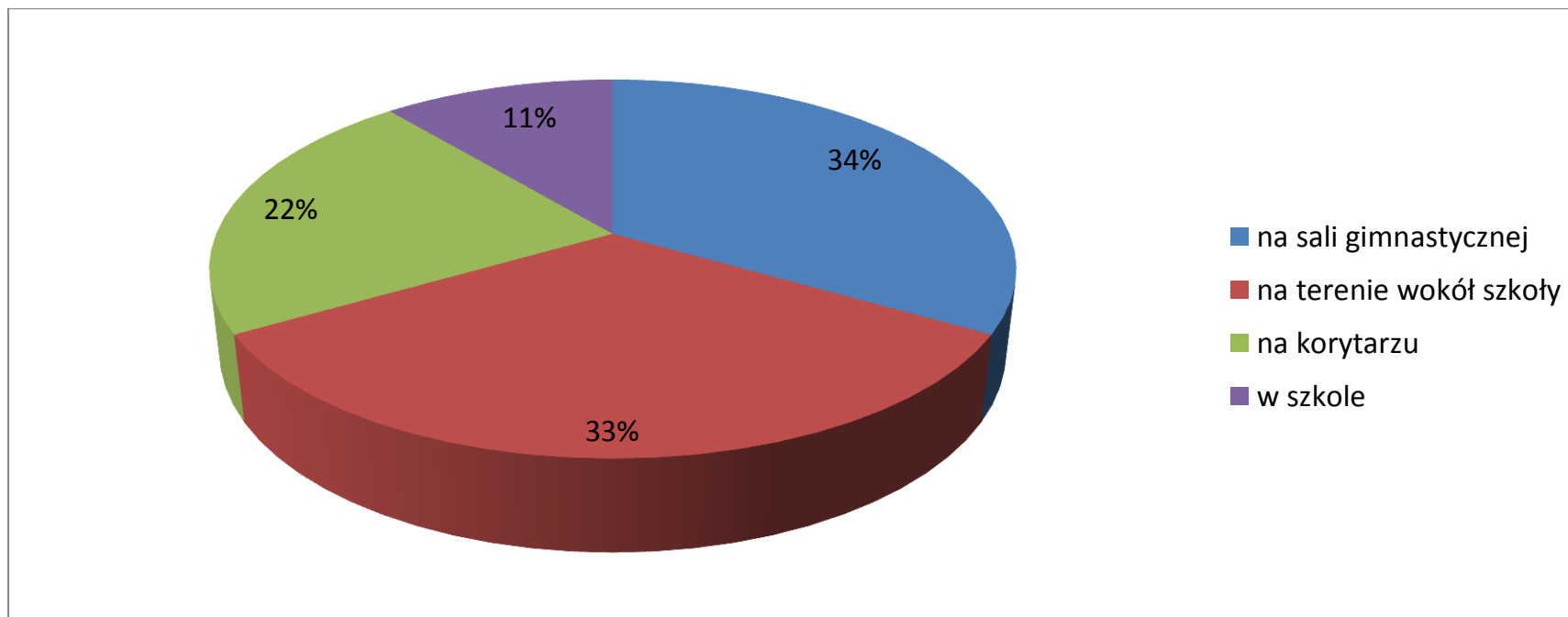
- w każdym miejscu czuję się bezpiecznie - 15
- w klasie - 7
- na korytarzu - 2
- na przerwach - 1
- w łazience - 1
- w domu - 1
- przy głównym wejściu - 1
- brak odpowiedzi - 5

13. W jakich miejscach, w szkole nie czujesz się bezpiecznie?

- na sali gimnastycznej – 3
- nigdzie – 3
- nie ma takich miejsc – 3
- na powietrzu, na terenie wokół szkoły – 2
- na korytarzu - 2
- wszędzie – 1
- na podwórku – 1
- na ulicy – 1
- w szkole - 1

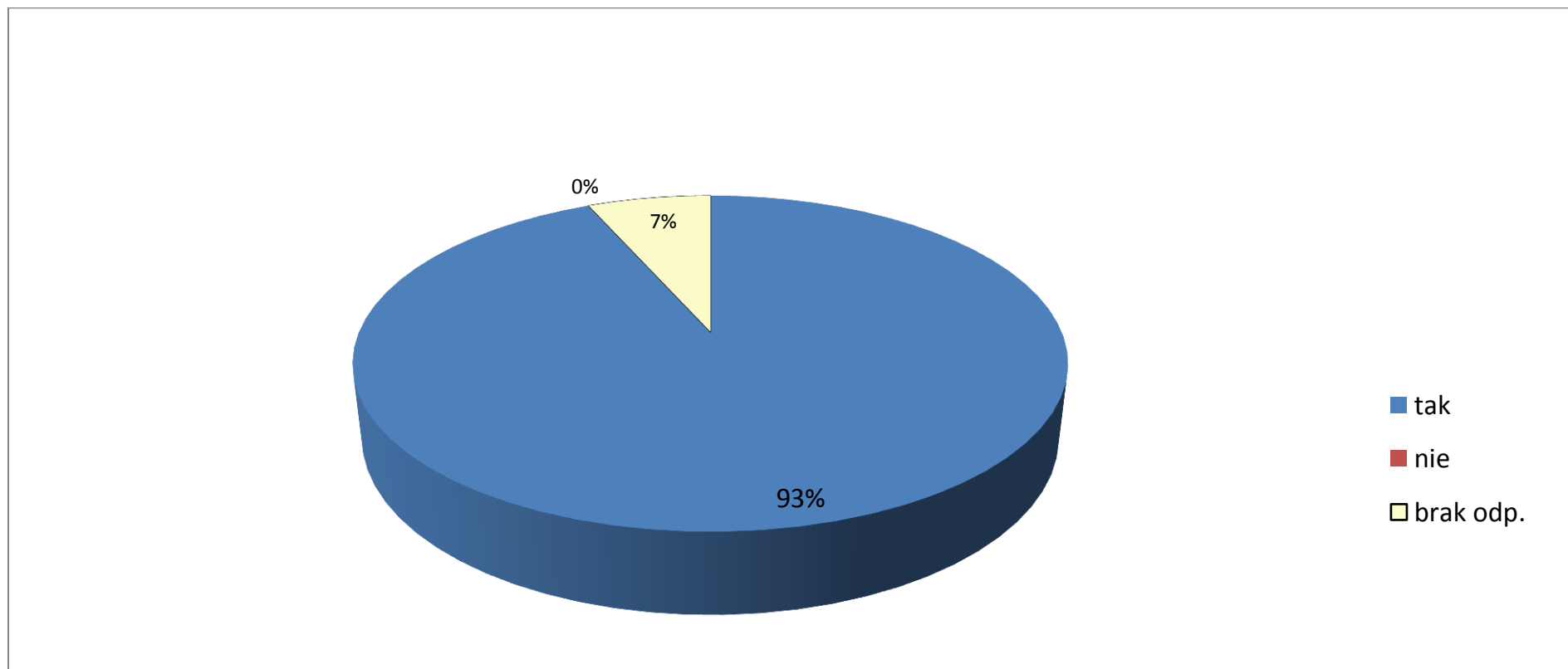
▪ brak odpowiedzi – 15

Wyniki ankiety dla rodziców przedstawiają się następująco:

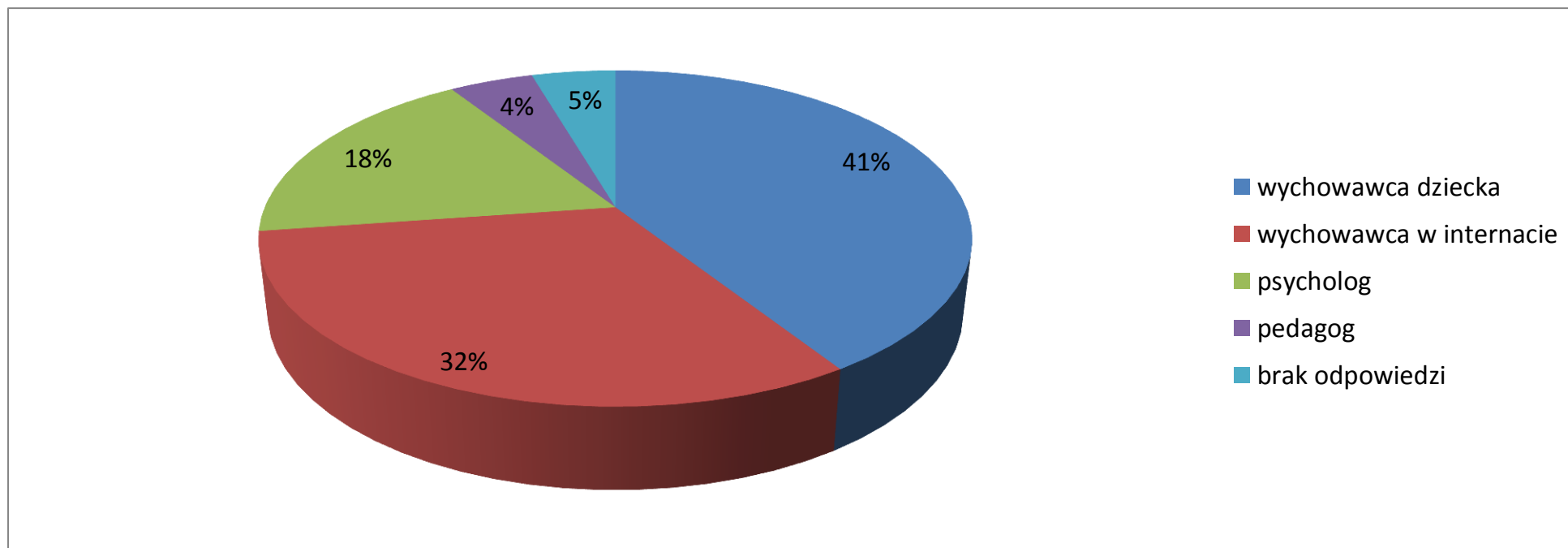
1. Czy Pani/Pan zna regulaminy szkolne i procedury postępowania?

- tak - 14
- nie - 0
- brak odpowiedzi - 1

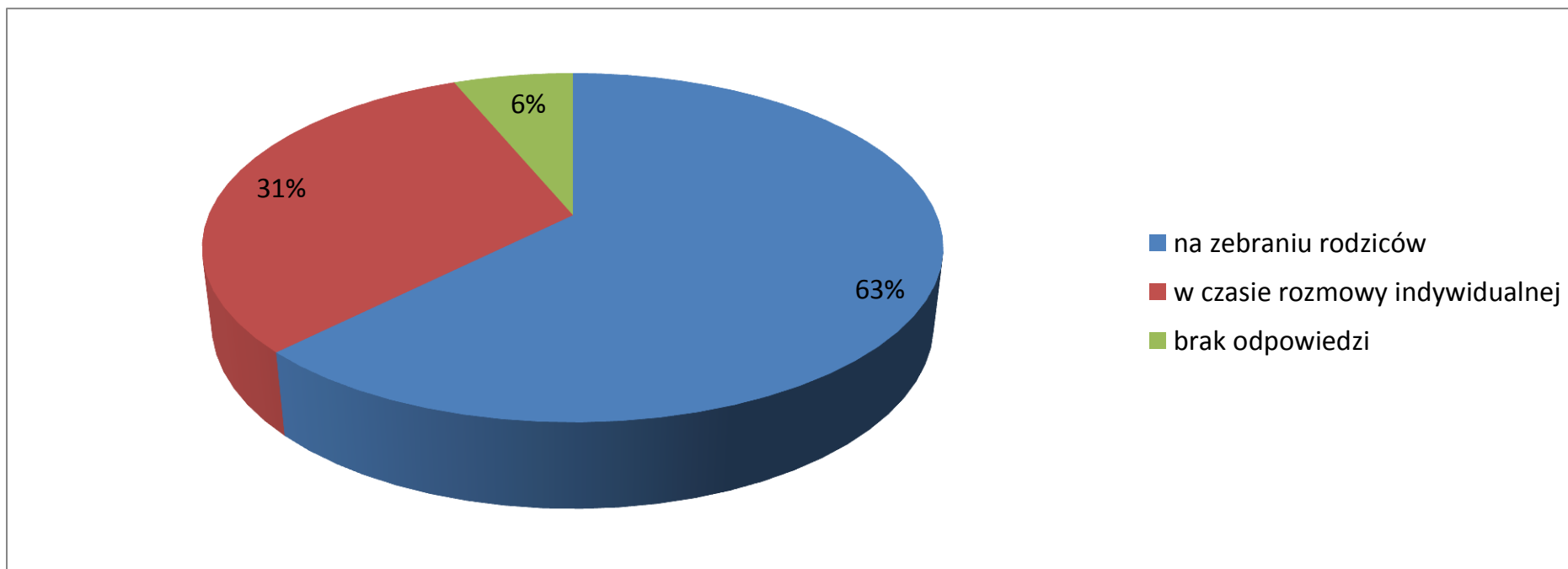
2. Kto zapoznał Panią/Pana z regulaminami szkolnymi i procedurami?

- wychowawca dziecka - 9
- nauczyciel świetlicy szkolnej - 2
- wychowawca w internacie - 7
- psycholog szkolny - 4
- pedagog szkolny - 1
- brak odpowiedzi - 1

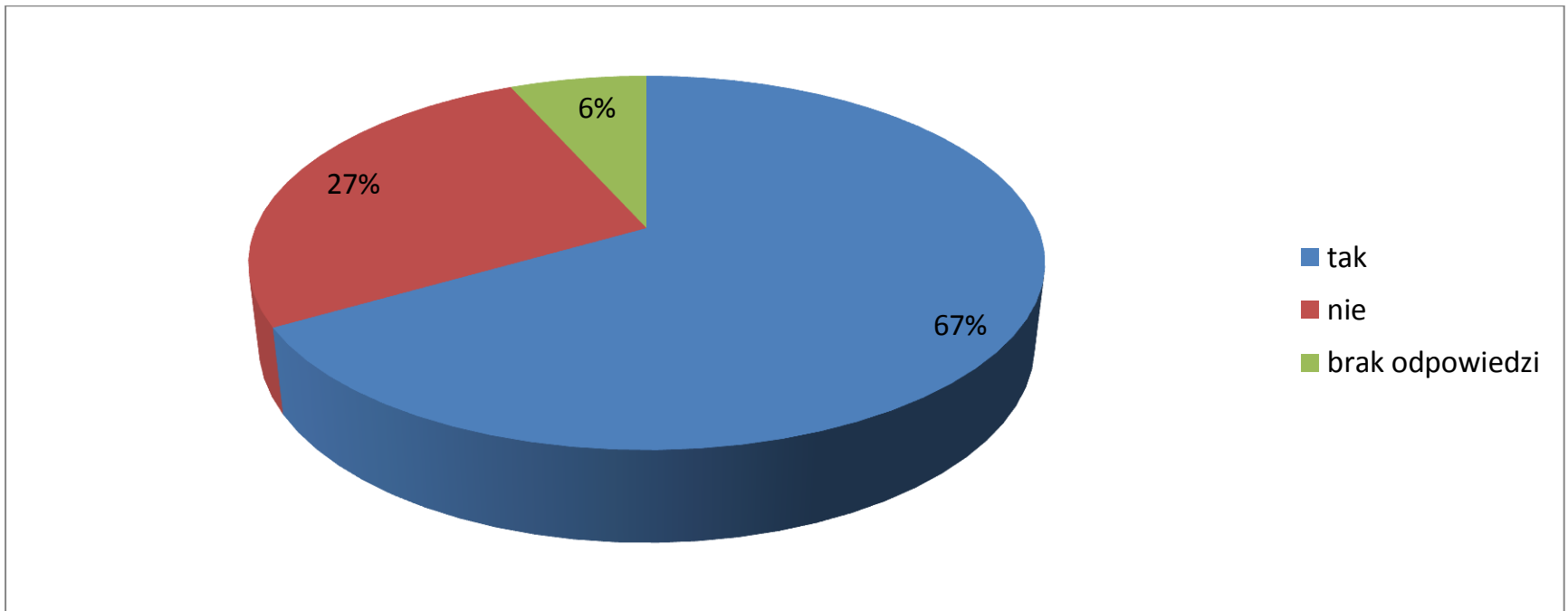
3. Kiedy Pani/Pan został zapoznany z regulaminami szkolnymi i procedurami?

- na zebraniu rodziców - 10
- w czasie rozmowy indywidualnej - 5
- brak odpowiedzi - 1

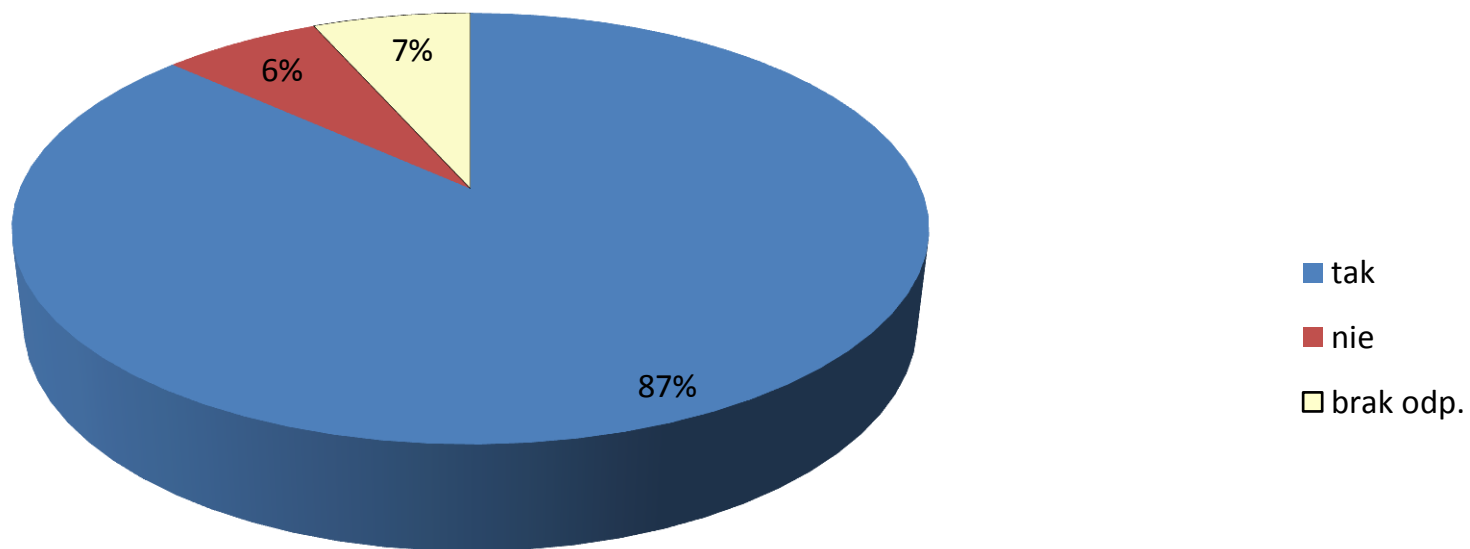
4. Czy wie Pani/Pan, gdzie są dostępne regulaminy i procedury szkolne?

- tak - 10
- nie - 4
- brak odpowiedzi - 1

5. Czy Pani/Pana dziecko stosuje się do regulaminów i procedur szkolnych?

- tak - 13
- nie - 1
- brak odpowiedzi - 1

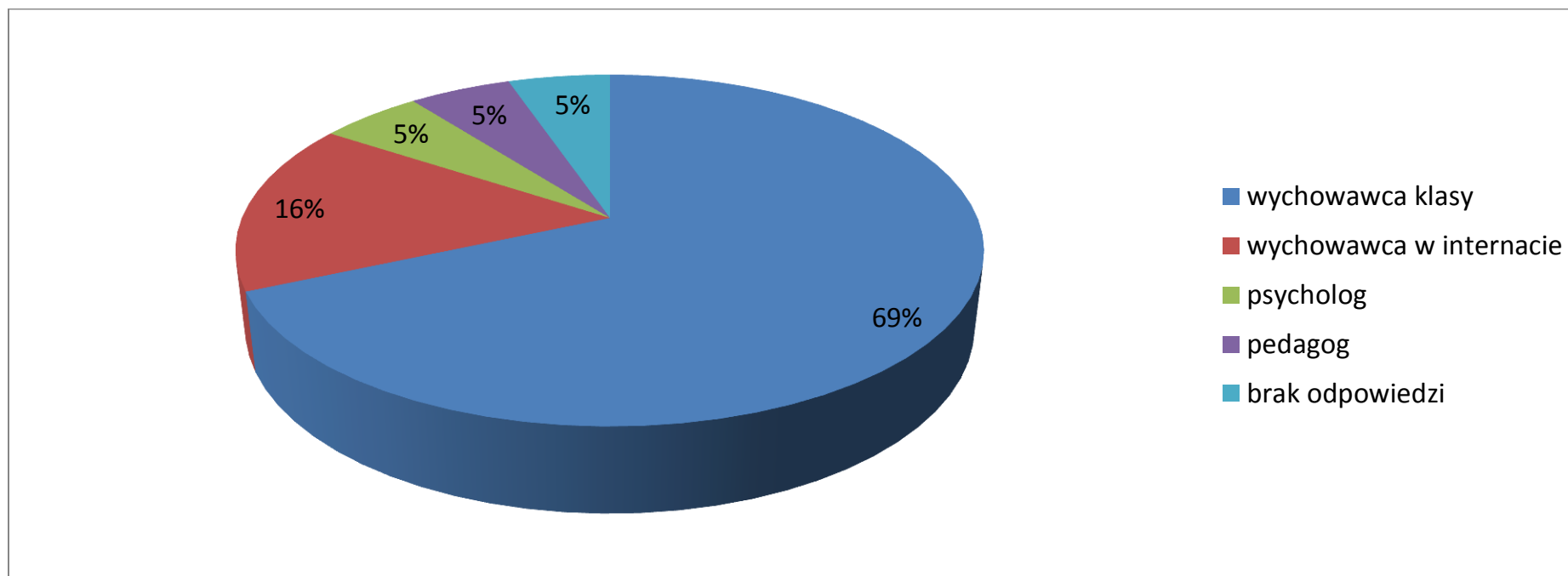

6. Jeżeli Pani/Pana dziecko zachowuje się niewłaściwie, to kto Panią/Pana o tym powiadamia?

- wychowawca klasy - 13
- wychowawca w internacie - 3
- psycholog - 1
- pedagog - 1
- internauta - 1
- brak odpowiedzi - 1

Odpowiedź internauta nie nadaje się do analizy i interpretacji.

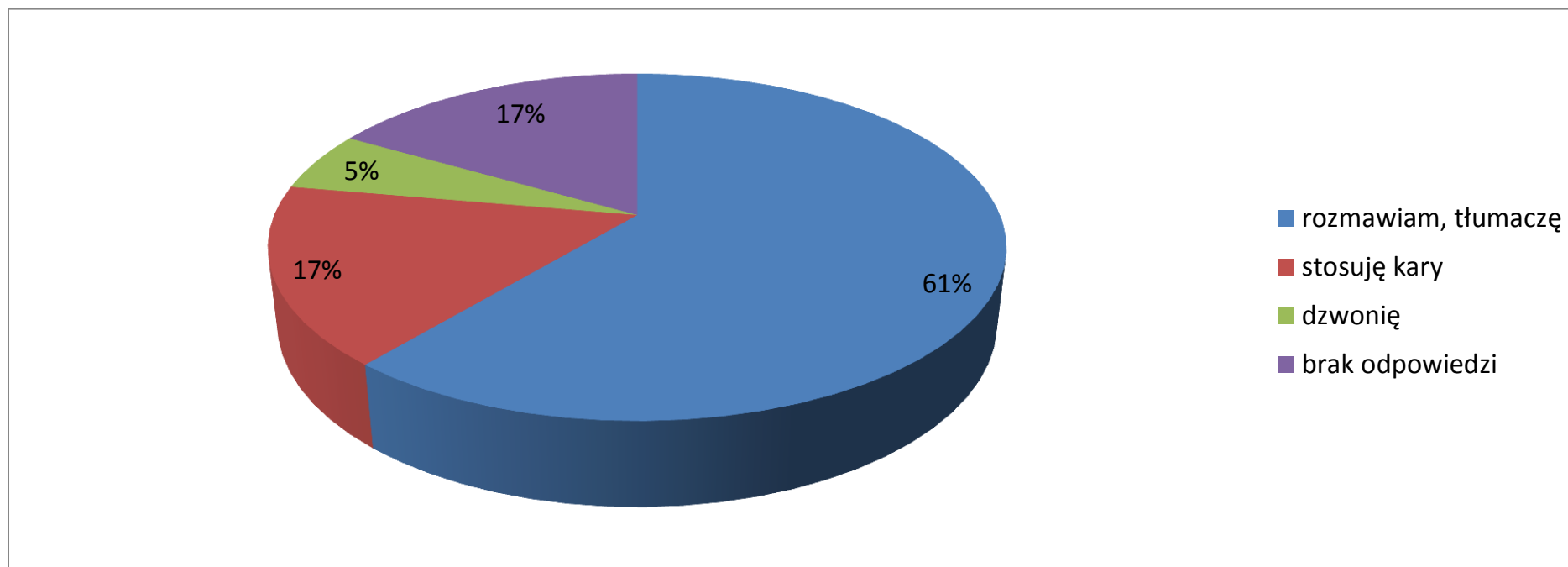

7. Jeżeli Pani/Pana dziecko zachowuje się niewłaściwie, to jakie działania Pani/Pan podejmuje?

- rozmawiam, tłumaczę - 11

- stosuję kary - 3
- dzwonię - 1
- brak odpowiedzi - 3

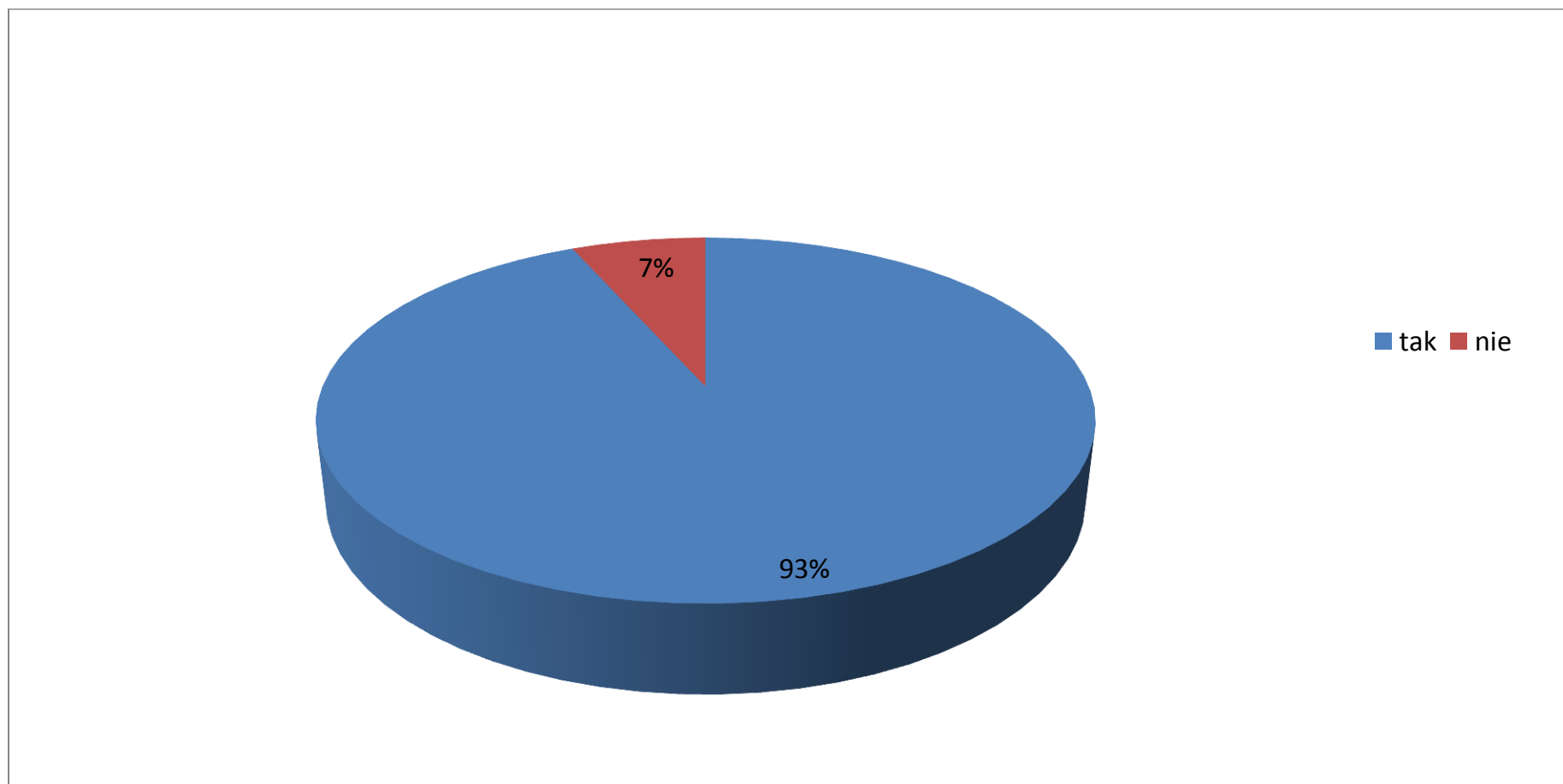
Odpowiedź dzwonię nie jest jednoznaczna i nie nadaje się do analizy i interpretacji.

8. Czy Pani/Pana dziecko uczy się w szkole, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

- tak - 14

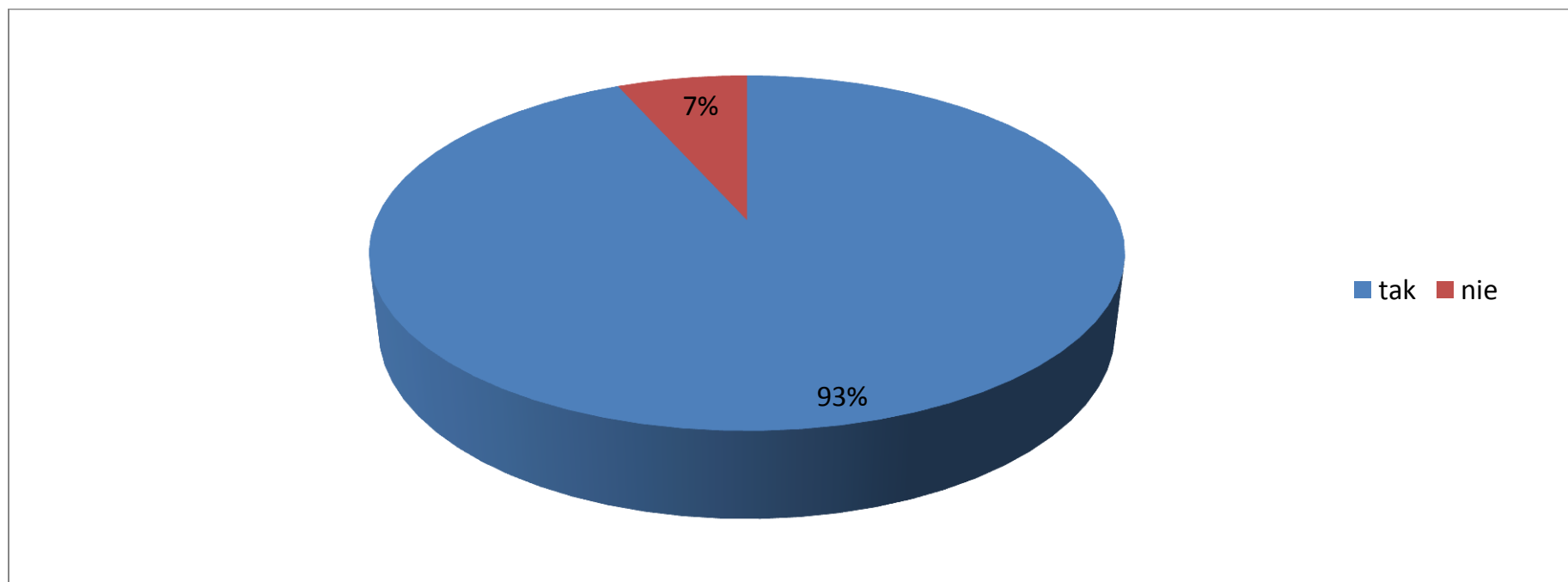
☐ nie - 1

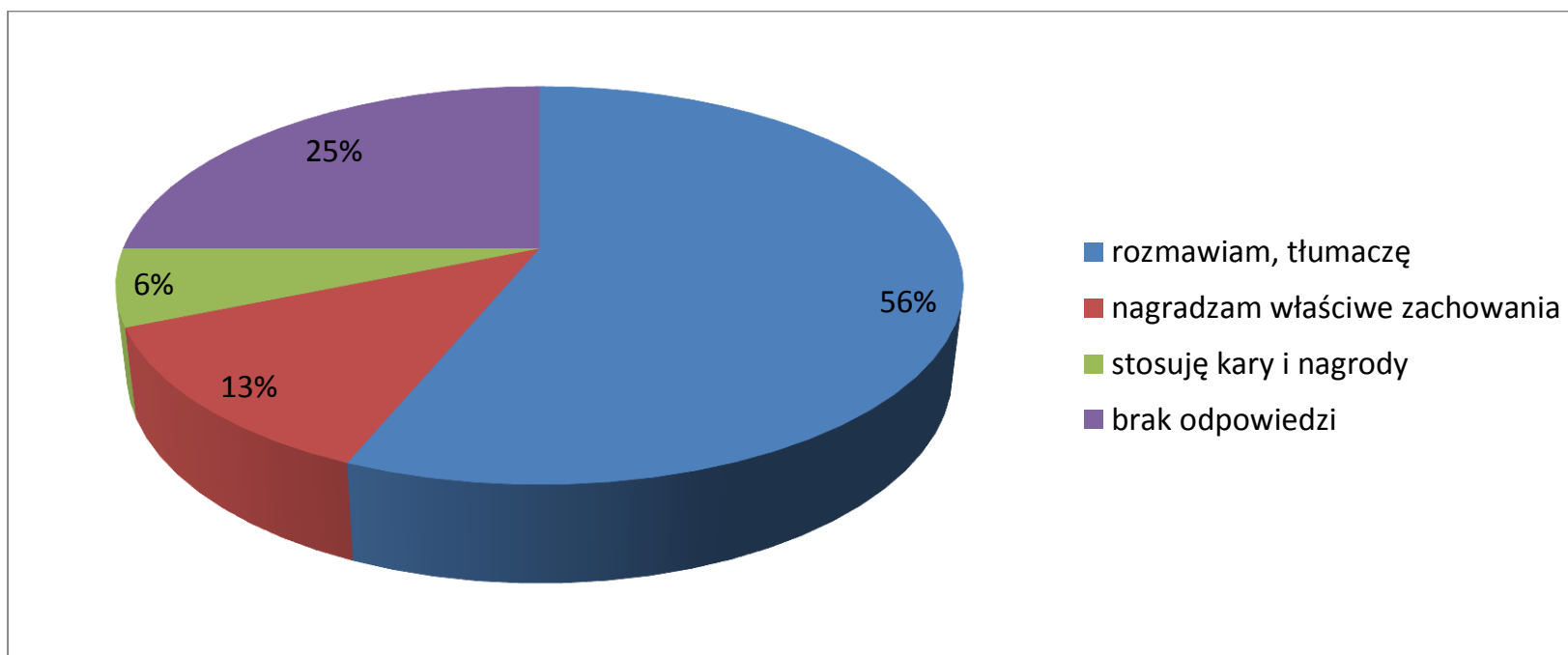
9. Czy mobilizuje Pani/Pan swoje dziecko do właściwego zachowania?

☐ tak - 14

☐ nie - 1

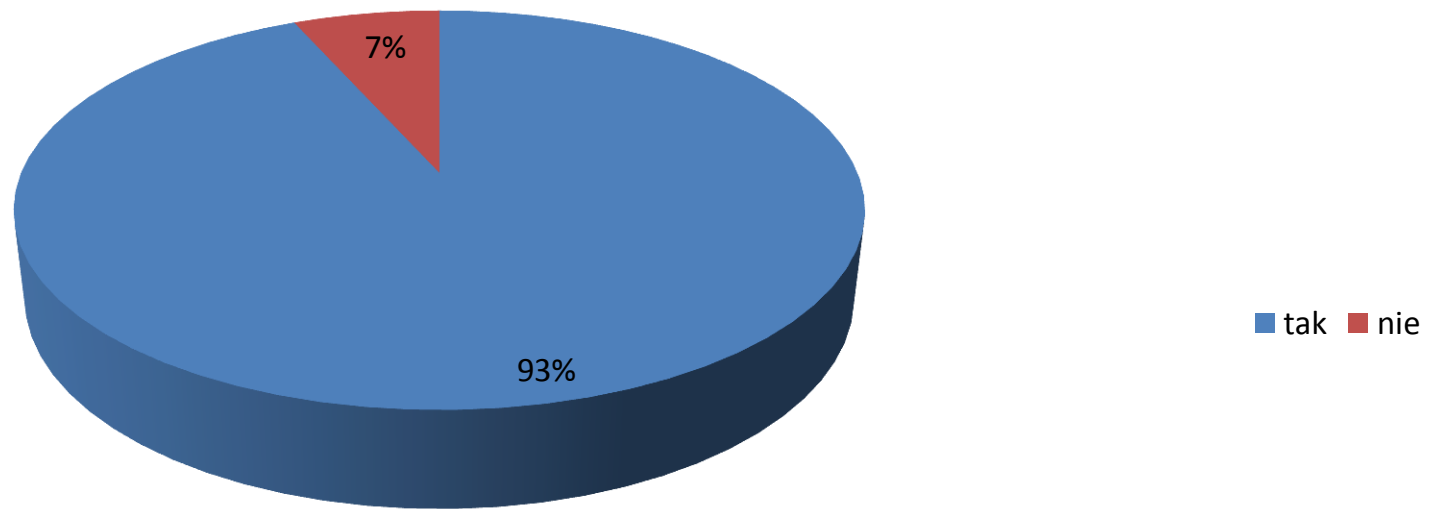
10. W jaki sposób Pani/Pan mobilizuje swoje dziecko do właściwego zachowania?
- rozmawiam i tłumaczę - 9
  - nagradzam właściwe zachowanie - 2
  - stosuję kary i nagrody - 1
  - brak odpowiedzi - 4

11. Czy Pani/Pana dziecko w szkole czuje się bezpiecznie?

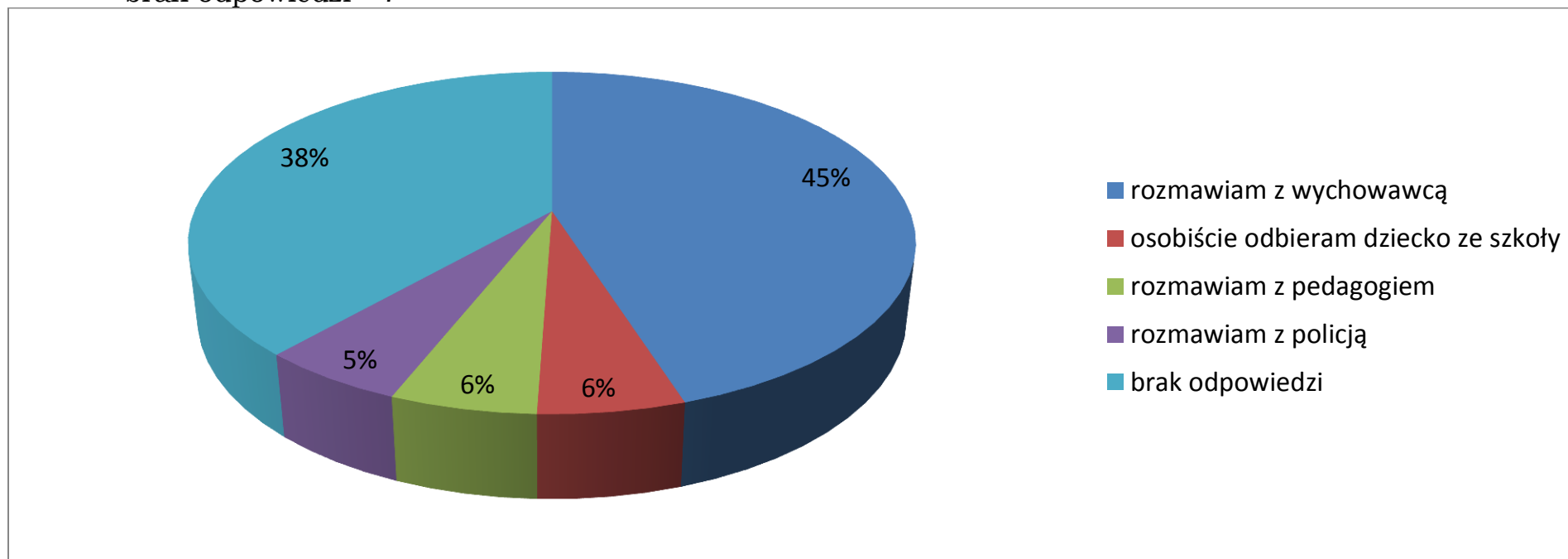
tak - 14

nie - 1

12. Jeżeli Pani/Pana dziecko w szkole nie czuje się bezpiecznie, to jakie działania Pani/Pan podejmuje?
- rozmawiam z wychowawcą klasy - 6
  - osobiście odbieram dziecko ze szkoły - 1
  - rozmawiam z pedagogiem - 1
  - rozmawiam z policją - 1

- dziecko w szkole czuje się bezpiecznie - 1
- brak odpowiedzi - 7

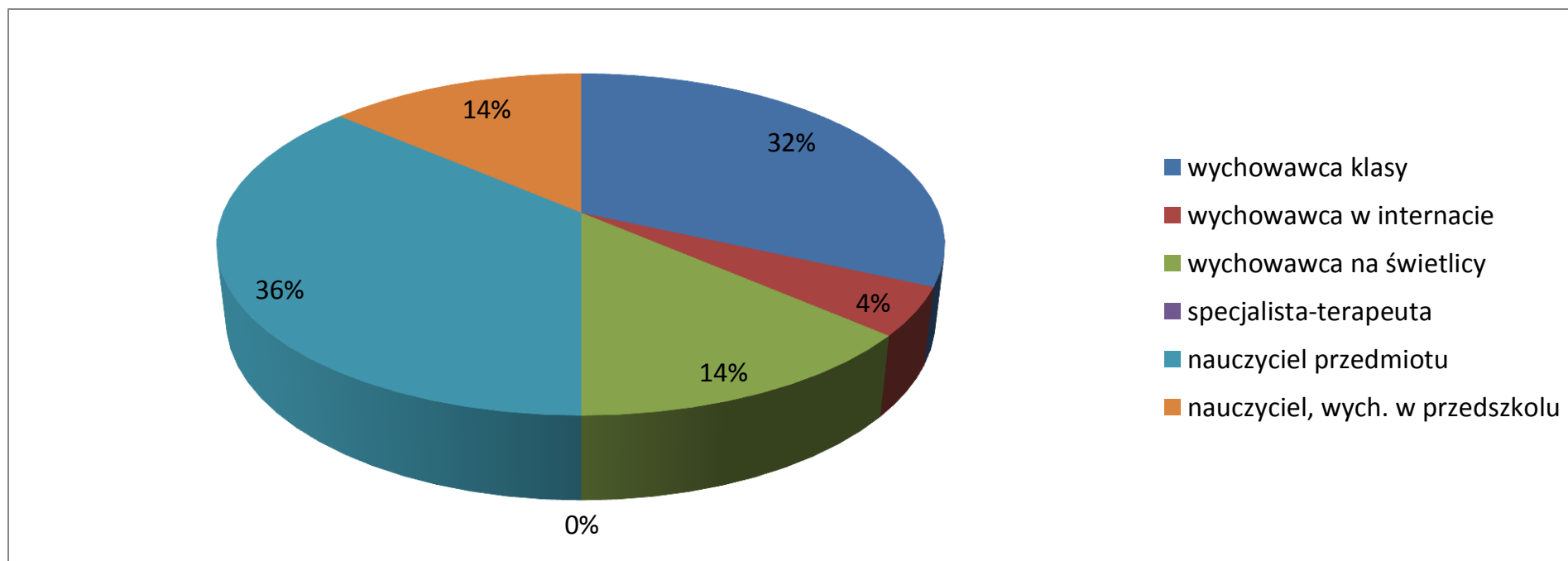

Wyniki ankiety dla nauczycieli przedstawiają się następująco:

1. Czy jesteś:

- wychowawcą klasy- 7
- wychowawcą grupy w internacie-1
- wychowawcą na świetlicy szkolnej- 3
- specjalistą- terapeutą- 0
- nauczycielem przedmiotu-8

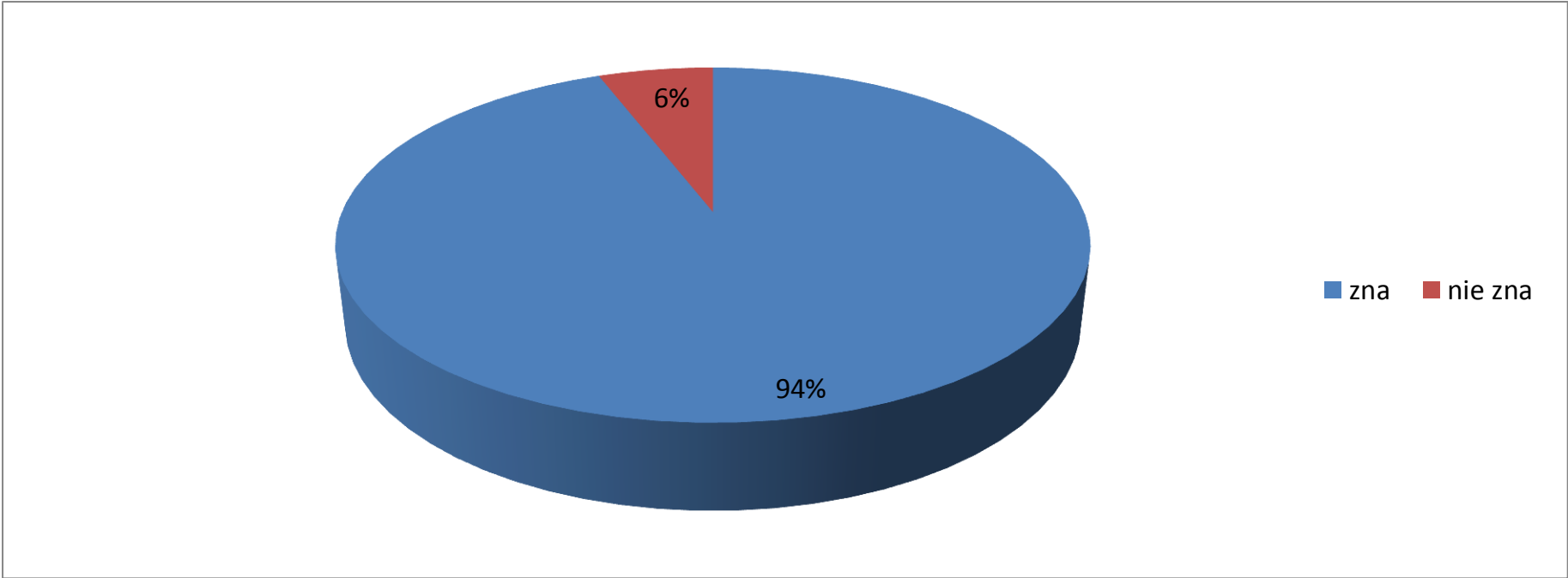
- inne stanowisko- wychowawca grupy przedszkolnej-2 nauczyciel przedszkola-1

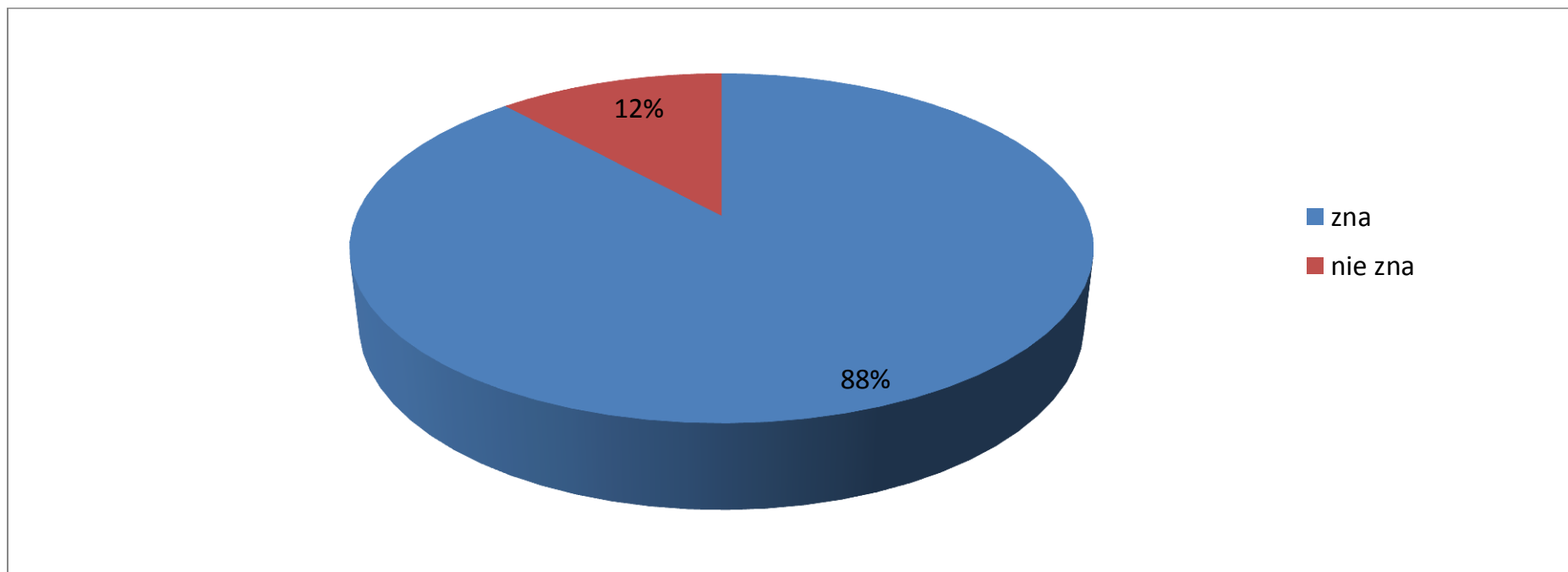
2. Jakże zna Pani/Pan regulaminy szkolne i procedury postępowania dotyczące bezpieczeństwa?

- Statut szkoły-16

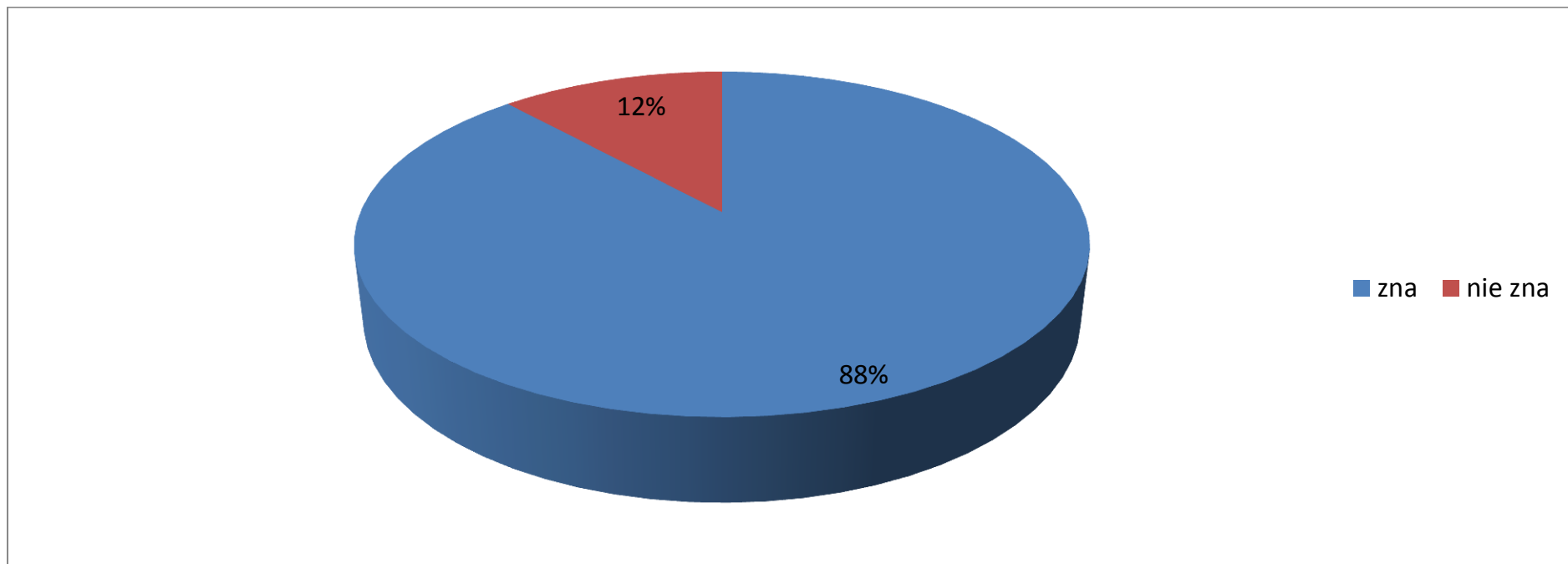

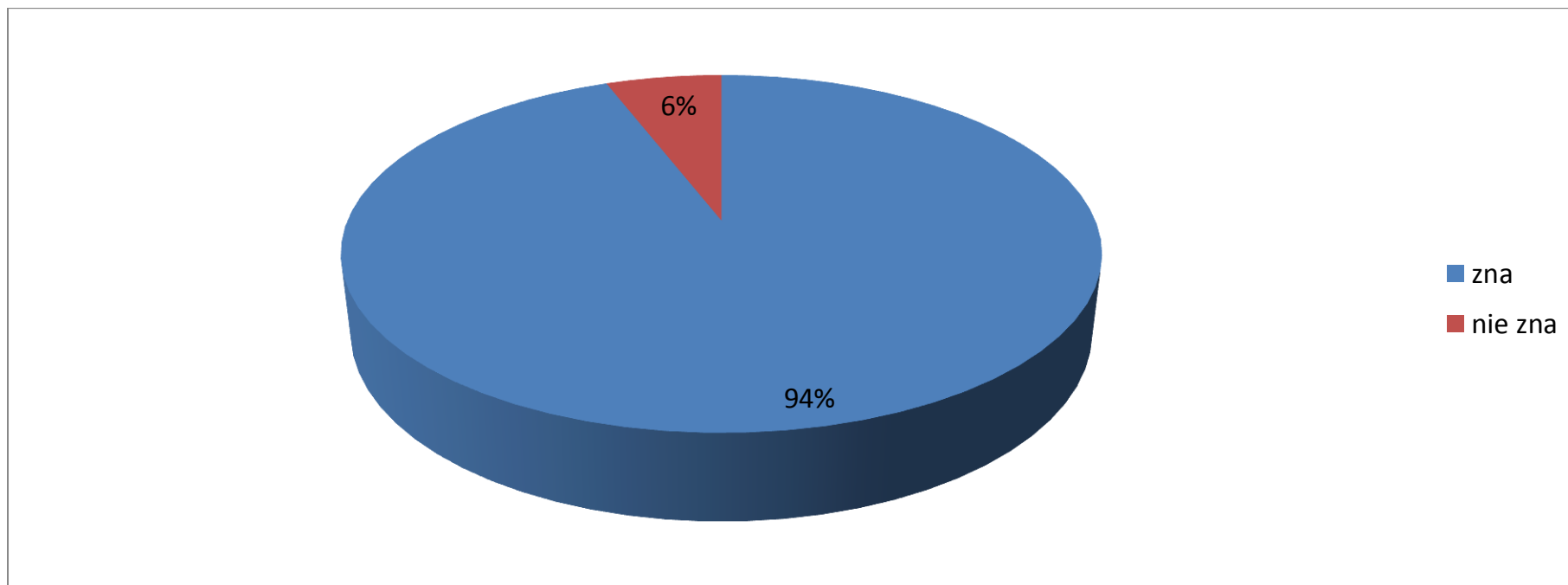
- Regulamin organizowania wycieczek szkolnych-15

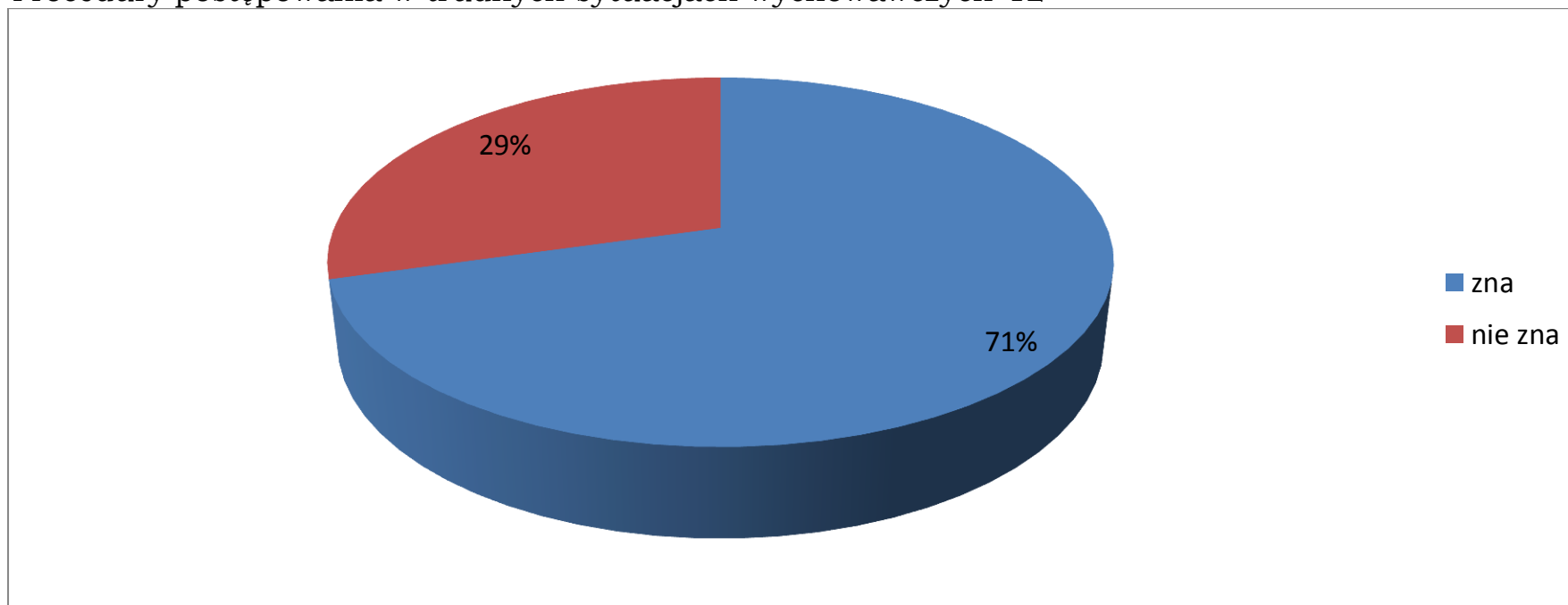
- Programy i plany działań profilaktycznych-15

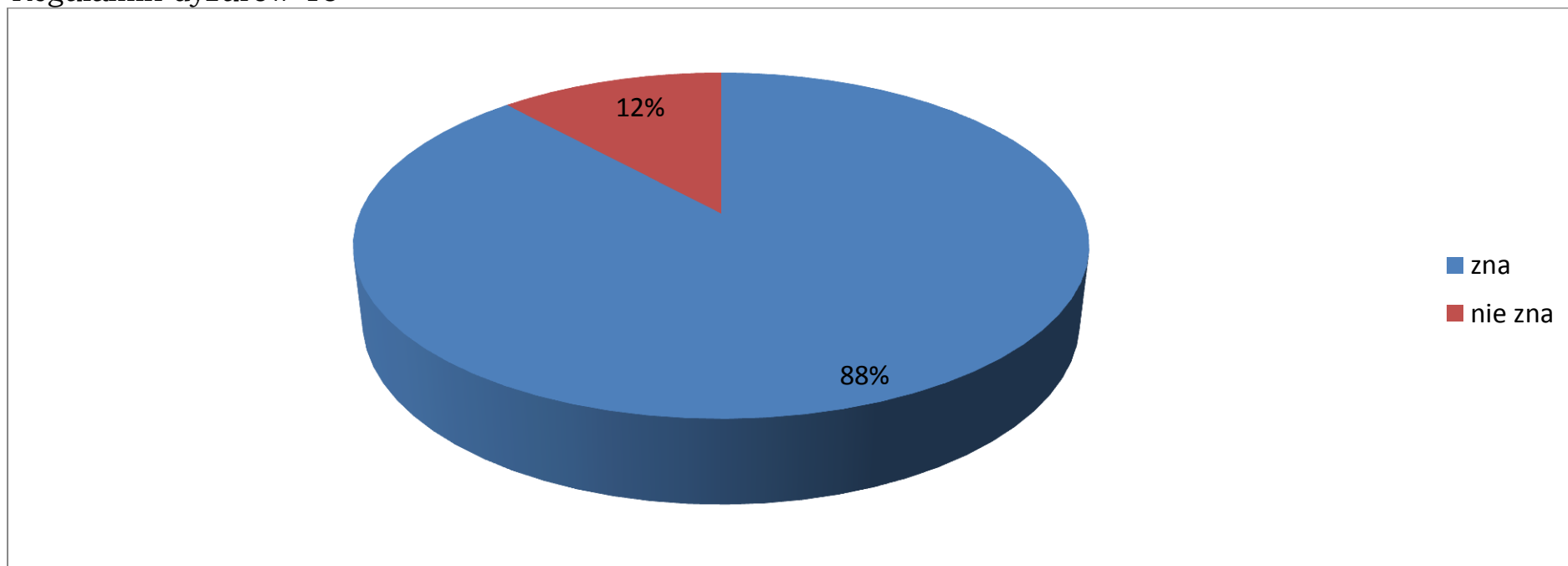
- Instrukcja postępowania w czasie ogłoszenia alarmu-16

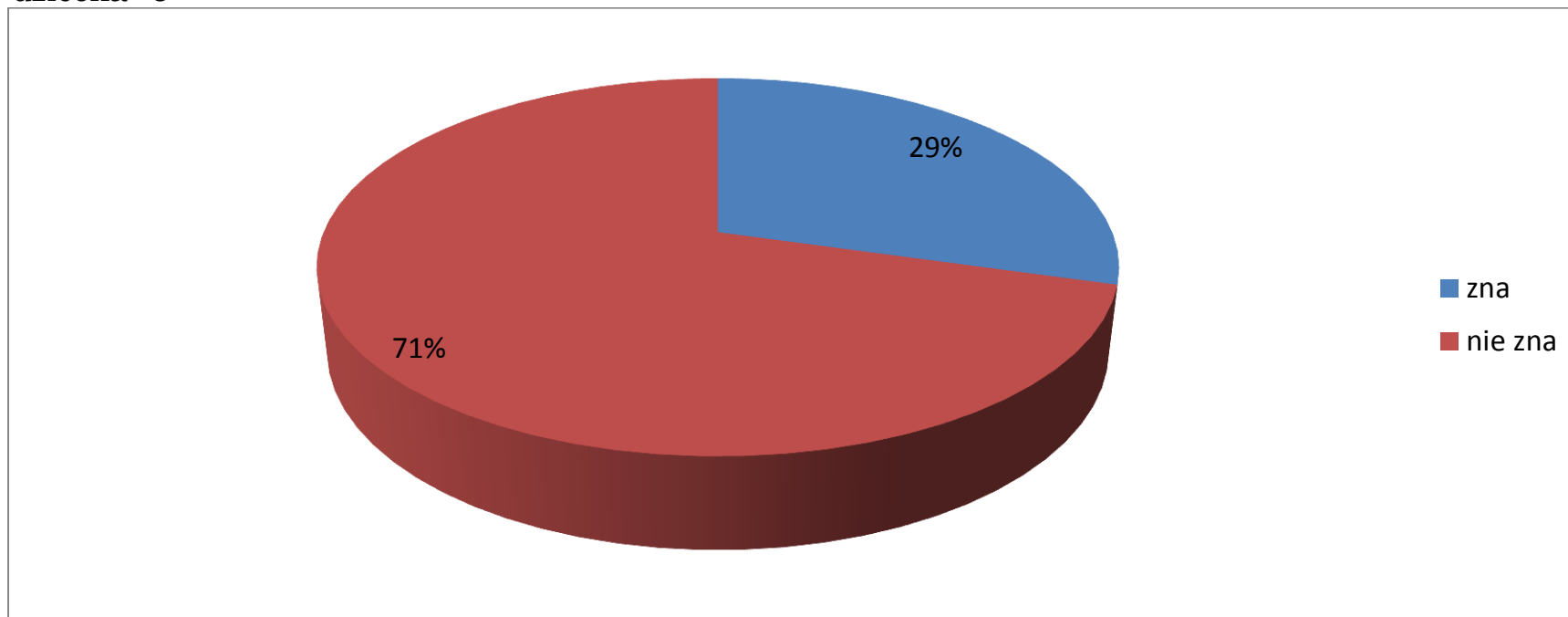
- Procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych-12

- Regulamin dyżurów-15

- Wewnętrzne procedury organizacji pracy zespołu zajęć wczesnego wspomagania rozwoju małego dziecka- 5

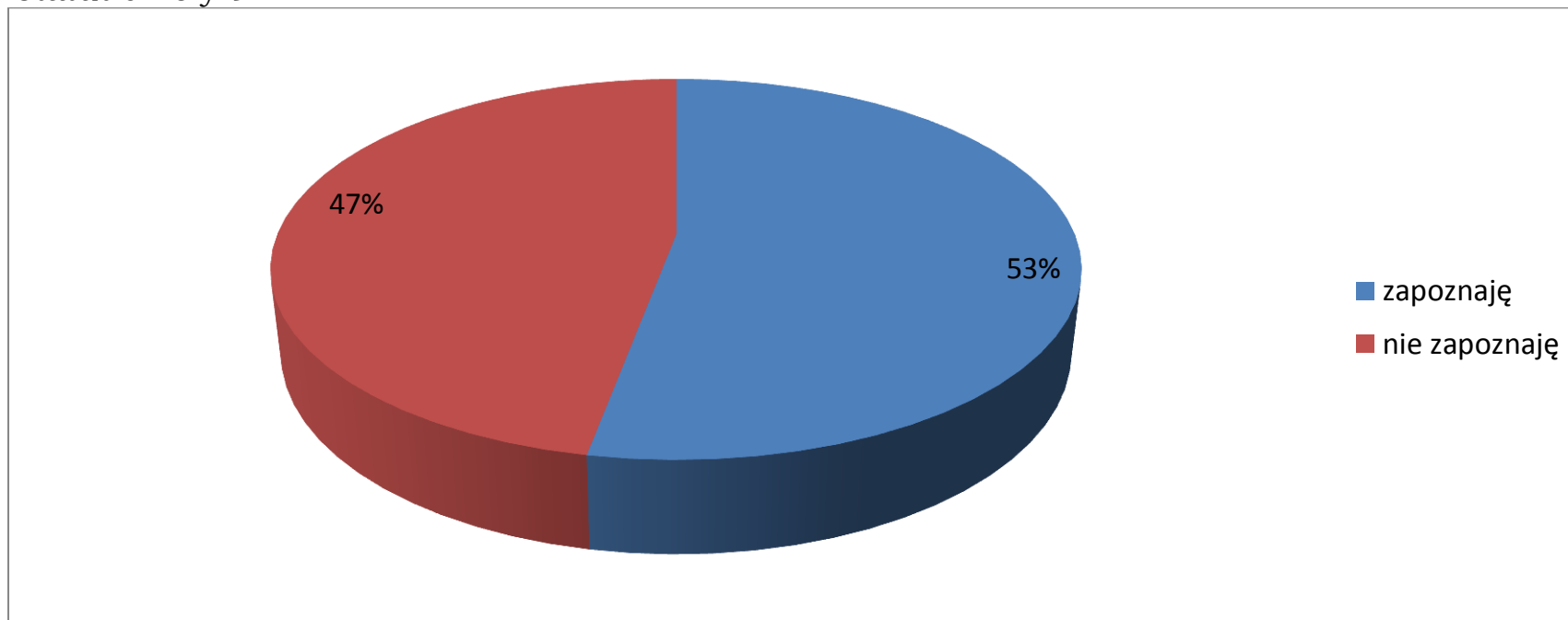
- Inne:
  - procedury przyprawadzania i odprowadzania dzieci-2
  - 12% nauczycieli podaje dodatkowo, że zna procedury przyprawadzania i odprowadzania dzieci.

3. Czy wie Pani/Pan gdzie są zgromadzone regulaminy szkolne i procedury ?

100% nauczycieli wie, gdzie dostępne są regulaminy i procedury.

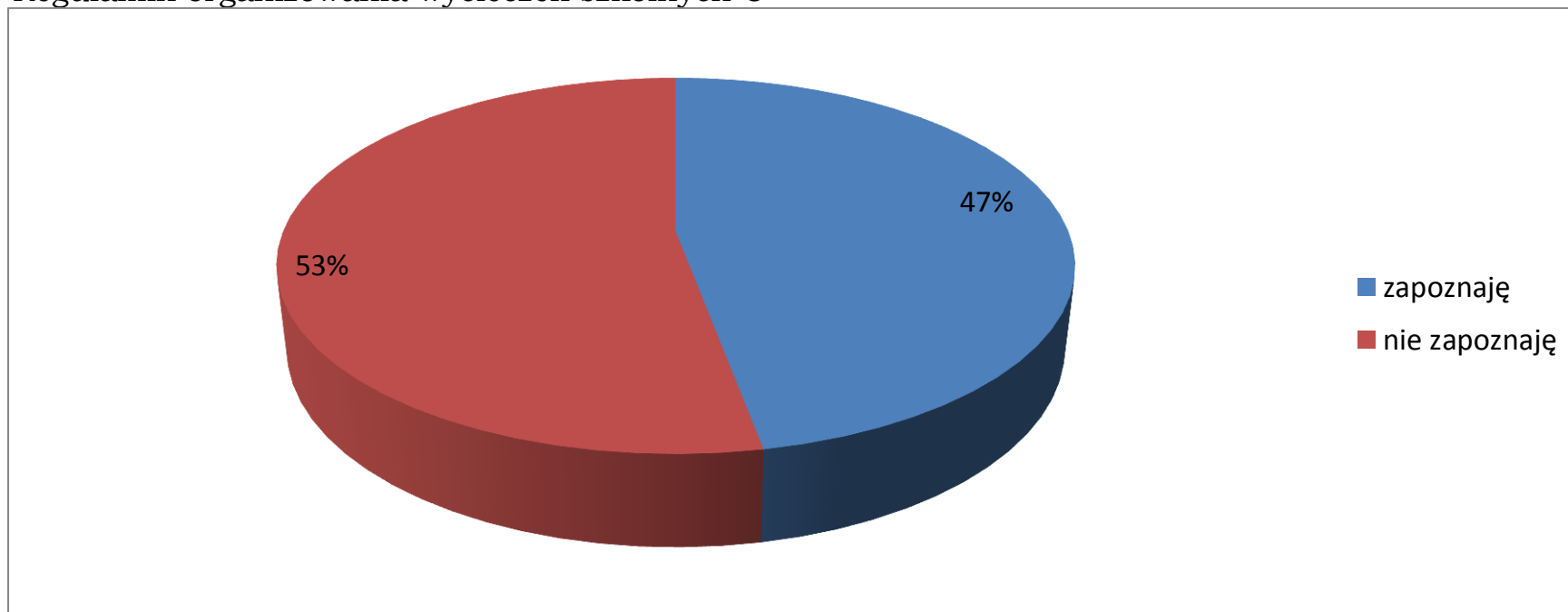
4. Z jakimi regulaminami i procedurami zapoznaje Pani/Pan uczniów?

- Statut szkoły-9

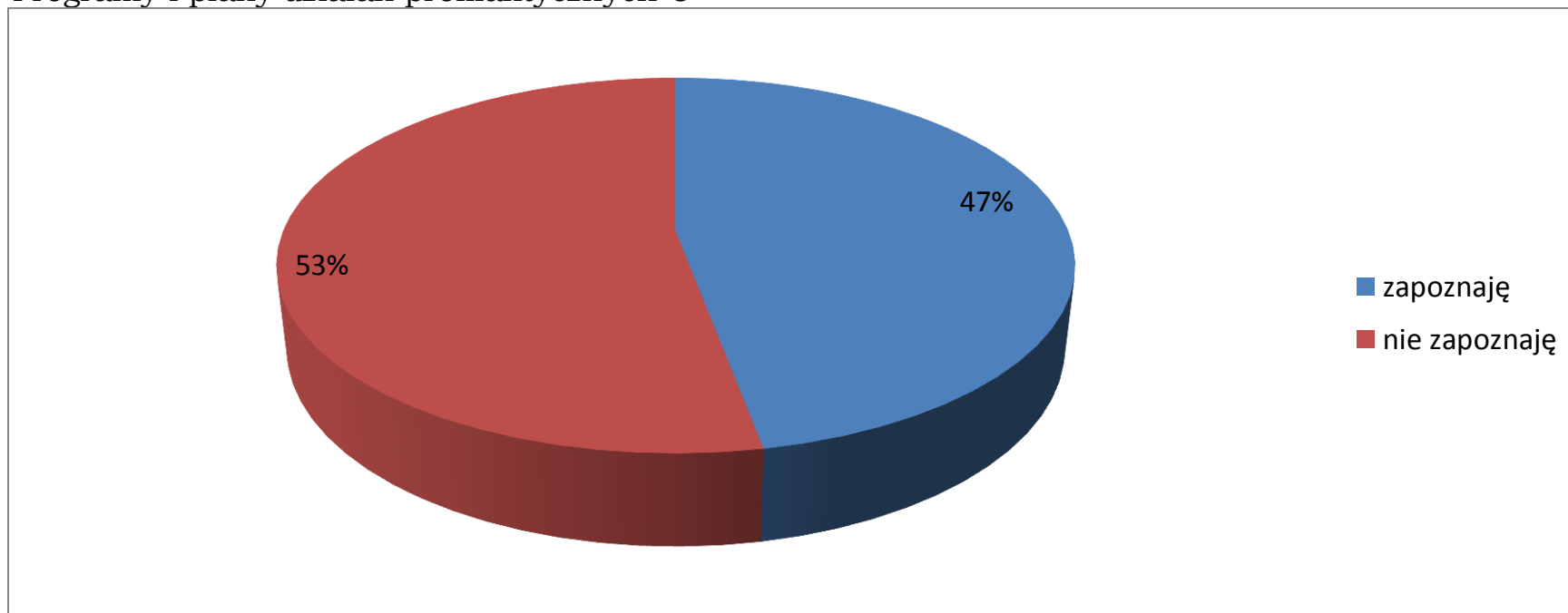

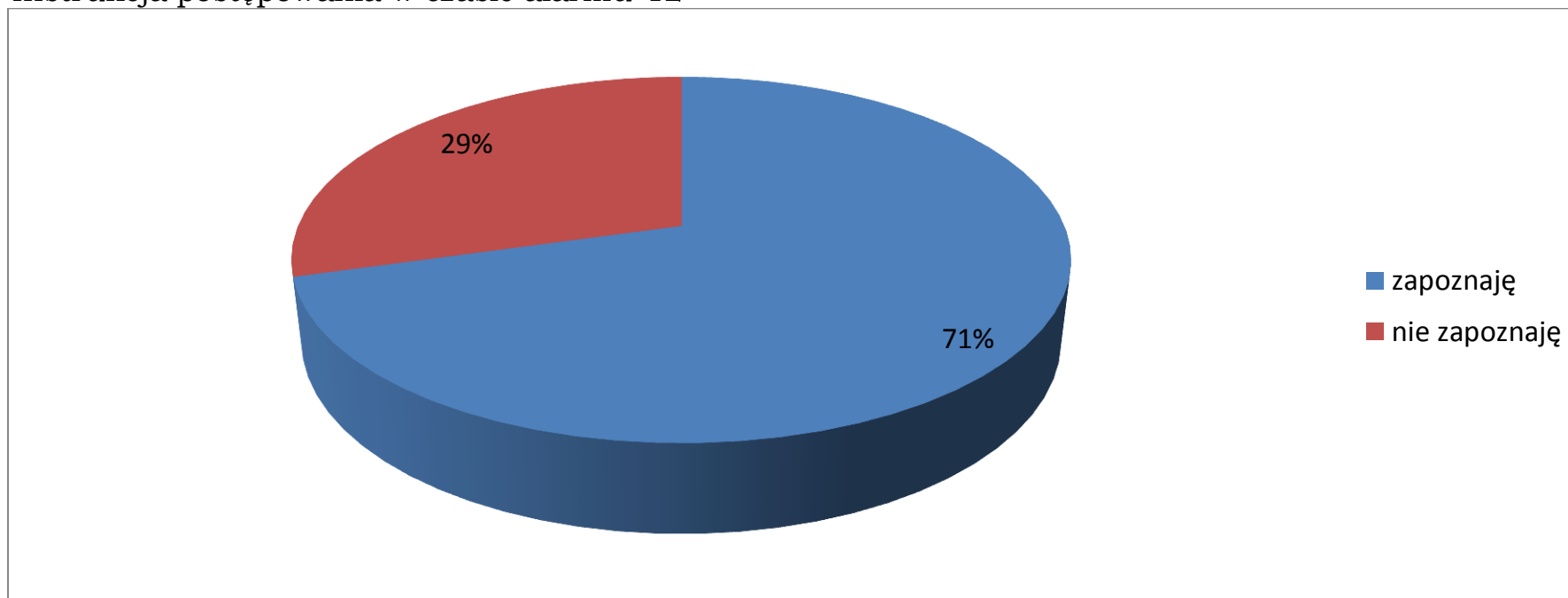
- Regulamin organizowania wycieczek szkolnych-8

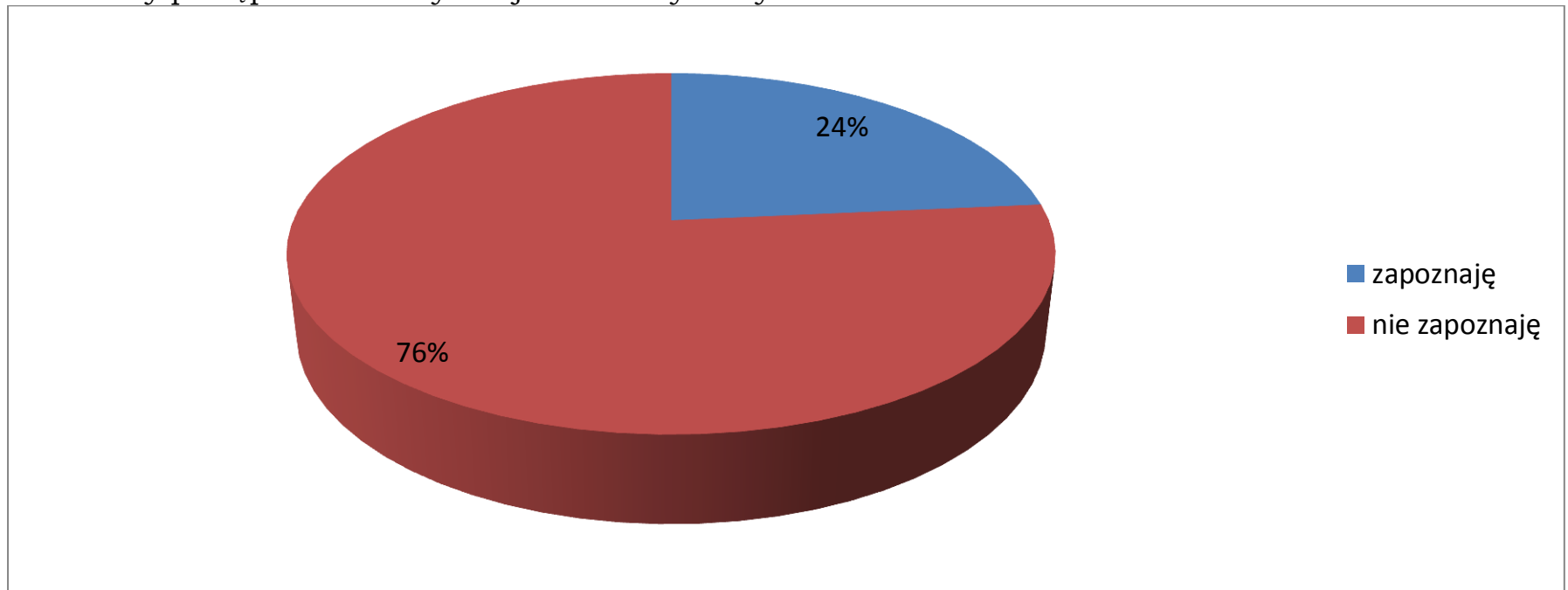
- Programy i plany działań profilaktycznych-8

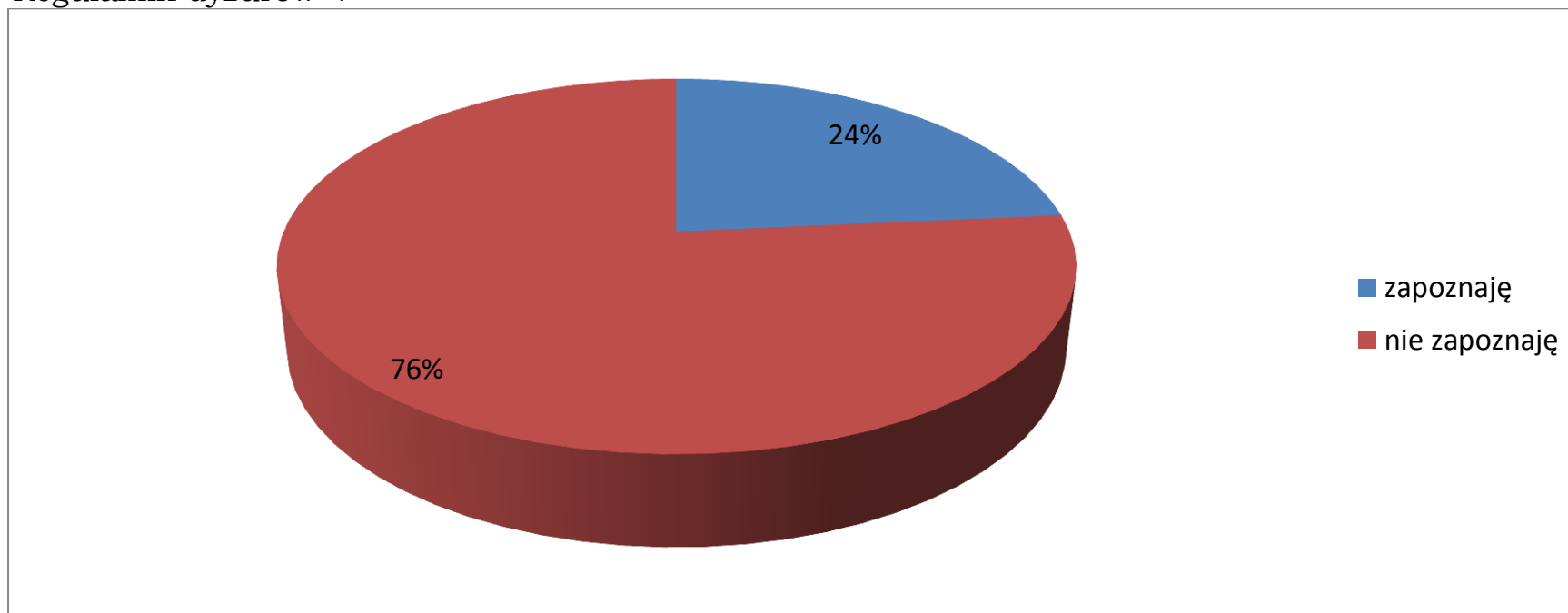
- Instrukcja postępowania w czasie alarmu-12

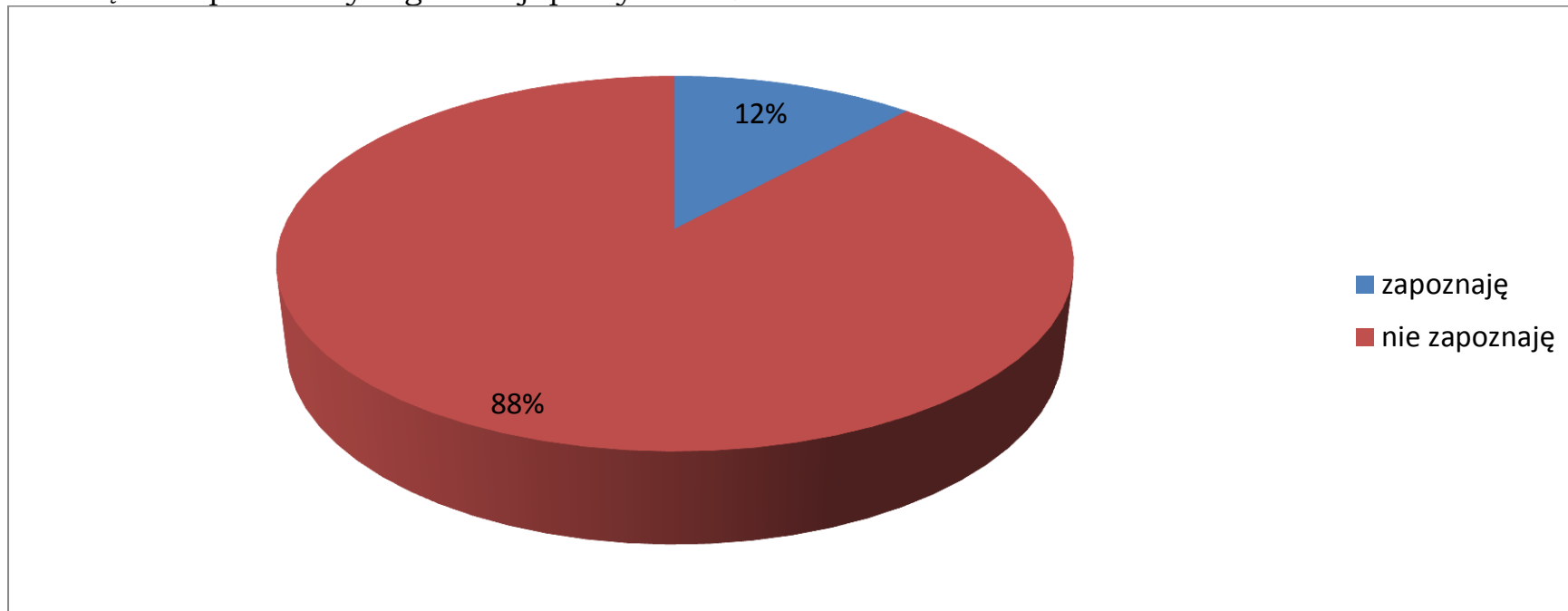
- Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo-4

- Regulamin dyżurów-4

- Wewnętrzne procedury organizacji pracy wwr-2

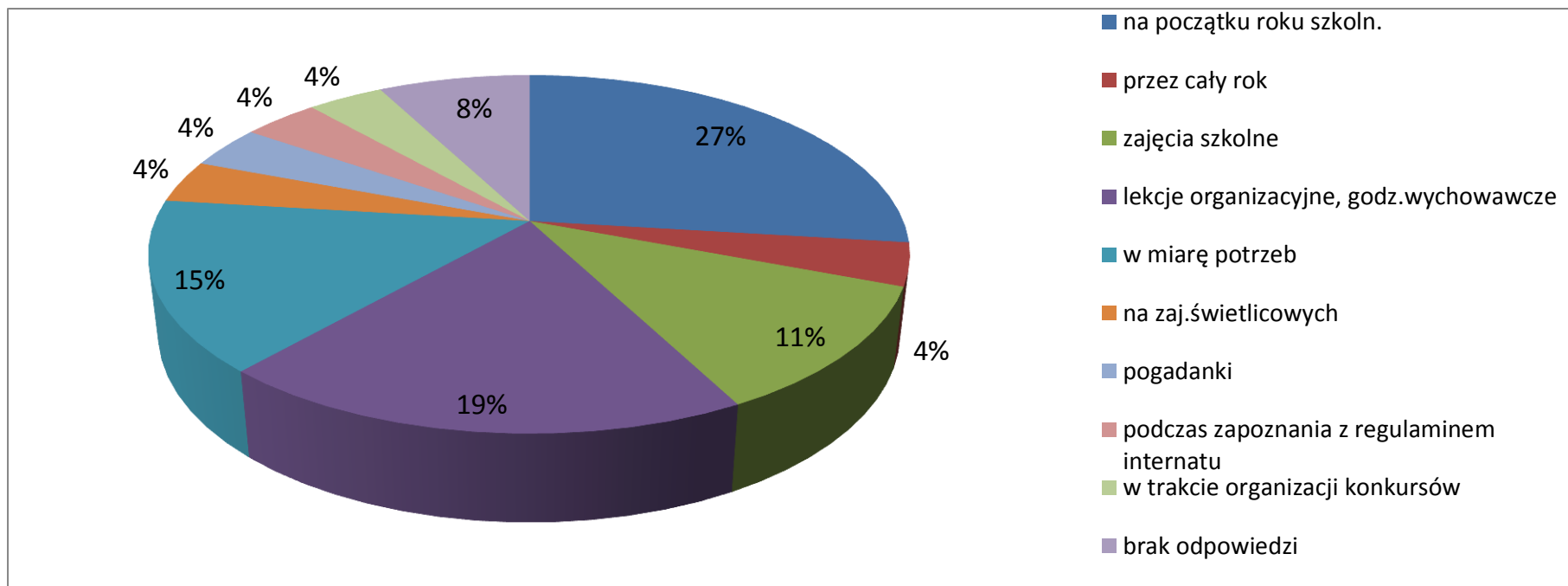

- Inne:
Kodeks ucznia-1- 6%
Regulamin klasy-1- 6%

Regulamin grupy przedszkolnej-2- 12%

5. Kiedy zapoznaje Pani/Pan uczniów z regulaminami, procedurami szkolnymi?

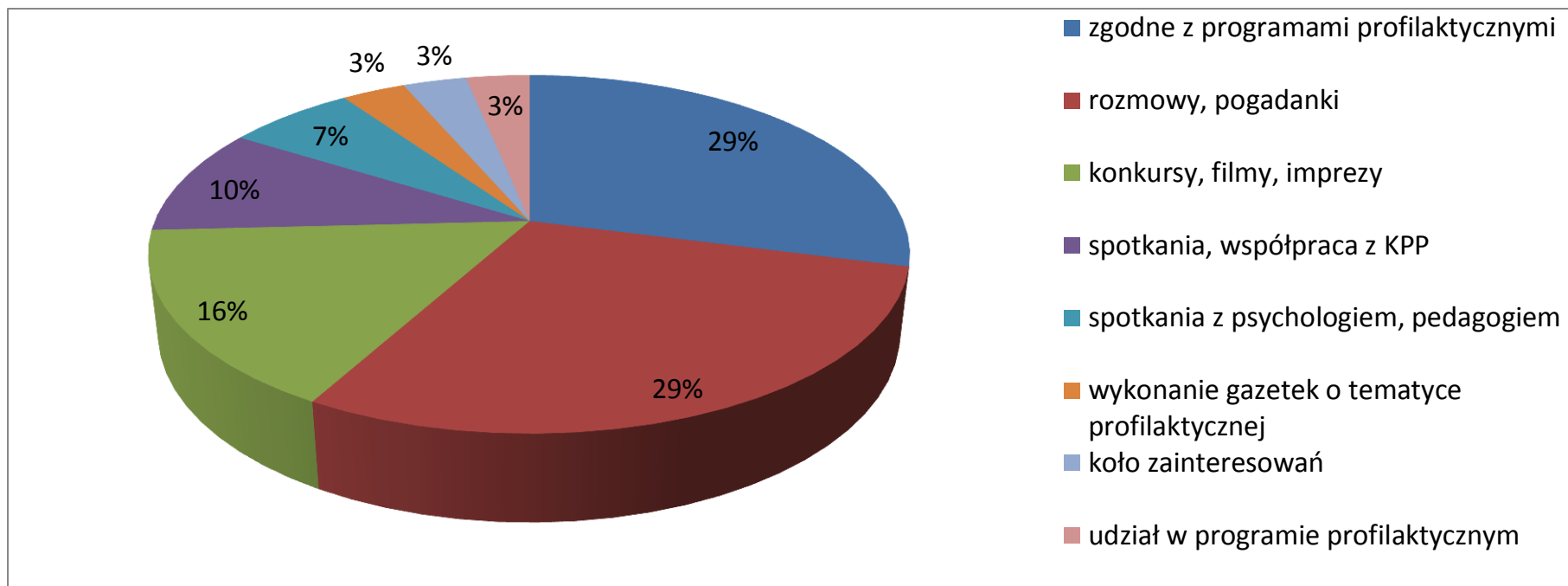
- Na początku roku szkolnego-7
- Cały rok szkolny-1
- Zajęcia szkolne- 3
- Lekcje organizacyjne, godziny wychowawcze-5
- Na zajęciach świetlicowych- 1
- Pogadanki-1
- W miarę potrzeb- wycieczki, wyjścia, imprezy-4
- Podczas zapoznania z regulaminem internatu-1
- W trakcie organizacji konkursów- 1
- Brak odpowiedzi-2

6. Jakie działania profilaktyczne podejmuje Pani/Pan w pracy z uczniami?

- Zgodne z programami profilaktycznymi-9
- Rozmowy kierowane, pogadanki-9
- Wykonanie gazetek o tematyce profilaktycznej- 1
- Konkursy plastyczne dotyczące bezpieczeństwa, filmy edukacyjne, imprezy-5
- Spotkania, współpraca z policją- 3
- Koło zainteresowań-1
- Udział w programie profilaktycznym „Mamy teatr w sobie”-1
- Spotkanie z psychologiem, pedagogiem-2

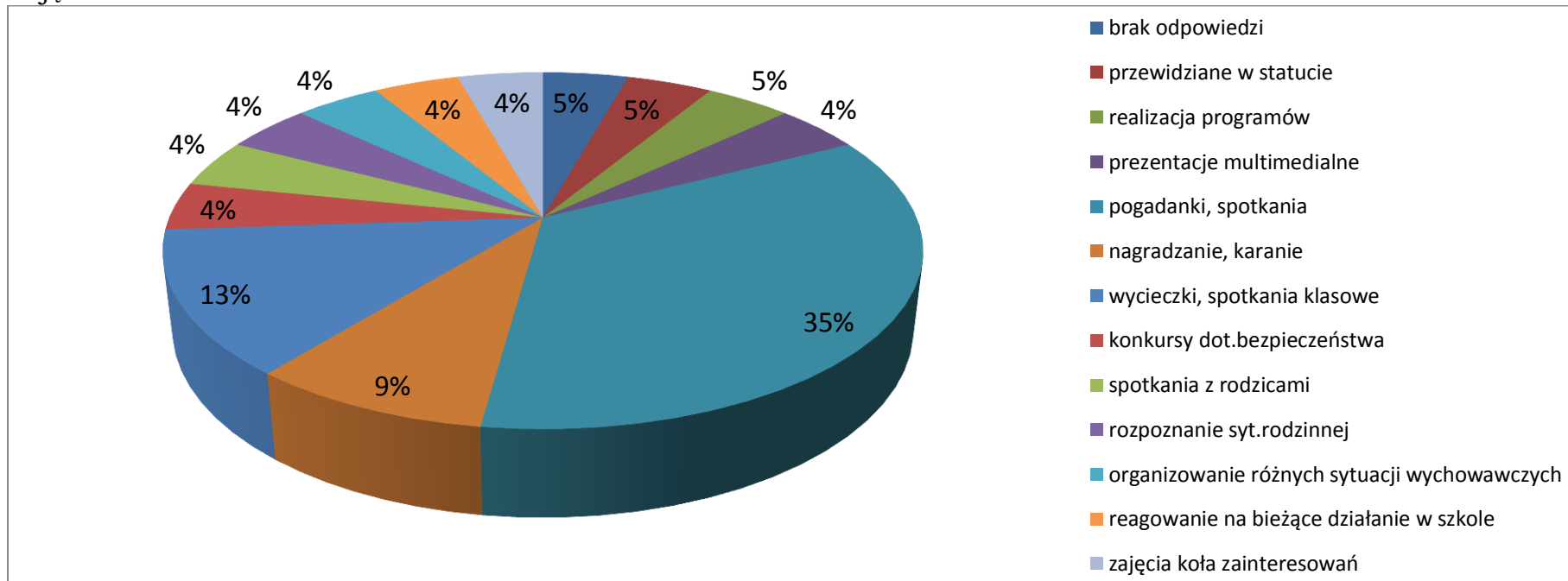

7. Jakie działania wychowawcze podejmuje Pani/Pan z pracy z uczniami?

- Brak odpowiedzi- 3
- Przewidziane w statucie, stosownie do problemów-1
- Realizacja programów profilaktycznych, realizacja ośrodków tematycznych -1
- Prezentacje multimedialne, referaty-1
- Pogadanki wychowawcze, spotkania- 8
- Nagradzanie i karanie-2
- Konkursy dotyczące bezpieczeństwa-1
- „o szanowaniu siebie nawzajem”- 1
- Wprowadzam zajęcia i gry integrujące zespół klasowy-1
- Wspólne wyjazdy, spotkania klasowe, imprezy, wycieczki- 3

- Spotkania z rodzicami-1
- Rozpoznanie sytuacji rodzinnej, stały kontakt z rodzicami- 1
- Organizowanie różnych sytuacji wychowawczych-1
- Reagowanie na bieżące działanie (ucznia) w szkole-1
- Zajęcia koła zainteresowań- 1

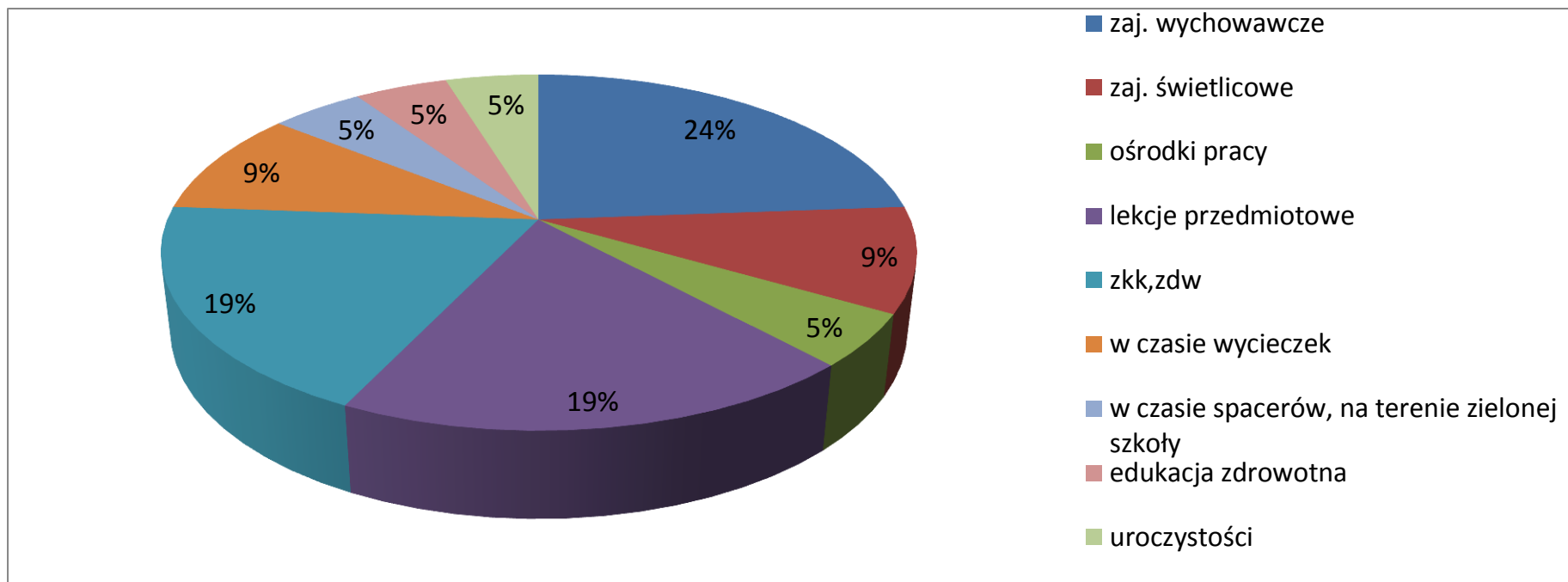
Czy uczy Pani/Pan uczniów, jak zachowywać się, aby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

Tak- 17

100% nauczycieli uczy swoich podopiecznych, jak należy zachowywać się, aby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych.

8. Na jakich zajęciach szkolnych uczy Pani/Pan uczniów, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

- Lekcje wychowawcze-5
- Zaj. świetlicowe-2
- Realizacja ośrodków pracy
- Lekcje przedmiotowe-4
- Zkk, zdw-4
- W czasie wycieczek- 2
- W czasie spacerów, zajęć na terenie zielonej szkoły- 1
- Na wszystkich-4
- W trakcie dyżurów śródlekcyjnych-1
- Edukacja zdrowotna-1
- Uroczystości-1

9. Czy Pani/Pan uważa, że jest konsekwentny w egzekwowaniu zasad, norm, nagród i kar, zgodnie ze statutem?

Tak-17

Nie -0

100% nauczycieli twierdzi, że jest konsekwentny w egzekwowaniu zasad, norm, nagród i kar, zgodnie ze statutem.

10. Czy pani/Pan uważa, że ma wsparcie w realizacji działań dotyczących bezpieczeństwa i profilaktyki?

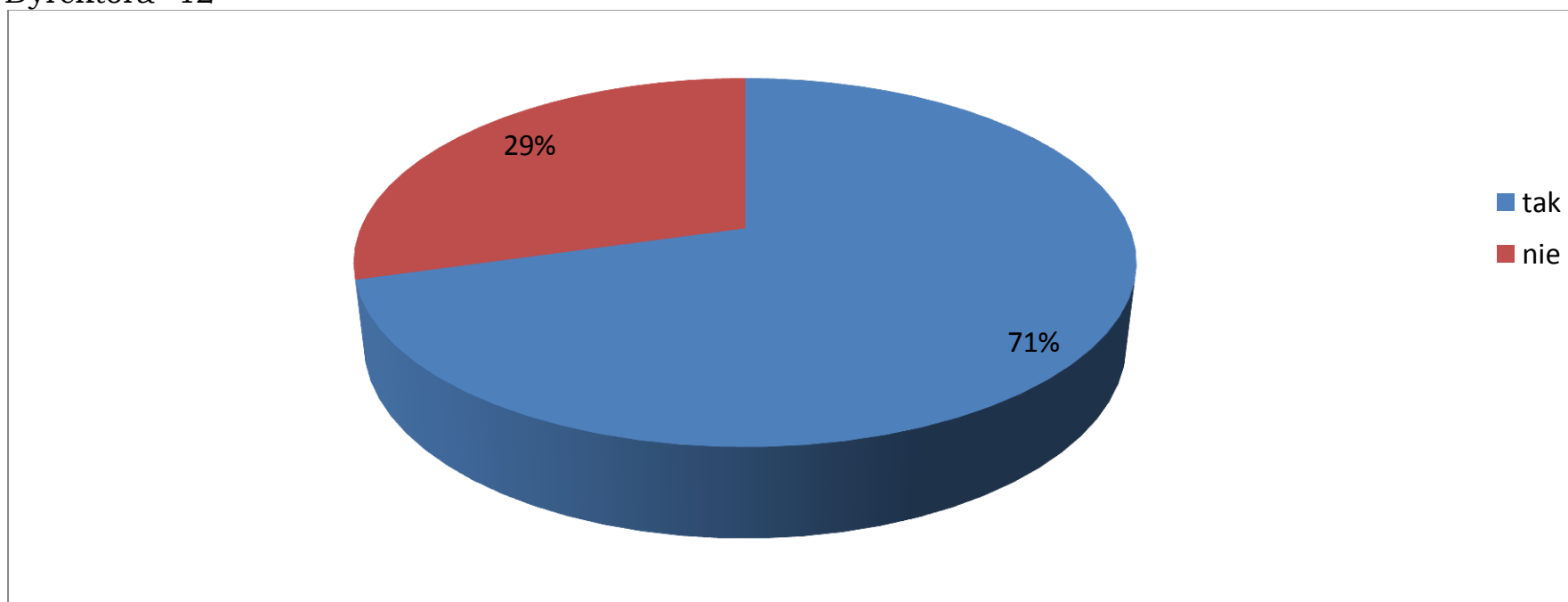
Tak- 16

1 osoba zapisała znak zapytania przy tej odpowiedzi, jednocześnie zaznaczając, że ma wsparcie od dyrektora i zespołu psychologiczno- pedagogicznego.

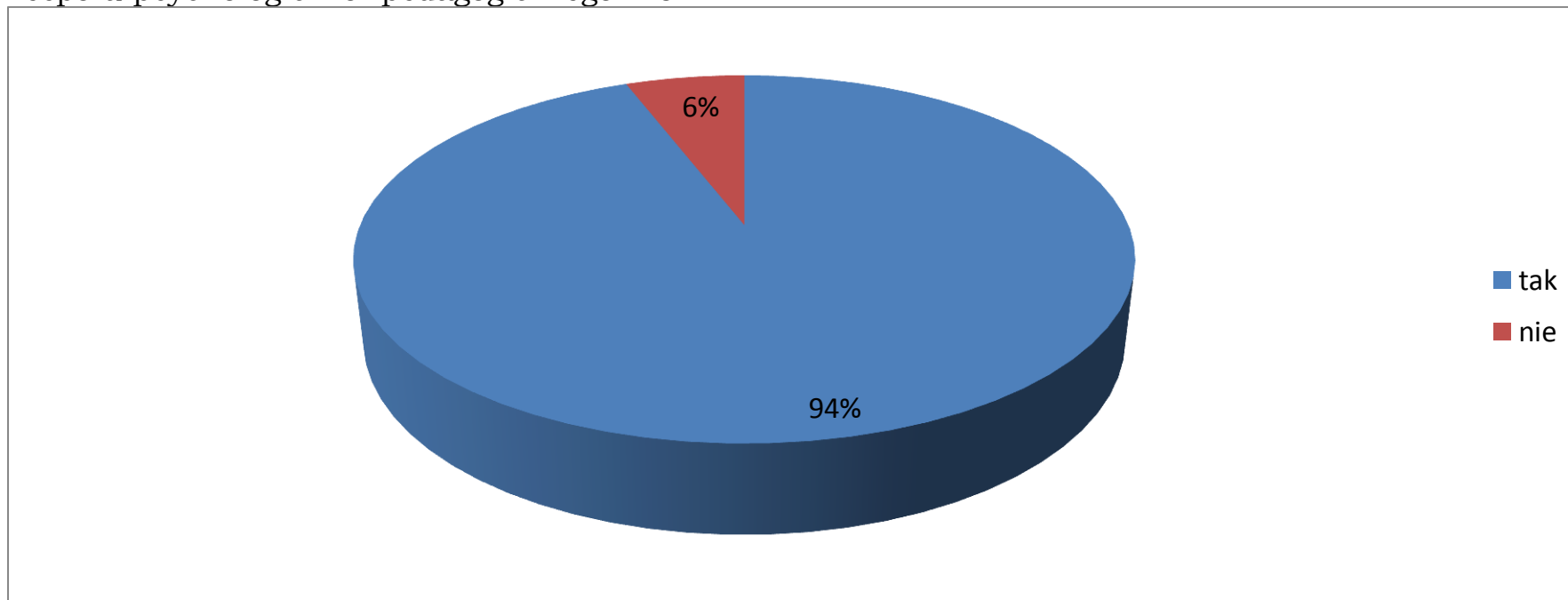
Nie- 0

Jeżeli tak, to od kogo?

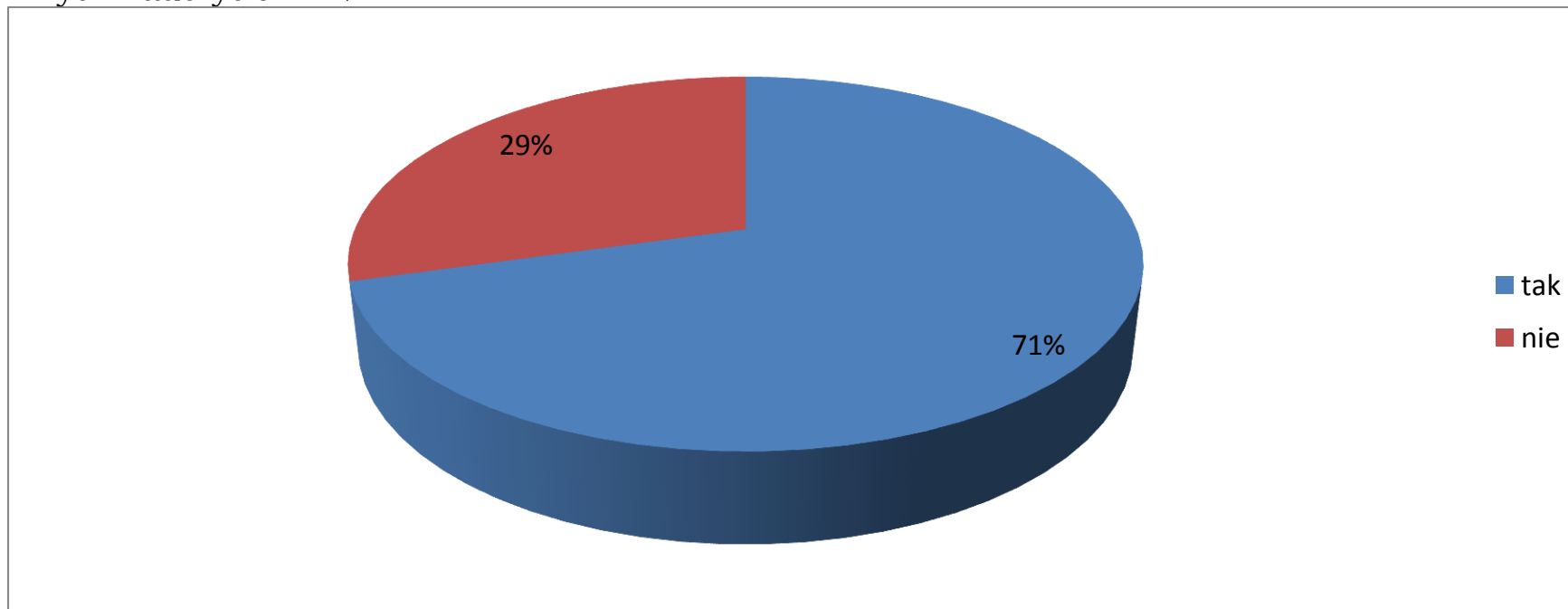
- Dyrektora- 12

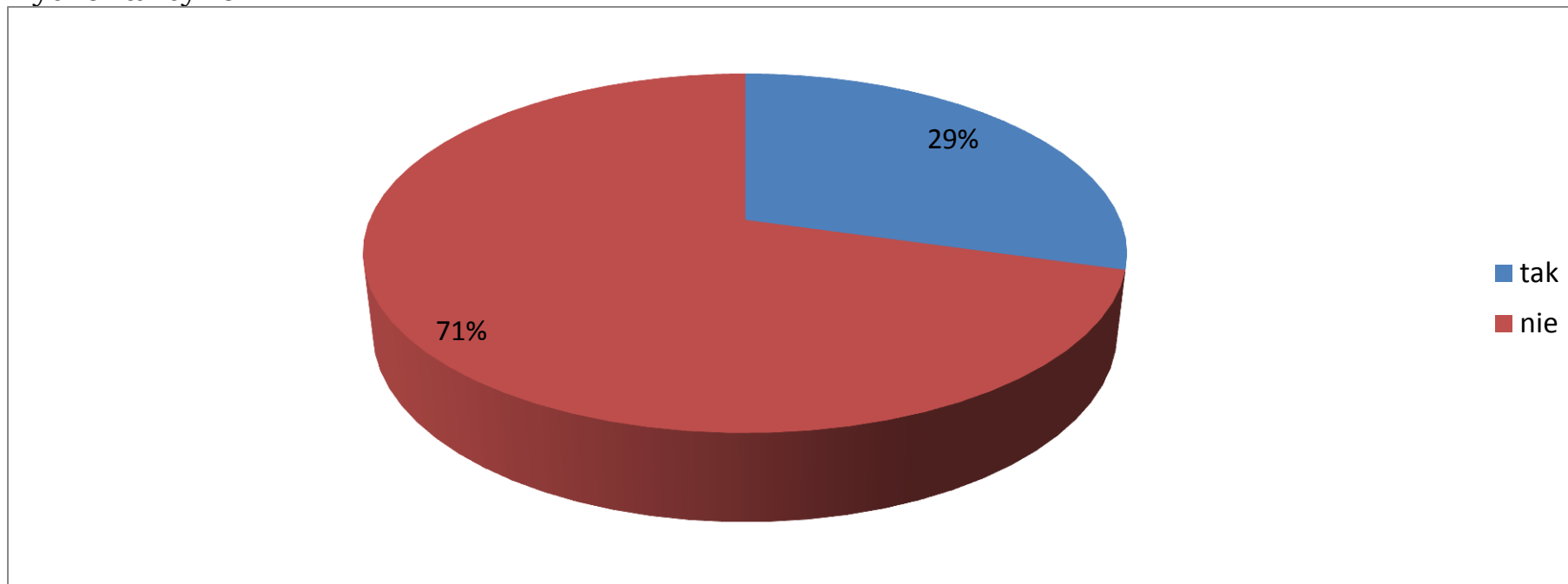
- Zespołu psychologiczno- pedagogicznego- 16

- Innych nauczycieli- 12

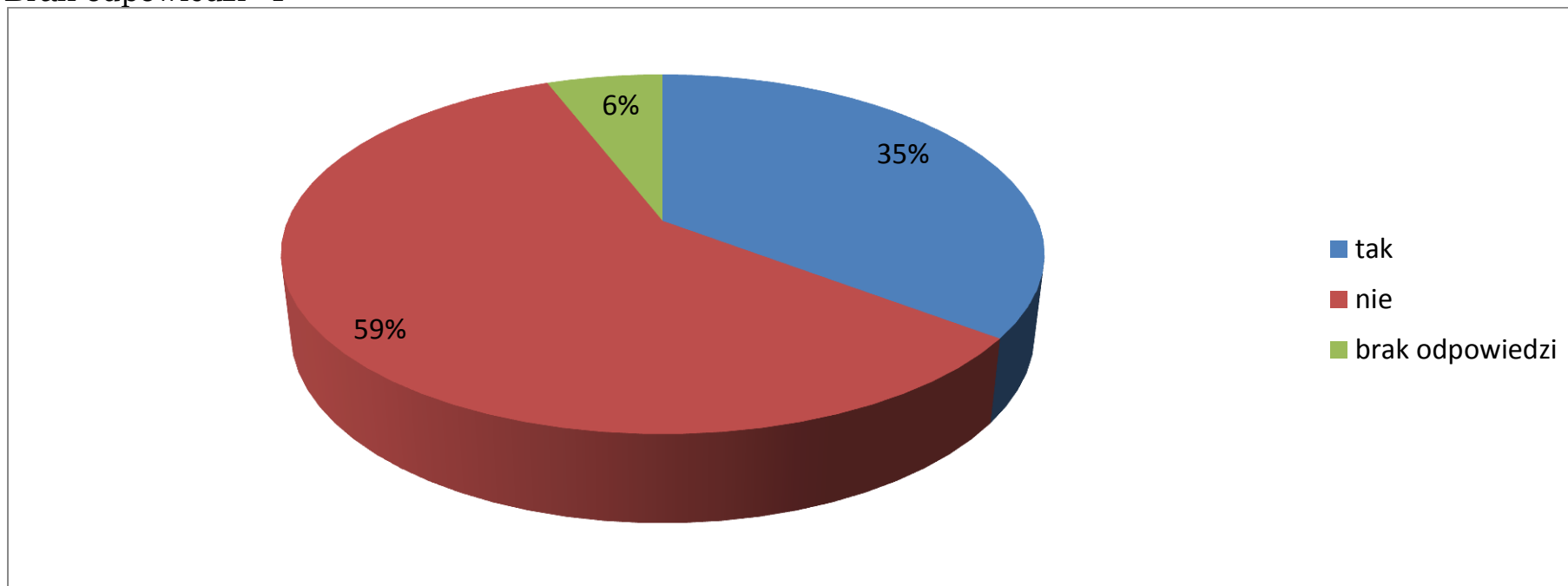
- Wychowawcy- 5

- Inne osoby-
    - nauczyciela wychowania fizycznego- 1- 6%
    - wychowawcy internatu- 1- 6%
    - KPP, Straż Pożarna- 1- 6%
    - zaproszeni goście- odpowiedź nie nadaje się do interpretacji, być może intencją ankietowanego była Komenda Powiatowa Policji, Straż Pożarna itp.
11. Czy Pani/Pan jest realizatorem programów dotyczących bezpieczeństwa?
Tak- 6
Nie- 10

Brak odpowiedzi- 1

Jeżeli tak, to jakich?

Wymienione zostały: Gry i zabawy przeciwko agresji, Program przeciwdziałania agresji Bezpieczny w szkole, w domu i na ulicy, Program adaptacyjny dla dzieci przedszkolnych, Program ekologiczny, Program profilaktyki uzależnień, Konkurs Bezpieczna szkoła- Bezpieczny uczeń 2014, Bezpieczna droga do szkoły,

Wnioski:

93% **uczniów** deklaruje, że zna regulaminy szkolne i zasady postępowania dotyczące bezpieczeństwa. Z regulaminami, zasadami zapoznawani są przez wychowawcę, psychologa, pedagoga, nauczyciela świetlicy, wychowawcę w internacie, pana dyrektora, panią dyrektor, rodziców. Zapoznawani są na lekcjach wychowawczych, na apelu szkolnym, na zajęciach z pedagogiem, psychologiem, świetlicowych, na zajęciach wychowawczych w internacie. 90% uczniów ocenia, iż wie, jakie konsekwencje ponosi uczeń, który nie stosuje się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole. Uczniowie oceniają, iż nie zawsze stosują się do regulaminów i zasad przyjętych w placówce. 72% uczniów ocenia również, że inni uczniowie czasami stosują się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole. Najbardziej przestrzegają regulaminów na wycieczkach szkolnych i uroczystościach, najmniej na zajęciach w internacie. 88% uczniów twierdzi, że w szkole uczy się - na lekcji wychowawczej, zajęciach z psychologiem, pedagogiem, w czasie imprez integracyjnych, na apelu szkolnym, na zajęciach świetlicowych, na zajęciach wychowawczych w internacie - jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych. Najbardziej mobilizujące do właściwego zachowania według uczniów są pogadanki, rozmowy, ocena z zachowania, ale także wizyta kuratora, konsekwencje w postaci nagany. 59% uczniów określa, że w szkole czuje się bezpiecznie, 27% czuje się bezpiecznie czasami, 14% uczniów nie czuje się bezpiecznie. Ta część uczniów nie czuje się bezpiecznie, bo ktoś bije-10%, dokucza-10%, zaczepia-10%, gdy panuje chaos-6%, gdy są agresywni koledzy-7%. Podane zostało również miejsce, które nie jest uważane przez ucznia za bezpieczne- „w łazience”. Jednocześnie 55% uczniów określiło, że w każdym miejscu w szkole czuje się bezpiecznie. 34% uczniów nie czuje się bezpiecznie na sali gimnastycznej, 33% przebywając na terenie wokół szkoły, 22% na korytarzu szkolnym, 11% udzieliło odpowiedzi- w szkole.

93% **rodziców** zna regulaminy szkolne i procedury postępowania, zostali oni zapoznani z regulaminami, procedurami przez wychowawcę dziecka- 41%, wychowawcę w internacie-32%, psychologa-18%, pedagoga-4%. 63% rodziców twierdzi, że zapoznają się z regulaminami, procedurami na zebraniu z rodzicami, 31% w trakcie rozmowy indywidualnej. 67% rodziców deklaruje, iż wie gdzie są dostępne regulaminy i procedury szkolne, 27% nie ma takiej wiedzy. 87% rodziców twierdzi, iż ich dziecko stosuje się do regulaminów i procedur szkolnych, 6% ma przeciwne zdanie. 69% rodziców twierdzi, iż gdy dziecko zachowuje się niewłaściwie, są o tym powiadamiani przez wychowawcę klasy, 16% przez wychowawców internatu, 5% przez psychologa, 5% przez pedagoga. 61% rodziców rozmawia z dzieckiem, tłumaczy, gdy dziecko zachowuje się niewłaściwie, (jednocześnie w innym pytaniu 56% rodziców podaje, że rozmawia, tłumaczy aby mobilizować

do właściwego zachowania), 17% rodziców stosuje kary. 93% rodziców twierdzi, że ich dziecko uczy się w szkole, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych. 93% mobilizuje swoje dziecko do właściwego zachowania. 13% nagradza właściwe zachowania, 6% stosuje kary i nagrody. 93% rodziców twierdzi, że ich dziecko w szkole czuje się bezpiecznie. W sytuacji, gdy ich dziecko nie czuje się w szkole bezpiecznie rodzice rozmawiają z wychowawcą klasy- 45%, 6% rozmawia z pedagogiem, osobiście odbiera dziecko ze szkoły, 5% zgłasza sprawę na policję- 1 rodzic udzielił takiej informacji, choć szkoła nie posiada wiedzy na temat zgłoszenia przez rodzica sytuacji trudnej do KPP.

36% badanej grupy **nauczycieli** to wychowawcy klasy, 32% nauczyciele przedmiotu, 14% wychowawca na świetlicy, 14% wychowawca w przedszkolu, 4% wychowawca w internacie. 94% nauczycieli podaje, iż zna statut placówki oraz instrukcję postępowania w czasie alarmu, 88% nauczycieli zna regulamin wycieczek szkolnych, regulamin dyżurów, program i plan działań profilaktycznych, 71% zna procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych, 29% zna wewnętrzne procedury organizacji pracy zespołu zajęć wwr. 100% nauczycieli wie, gdzie dostępne są regulaminy i procedury. 53% nauczycieli zapoznaje uczniów ze statutem szkoły, 47% zapoznaje uczniów z regulaminem wycieczek szkolnych, programami i planami działań profilaktycznych. 71% zapoznaje z instrukcją postępowania w czasie alarmu, 24% zapoznaje z procedurami postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo, 24% zapoznaje z regulaminem dyżurów, 12% zapoznaje z wewnętrznymi procedurami organizacji pracy wwr. Ponadto 6% nauczycieli podaje, że zapoznaje uczniów z kodeksem ucznia, regulaminem klasy, 12% zapoznaje z regulaminem grupy przedszkolnej. 2 nauczycieli, co stanowi 12% badanej grupy, nie zapoznaje uczniów z regulaminami, procedurami- są to nauczyciel przedszkola, nauczyciel przedmiotu. Najwięcej nauczycieli- 27% zapoznaje uczniów z regulaminami, procedurami na początku roku szkolnego, 19% na lekcjach organizacyjnych i godzinach wychowawczych. W pracy z uczniami nauczyciele podejmują głównie następujące działania profilaktyczne: 29% zgodnie z programami profilaktycznymi, rozmowy i pogadanki, 16% poprzez konkursy plastyczne dotyczące bezpieczeństwa, filmy edukacyjne, imprezy, 10% współpracuje z KPP, ale też podejmują spotkania z psychologiem, pedagogiem- 7%, czy wykonują gazetki o tematyce bezpieczeństwa-3%. Działania wychowawcze to najczęściej pogadanki wychowawcze, spotkania-35%, również wspólne wyjazdy, spotkania klasowe, imprezy, wycieczki-13%, nagradzanie i karanie- 9% i inne. 100% nauczycieli uczy swoich podopiecznych, jak należy zachowywać się, aby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych. Przekazują wiedzę i umiejętności z tego zakresu na zajęciach wychowawczych, lekcjach przedmiotowych, zkk, zdw i innych. 100% nauczycieli

twierdzi, że są konsekwentni w egzekwowaniu zasad, norm, nagród i kar, zgodnie ze statutem. 59% badanych twierdzi, iż nie jest realizatorem programów dotyczących bezpieczeństwa. 35% twierdzi, iż realizuje takie programy. 94% nauczycieli uważa, że ma wsparcie w realizacji działań profilaktycznych. Wsparcie to pochodzi od dyrektora-71%, zespołu psychologiczno- pedagogicznego- 94%, innych nauczycieli- 71%, wychowawcy-29%, innych osób- nauczyciela wychowania fizycznego- 6%, wychowawcy internatu- 6%, KPP, Straż Pożarna-6%.

Na podstawie powyższych informacji, przeprowadzonej rozmowy z Dyrektorem Ośrodka stwierdza się, że problematyka szkoły ma realne odzwierciedlenie w działaniach podejmowanych w obszarze bezpieczeństwa w placówce. W Statucie SOSW, planie rozwoju placówki znajdują się treści dotyczące działań na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów. W placówce funkcjonują i przestrzegane są regulaminy, instrukcje, procedury. Wypracowana jest i wypełniana na bieżąco dokumentacja uwzględniająca bezpieczeństwo uczniów. Ważne instrukcje, procedury postępowania są dostępne dla nauczycieli. Nauczyciele przypomnieli sobie w bieżącym roku szkolnym regulaminy, procedury obowiązujące w placówce. W placówce znajduje się program ewakuacji placówki, plan ewakuacji szkoły, internatu, instrukcja przeciwpożarowa szkoły, plan obrony cywilnej placówki, przeprowadzane są ewakuacje próbne. Realizowanych jest wiele, różnorodnych programów profilaktycznych, dotyczących bezpieczeństwa w szerokim zakresie. Placówka w zakresie poprawy bezpieczeństwa, klimatu społecznego szkoły, współpracuje z wieloma instytucjami. Podejmuje również wiele działań dodatkowych- realizuje ogólnopolskie kampanie społeczne w obszarze bezpieczeństwa skierowane do dzieci i młodzieży, konkursy, akcje pod patronatem MEN, projekty edukacyjne wzmacniające bezpieczeństwo w szkole. Placówka podejmowała również działania w postaci współpracy ze środowiskiem lokalnym i regionalnym w obszarze poprawy wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną. Praca psychologa, pedagoga, nauczycieli obejmowała zadania z zakresu bezpieczeństwa. Powołany jest i działa w placówce szkolny koordynator ds. bezpieczeństwa. Nauczyciele w szkole i wychowawcy internatu znają, realizują plany pracy, w których znajdują się treści dotyczące wzmacniania poczucia bezpieczeństwa uczniów. Zapisują informacje na temat zachowania uczniów, udzielają konsekwencji. Nauczyciele w szkole oceniają na bieżąco zachowanie uczniów, ustalając oceny semestralne na podstawie kryteriów punktowych. Uczniowie w szkole, w internacie mogą uczestniczyć w różnorodnych formach aktywności dodatkowej, również ruchowej.

W placówce działa monitoring. Nauczyciele realizują dyżury śródlekcyjne. Zamknięte jest wejście główne do szkoły.

W placówce obowiązuje Polityka Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych. Nauczyciele podnoszą swoje kompetencje dotyczące wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa uczestnicząc w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Wskazują również potrzebę uczestniczenia w tego typu szkoleniach w przyszłym roku szkolnym.

Mocne strony:

- Działania placówki ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w aspekcie szerszym niż środowisko szkolne, na poprawę klimatu społecznego, relacji interpersonalnych, pogłębienie wiedzy, krytycyzmu, wglądu w swoje zachowania podejmowane są przez nauczycieli, wychowawców, psychologów, pedagoga, we współpracy z innymi instytucjami.
- Działania te są prawidłowo realizowane.
- Działania te odbywają na wszystkich etapach edukacyjnych.
- Opracowano i wykorzystywano w bieżącym roku szkolnym zestaw programów profilaktycznych.
- Obejmuje on wszystkie możliwe treści i działania o charakterze profilaktycznym.
- Zestaw programów profilaktycznych tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i programem wychowawczym szkoły.
- Placówka uczestniczyła w dodatkowych formach wspierania bezpieczeństwa: konkursach, akcjach pod patronatem MEN, projektach.
- Zdiagnozowano zagrożenia dla uczniów, poziom ich subiektywnego poczucia bezpieczeństwa w szkole.
- Dyrektor zapewnia pracownikom szkolenia zewnętrzne na temat bezpieczeństwa. Odbyły się również szkolenia wewnętrzne w ww. zakresie.
- Uczniowie znają regulaminy szkolne i zasady postępowania dotyczące bezpieczeństwa, znają konsekwencje pozytywnych i negatywnych zachowań.
- Rodzice znają regulaminy szkolne i procedury.
- Gdy dziecko zachowuje się niewłaściwie rodzice powiadamiani są o tym przez pracownika placówki.
- Rodzice stosują oddziaływania wychowawcze, aby mobilizować dziecko do właściwego zachowania.

- W sytuacji, gdy ich dziecko nie czuje się w szkole bezpiecznie, rodzice rozmawiają z pracownikami placówki na ten temat.
- Nauczyciele mają wsparcie w realizacji działań profilaktycznych.
- W placówce działa monitoring.

Słabe strony:

- Skuteczność podejmowanych działań jest jednak niewystarczająca, ponieważ zdarzają się w placówce zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży opisane wyżej.
- Ewakuacja próbna placówki odbywa się z niższą niż rekomenduje się częstotliwością.
- 14% uczniów nie czuje się w szkole bezpiecznie, głównie z powodu zachowań o charakterze agresji rówieśniczej. Miejsca, gdzie uczniowie mogą czuć się zagrożeni to sala gimnastyczna, teren wokół szkoły, korytarz szkolny, łazienka.
- Aktualizacja treści w programach profilaktycznych.

Rekomendacje:

- W dalszym ciągu szkolić pracowników na temat konstruowania programów profilaktycznych, ich ewaluacji, oraz w zakresie korzystania z programów rekomendowanych przez MEN, ORE, KBPN.
- Wykorzystać najlepsze praktyki wypracowane w zakresie bezpieczeństwa skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, o potwierdzonej skuteczności.
- Zgodnie z potrzebami nauczycieli, wychowawców w dalszym ciągu szkolić Radę Pedagogiczną nt. reagowania w sytuacjach trudnych, rozpoznawania i reagowania w sytuacji używania substancji psychoaktywnych.
- Przeprowadzać na bieżąco diagnozę stanu poczucia bezpieczeństwa uczniów.
- Ewaluować corocznie i modyfikować szkolny zestaw programów profilaktycznych.

- Przeprowadzać ewakuację próbną placówki corocznie, na początku roku szkolnego.
- Stosować najbardziej mobilizujące do właściwego zachowania według uczniów sposoby pracy z uczniem tj. pogadanki, rozmowy, ocena z zachowania, współpraca z kuratorami, konsekwencje wynikające ze statutu.
- Wobec powyższego wzmocnić współpracę z kuratorami sądowymi.
- Wzmocnić spójność oddziaływań tak, aby wszyscy uczniowie w szkole czuli się bezpiecznie.
- Wprowadzić naturalny sposób przeciwdziałania agresji czyli przerwy w ruchu, zorganizowane na sali gimnastycznej.
- Monitorować szczególnie w trakcie pełnienia dyżurów śródlekcyjnych miejsca o niskim poziomie bezpieczeństwa wymienione przez uczniów.
- Doprecyzować procedury przyprowadzania i odbierania dzieci na zajęcia przedszkolne i wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka- w zakresie odpowiedzialnych za odbiór dziecka z zajęć świetlicowych na ww.zajęcia.
- Ogrodzić plac zabaw dla dzieci znajdujący się na terenie zielonym szkoły
- Aktualizacja programów profilaktycznych o nowe treści.

Z raportem z ewaluacji wewnętrznej zapoznana została Rada Pedagogiczna Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego na posiedzeniu w dniu 25.08.2014 r.

Zespół ewaluacyjny

Załączniki

Załącznik 1

ANKIETA DLA RODZICÓW

Przedszkole

1. Jakiego przedszkola przede wszystkim oczekuje Pan/Pani dla swojego dziecka?

- a) przyjaznego, akceptującego go takim, jakim jest
- b) z domową atmosferą
- c) współpracującego z rodzicami
- d) współpracującego z poradniami
- e) bezpiecznego
- f) estetycznego
- g) dobrze wyposażonego w zabawki i pomoce naukowe
- h) z wykwalifikowaną kadrą

2. Czego oczekujecie Państwo od nauczycieli ?

- a) współpracy
- b) pomocy w doskonaleniu umiejętności dziecka
- c) cierpliwości

3. Czego oczekujecie Państwo od przedszkola?

- a) nauczania
- b) wychowania
- c) opieki
- d) rozwijania zainteresowań
- e) doskonalenia umiejętności
- f) pomocy specjalistycznej

4. Jaką formę współpracy (kontaktu) z przedszkolem Państwo preferują?

- a) zebrania ogólne
- b) zebrania grupowe
- c) rozmowy indywidualne z nauczycielem
- d) udział w uroczystościach i imprezach przedszkolnych

e) udział w wycieczkach przedszkolnych

f) udział w zajęciach otwartych

g) pisemna opinia o postępach dziecka

h) kontakt telefoniczny

5. Jeśli mieliby Państwo wpływ na zmiany w przedszkolu, czego by one dotyczyły?

a) brak propozycji zmian

b) większe sale przedszkolne

Załącznik 2. Ankieta dla nauczycieli

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu - Ewaluacja: rok szkolny 2013/2014

Diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do subiektywnego poczucia bezpieczeństwa

wszystkich uczestników życia szkoły, skuteczności podejmowanych działań.

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

1. Czy jesteś;

- wychowawcą klasy
- wychowawcą grupy w internacie
- wychowawcą na świetlicy szkolnej
- specjalistą - terapeutą
- nauczycielem przedmiotu
- inne stanowisko prac .....
- .....

2. Jakie zna Pani/Pan regulaminy szkolne i procedury postępowania dotyczące bezpieczeństwa?

- Statut szkoły
- Regulamin organizowania wycieczek szkolnych
- Programy i plany działań profilaktycznych
- Instrukcja postępowania w czasie ogłoszenia alarmu
- Procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych
- Regulamin dyżurów
- Wewnętrzne procedury organizacji pracy zespołu zajęć wczesnego wspomagania rozwoju małego dziecka
- Inne: .....

3. Czy wie Pani/Pan, gdzie są zgromadzone regulaminy szkolne i procedury postępowania w sytuacjach trudnych?

- TAK
- NIE

4. Z jakimi regulaminami i procedurami szkolnymi zapoznaje Pani/Pan uczniów ?;

- Statut szkoły
- Regulamin organizowania wycieczek szkolnych
- Programy i plany działań profilaktycznych

- Instrukcja postępowania w czasie ogłoszenia alarmu
- Procedury postępowania w trudnych sytuacjach wychowawczych
- Regulamin dyżurów
- Wewnętrzne procedury organizacji pracy zespołu zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju małego dziecka
- Inne:.....
- .....

5. Kiedy zapoznaje Pani/Pan uczniów z regulaminami i procedurami szkolnymi?

.....
.....

6. Jakie działania profilaktyczne podejmuje Pani/Pan w pracy z uczniami?

.....
.....

7. Jakie działania wychowawcze podejmuje Pani/Pan w pracy z uczniami?

.....

..... Czy uczy Pani/Pana uczniów, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje

i innych?

- TAK
- NIE

Jeżeli NIE, to dlaczego:

.....

.....

8. Na jakich zajęciach szkolnych uczy Pani/Pan uczniów, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

.....

.....

9. Czy Pani/Pan uważa, że jest konsekwentny w egzekwowaniu zasad, norm, nagród i kar, zgodnie ze Statutem ?

.....

.....

10. Czy Pani/Pan uważa, że ma wsparcie w realizacji działań dotyczących bezpieczeństwa i profilaktyki?

TAK

NIE

Jeżeli TAK, to od kogo?

dyrektora

zespołu psychologiczno-pedagogicznego

innych nauczycieli

wychowawcy

Inne osoby .....

.....

11. Czy Pani/Pan jest realizatorem programów dotyczących bezpieczeństwa?

TAK

NIE

Jeżeli TAK, to jakich?

.....
.....

12. W jaki sposób mobilizuje Pani/Pan uczniów do zachowania zgodnego z regulaminami, procedurami, normami?

.....
.....

13. Czy Pani/Pan uważa, że można podjąć działania lub wprowadzić zmiany, jakie wpłyną na poprawę bezpieczeństwa w szkole?

- TAK   NIE

Jeżeli TAK, to jakie?

.....
.....

14. Czy uczniowie zgłaszają Pani/Panu sytuacje, w jakich nie czują się bezpiecznie?

- TAK   NIE

15. Jakie sytuacje i zdarzenia, zagrażające bezpieczeństwu uczniów, są do Pani/Pana najczęściej zgłaszane ?

.....
.....

16. Jakie podejmuje Pani/Pan działania w sytuacjach, kiedy uczniowie zgłaszają Pani/Panu sytuacje, w jakich nie czują się bezpiecznie?

.....

DZIĘKUJEMY

Załącznik 3 Ankieta dla uczniów.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu - Ewaluacja: rok szkolny 2013/2014

Diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do subiektywnego poczucia bezpieczeństwa

wszystkich uczestników życia szkoły, skuteczności podejmowanych działań.

1. Czy znasz regulaminy szkolne i zasady postępowania dotyczące bezpieczeństwa ?

tak

nie

2. Kto zapoznał Cię z regulaminami szkolnymi i zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa ?

wychowawca

nauczyciel świetlicy szkolnej

psycholog szkolny

pedagog szkolny

wychowawca w internacie

.....

.....

.....

3. Kiedy zostałeś zapoznany z regulaminami szkolnymi i zasadami dotyczącymi bezpieczeństwa?

- na lekcji wychowawczej
- na zajęciach z pedagogiem szkolnym
- na apelu szkolnym
- w czasie imprez integracyjnych
- na zajęciach z psychologiem szkolnym
- na zajęciach świetlicowych
- na zajęciach wychowawczych w internacie
- .....

4. Czy wiesz, jakie konsekwencje ponosi uczeń, który nie stosuje się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole ?

- tak
- nie

5. Czy stosujesz się do regulaminów i zasad, obowiązujących;

- na zajęciach lekcyjnych   tak   nie   czasami
- na przerwach śródlekcyjnych   tak   nie   czasami
- na wycieczkach szkolnych   tak   nie   czasami
- na uroczystościach szkolnych   tak   nie   czasami
- na zajęciach świetlicy szkolnej   tak   nie   czasami

- na zajęciach w internacie tak nie czasami

6. Czy, Twoim zdaniem, inni uczniowie stosują się do regulaminów i zasad obowiązujących w szkole?

- tak
- nie
- czasami

7. Czy w szkole uczysz się, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

- tak
- nie

8. Na jakich zajęciach szkolnych uczysz się, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych ?

- na lekcji wychowawczej
- na zajęciach z psychologiem szkolnym
- na zajęciach z pedagogiem szkolnym
- w czasie imprez integracyjnych
- na apelu szkolnym
- na zajęciach świetlicowych
- na zajęciach wychowawczych w internacie
- .....

9. Co mobilizuje Cię do właściwego zachowania?

- działania podejmowane przez wychowawcę klasy /pogadanki, rozmowy..../

- ocena z zachowania
- kontrolowanie Twoich
- nagana dyrektora szkoły
- wizyta i zainteresowanie kuratora
- naganna wychowawcy
- reakcji rówieśników
- .....

10. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

- tak
- nie
- czasami

11. Jeżeli w szkole nie czujesz się bezpiecznie, to dlaczego?

.....

12. W jakich miejscach, w szkole czujesz się bezpiecznie?

.....

13. W jakich miejscach, w szkole nie czujesz się bezpiecznie?

.....

DZIĘKUJEMY!

Załącznik 4 . Ankieta dla rodziców.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu - Ewaluacja: rok szkolny 2013/2014

Diagnoza środowiska szkolnego w odniesieniu do subiektywnego poczucia bezpieczeństwa

wszystkich uczestników życia szkoły, skuteczności podejmowanych działań.

ANKIETA DLA RODZICÓW

1. Czy Pani/Pan zna regulaminy szkolne i procedury postępowania?
  - tak

  - nie

2. Kto zapoznał Panią/Pana z regulaminami szkolnymi i procedurami?
  - wychowawca dziecka

  - nauczyciel świetlicy szkolnej

  - wychowawca w internacie

  - psycholog szkolny

  - pedagog szkolny

  - .....

3. Kiedy Pani/Pan został zapoznany z regulaminami szkolnymi i procedurami?

- na zebraniu rodziców
- w czasie rozmowy indywidualnej
- .....

4. Czy wie Pani/Pan, gdzie są dostępne regulaminy i procedury szkolne?

- tak
- nie

5. Czy Pani/Pana dziecko stosuje się do regulaminów i procedur szkolnych?

- tak
- nie

6. Jeżeli Pani/Pana dziecko zachowuje się niewłaściwie, to kto Panią/Pana o tym powiadamia?

.....

7. Jeżeli Pani/Pana dziecko zachowuje się niewłaściwie, to jakie działania Pani/Pan podejmuje?

.....

8. Czy Pani/Pana dziecko uczy się w szkole, jak się zachowywać, żeby dbać o bezpieczeństwo swoje i innych?

- tak
- nie

9. Czy mobilizuje Pani/Pan swoje dziecko do właściwego zachowania?

- tak
- nie

10. W jaki sposób Pani/Pan mobilizuje swoje dziecko do właściwego zachowania?

.....

11. Czy Pani/Pana dziecko w szkole czujesz się bezpiecznie?

tak

nie

12. Jeżeli Pani/Pana dziecko w szkole nie czujesz się bezpiecznie, to jakie działania Pani/Pan podejmuje?

.....

Dziękujemy.